

DULLES NUSKUBEJO TIESIAI PAS PREZIDENTA

ARGENTINOS KARIUOMENĖ UŽĖMĖ CGT, DARBININKŲ UNIJŲ, NAMUS

Vyriausybė pasiryžusi suvaldyti peronistus

BUENOS AIRES. — Generolo Aramburu vadovaujama revoliucinė vyriausybė pasiuntė kariuomenę į unijų federacijos, CGT, būstines, suėmė daugiau kaip 200 senųjų, Perono valdžios įstatytų unijų vadų, ir paėmė federacijos valdymą į savo rankas.

Šių griežtų priemonių Argentinos naujoji vyriausybė griežėsi po to, kai CGT vadovybė, matydama artėjant jos galybės galą, paskelbė antradienį visuotinį streiką.

Darbo reikalų ministeris Raulas Migonis paskyrė laivyno kapitoną Albertą Patroną laikiniu CGT administratoriumi. Ministeris Migonis savo pranešime per radiją į tautą išvadino CGT vadus Perono diktatūros įrankiais, tebekovojančiais ir toliau už trionijos gražinimą. Kaip tokie, jie neturį jokios moralinės teisės vadovauti Argentinos organizuotai darbininkijai.

Ruošia laisvus rinkimus

Suimtieji ir pašalintieji unijų vadai bus pakeisti naujais, pačių darbininkų rinktais, be jokio spaudimo iš valdžios, užtikrino darbo ministeris Migonis. Ligi šiol darbininkai neturėjo unijų valdyme jokio balso. Jie turėjo paklusniai klausyti savo bosų, paskirtų iš aukščiau.

Sugriovė Peronienės altorių

Kariuomenė užėmė CGT vyriausiąją būstinę, nepalaidus nė šūvio. Vienas iš tankų, pasiųstų saugoti buvusius Evitos Peron rūmus, satriušė Peronienės paminklą ir altorių, ant kurio sukvailintos minios nešdavo gėles ir visokias aukas, kadangi Perono propagandistai jo mirusią žmoną vaizduodavo šventąja. Norėta, kad ir Vatikanas ją tokia paskelbtų, bet peronistų reikalavimas buvo suprasistas, kaip katalikų bažnyčios įžeidimas. Mokyklų vadovėliuose Evita vaizduojama lyg kokia šventuolė. Būdingas toks paveikslas vadovėlyje: Evita žiūri iš debesų į būrį vaikų žemėje; parašas po paveikslu toks: kol ji buvo gyva, ji jumis (mokiniais) rūpinosi žemėje, dabar ji juos saugo ir globoja iš dangaus.

Streikas iš dalies sėkmingas

Peronistai, paskelbę visuotinį streiką, nepajėgė paralyžuoti susisiekimo ir šiaip kasdieninio gyvenimo. Bet kai kuriose pramonės srityse užsidarė daug fabriky. CGT vadų ypač paklausė mėsos, metalo, stiklo ir avalynės darbininkai. Jų didžioji dauguma ir toliau nedirba. Vėl kitose pramonės srityse, kaip chemijos, uostų pakrovimuose, dirba 60-70% darbininkų, nepaisydami įsakymo streikuoti.

Vienoje skerdykloje įvyko muštynės tarp streikuojančių ir norinčių dirbti darbininkų. Tvarką atstatė kariuomenė.

Kitoj vietoj streikininkai užpuolė traukinį, suėmė du keleivius. Bet geležinkelio streiko nepasisekė suorganizuoti. Kariuomenė apsupo unijos vadus, ruošiančius įsakymą geležinkeliečiams ir juos visus, apie 100, suėmė.

IŠ VISO PASAULIO

Sugedo Dulles lėktuvas

HAMILTON, Bermuda. — Grįžtant valstybės sekretoriui Dulles iš Genevos prezidento specialiai pasiūstų lėktuvu "Columbine III", sugedo vienas motoras. Bet pilotas lėktuvą laimingai nutupdė Bermudoj, kur pernakojo, Dulles išskrido į New Yorką kitu, kariuomenės lėktuvu.

Jankis nužudė vokiečių

DARMSTADT, Vokietija. — Kariuomenės virėjas Donald Morphis, 19 metų, iš Okemah, Ala., prisipažino armijos tardytojams, kad jis, susiginčijęs, mirtinai subadė vokiečių šoferį.

Faure vargia nesibaigia

PARYŽIUS. — Prancūzijos vyriausybės galva Edgar Faure ruošiasi trečią kartą prašyti parlamentą balsuoti pasitiekimo klausimą, surištą su parlamento paleidimu ir naujais rinkimais — gruodžio mėn. vietoj 1956 m. birželio mėn. Parlamentas jo projektui buvo pritaręs, bet nutarimas neprašė senate.

Nasser įspėja JAV

KAIRAS. — Egipto ministeris pirminkas Abdel Nasser įspėjo Jungtines Valstybes ne duoti daugiau ginklų Izraeliui. Nasser sako, kad JAV gerai žinoma, jog Izraelis yra geriau apsiginklavęs, negu Egiptas. Nežiūrint to, JAV žada teikti daugiau ginklų Izraeliui, tai reiškia, kad JAV nori Izraelį padaryti stipresnį už visus arabų šalis, kad jos maldautų Izraelio pasigalėjimo, pasakė Nasser.

Japonai nuteisė 2 olandus

TOKIJAS. — Japonų teismas nuteisė du olandų kareivius po 4 metus kalėjimo už japonų šoferio primušimą ir jo automobilio pavogimą. Pagal susitarimą, japonų teismai teisia "sajungininkų" kareivius, nusikaltusius vidaus įstatymais.

Kvakeriai nepriima dovanų \$5,000

Respublikos fondo dovana atsiudodanti politika

PLYMOUTH MEETING, Pa. — Kvakerių bendruomenė, susirinkusi svarstyti gautą \$5,000 dovaną iš Respublikos fondo, remiamo Fordo fondacijos, painformavo fondo prezidentą Robert Hutchins "išaldyti" tuos pinigus, kol bendruomenė prieš vieningo sprendimo, ką su jais daryti.

Mrs. Hutchins pasiuntė tuos \$5,000 po to, kai kvakerių parapijos bibliotekininkė Mrs. Mary Knowles griežėsi konstitucijos 5-to straipsnio, senato komiteto nariams klausinėjant apie jos priklausymą komunistų partijai.

Vienas iš parapijos narių, Mrs. E. L. Crawford, pasiūlė tuoj grąžinti tuos pinigus Respublikos

Laivai USS Wyandot ir USS Arneb išplaukia iš Norfolk, Virginia. Per Panamos kanalą ir Naujosios Zelandijos vandenis jie pasiekė Antarktiką, kur, žymiausio Amerikos ašigalių tyrinėtojo admiralo Richard Byrd vadovybėje, darys tyrinėjimus.

BULGANINAS IŠVAŽIAVO INDIJON

Kremliaus vadai aplankys ir Burmą, Afganistaną

MASKVA. — Sovietų ministerių tarybos pirminkas Bulganin ir komunistų partijos pirmasis sekretorius Nikita Chruščiov išskrido dviem lėktuvais su 50 patarėjų į Indiją savitarpinei draugystei sustiprinti. Jie ten išbus 2 savaites.

Kremliaus vadai tuo atsakys į Indijos premiero Nehru vizitą šią vasarą. Nehru, nuvažiavęs į Maskvą, dar kartą pasirodė esąs daugiau palankus Sovietų Sąjungai, negu Jungtinėms Valstybėms. Sovietų valdovai dabar stengiasi šią draugystę išplėsti ir surasti daugiau šalininkų Azijoje.

Naujasis kolonializmas aziatams ne toks jau baugus

Keletas delegatų pirmojo Afro-Azijos tautų konferencijoj Bandunge (Indonezijoje) įspėjo Azijos ir Afrikos tautas dabotis ir naujojo kolonializmo — komunizmo, kuris stengiasi užimti šėnų, kapitalistinio kolonializmo vietą.

Bet naujosios Azijos valstybės, turinčios net demokratinės vyriausybės, kaip Indijai, Burmai ir kitoms, neatrodo, kad gajus naujasis kolonializmas būtų pavojingesnis už mirštantį imperialistinį kolonializmą.

Globoja Afganistaną

Vieną savaitę šiedu Kremliaus didžiūnai praleis ir Afganistane, kuriame Sovietų diplomatija taipgi nurungė vakariečius, išnaudodama jo blogus santykius su Pakistanu.

JAV remiant Pakistaną, turinčių teritorialinių konfliktų kaip su Indija, taip ir Afganistanu, pastarosios linksta į Kremliaus glėbį, šituo pavojingu būdu reikšdamos savo nepasitenkinimą Jungtinėms Valstybėms, nežiūrint, kad jos nesigaili milijoninės paramos iš šiedviem valstybė, ypač Indijai.

JAV šimet Indijai paskyrė \$50 mil., bet "auklėjimo išrokavimais" nutarta \$10 mil. sulaukyti.

fondo prezidentui Hutchins, kadangi atrodo, lyg jie būtų "kyšis už komunizmą".

Amerikos Legionas ir daugis kitų antikomunistinių organizacijų nesiliauja kaltinę Fordo fondacijos finansuojamą Respublikos fondą piliečių teisėms ginčyti simpatija komunistams ir antipatija kongresiniams komitetams, ieškantiems užsimaskavusių priešvalstybinių gaivalų vyriausybės įstaigose ir viešajame gyvenime.

1905 m. revoliucija

komunitų šviesoje

Vilniaus kraštotyros muziejus suorganizavo kilnojimąją parodą; 1905 metų pirmajai Rusijos revoliucijai pavaizduoti.

Be kitų skyrelių toje parodoje yra skirta vieta ir Lietuvos tautų metų įvykiams paminėti.

Iš įvairių pranešimų apie tą parodą atrodo taip, kad ji skirta propagandos tikslams, įrodyti, kad 1905 m. sukilusi Lietuva norėjo tik caro jungo nusikratyti, o šiaip ir ateity pasilikti Rusijos kampininke.

Tais smetimais toje parodoje papūstai parodytas Rusijos socialdemokratų partijos sudarytas Vilniuje taip vadinamas "Severo-Zapadni komitet". Norima parodos lankytojams įpiršti, kad Lietuvos sukilimo vadovybė priklausė šiam komitetui, o ne kam kitam.

Yra net padėta pora būk jo išleistų atsišaukimų, vienas iš piliečius, o kitas į kareivius.

Yra ir garsusis Lietuvos socialdemokratų partijos centro komiteto išleistas 1905 atsišaukimas "Vyrai už ginklų". Pasakyta, kad tą atsišaukimą parašė Vincas Kapsukas, bet nutylėta, kas jį išleido.

Tuo atsišaukimu Lietuvos žmonės buvo raginami išvyti iš Lietuvos rusus valdininkus, mokytojus ir visą valdžią imti į savo rankas.

Yra visiems žinomas faktas, kad Rusijos socialdemokratų partija savo veikimu bendrai, o ypač 1905 m., Lietuvoj nepasirodė ir pasirodyti negalėjo, nes sukilimo tikslai buvo skirtingi. Rusijos socialdemokratai buvo centralistai, nedalomos Rusijos šalininkai, o Lietuvos socialdemokratai reikalavo visos Rusijos vergiamoms tautoms teisės apsispręsti, sudaryti savas nepriklausomas valstybes, jei jos to panorėtų. Lietuvos socialdemokratų partijos pagrindiniu šūkiu tada buvo: Lai gyvuoja Steigiamasis Seimas Vilniuje! Lai gyvuoja nepriugulminga Lietuva!

Dabar naujai pavergtoje Lietuvoje maskoliai iškiša mirusį Vincą Kapsuką ir jo vingiuotais darbais nori įrodyti priešingą, tai yra, jog lietuvių tauta niekad nenorėjo išsižadėti savo "vyresniojo brolio, rusų didžiosios tautos" globos ir visuomet pripažino jos vyresnybę. J. Vlks

Vėliausios žinios

Brazilijoj buvo aliarimuota kariuomenė, gavus žinių, kad laivyno karininkai ruošia perversmą prieš naująjį prezidentą Ramos. Bet armija tvirtai remia savo įstatytąją vyriausybę ir neatrodo, kad ją nuverstų nepatenkintieji.

Biudžeto direktorius Rowland Hughes, išėjęs po pasitarimų su prezidentu Eisenhoweriu, davė optimistišką pareiškimą apie galimybes subalansuoti ateinančių metų vyriausybės sąmatą. Demokratai sako, tai rinkiminė propaganda.

Prie Ogden, Utha valstybės kalnuose, dingo pūgų 28 medžiotojai. Kiti 9 išgelbėti, tarp jų moteris ir du vaikai, išbuvę lauke tris dienas, esant naktį 24 laipsniams žemiau nulio.

Teismas priteisė iš Baltimore & Ohio geležinkelio kompanijos \$100,000 geležinkeliečiui Harry E. Blake iš Cincinnati, kuriam sužeidė koją, ranką ir nugarą einant tarnybos pareigias.

DC keleivinis lėktuvas pasiekė naują rekordą tarp Amerikos rytų ir vakarų pakraščiu. Kelionė iš Los Angeles į New Yorką atliko per 5 valandas ir 22 minutes.

Izraelio užsienio reikalų ministeris Sharett, savo kalboj Miami, Fla., paragino Egipto premjerą Nasser sutikti derėtis su Izraelio premjeru Ben-Gurion.

Dr. L. Schelley, federalinis sveikatos reikalų direktorius, pranešė, kad dabar jau visiškai žinoma, kaip pagaminti Dr. Salk serumą prieš polio ligą nepavojingą skiepijamųjų vaikų sveikatai.

Patraukė į savo pusę Burmą

Burmos premieras U Nu, ką tik grįžo iš Maskvos, panašiai, kaip ir Nehru, prišnekėjęs visokių visiausių žodžių apie draugystę su kaimyninių tautų grobikais Sovietais.

Bulganinas ir Chruščiovas užsukus savaitei ir į Burmą užmegztai draugystei sucementuoti.

VALSTYBĖS SEKRETORIUS NUŠVIETĖ IKEI TIKRAJĄ PADĖTĮ PO DERYBŲ

Apie Genevos konferenciją painformuos ir tautą

GETTYSBURG, Pa. — Valstybės sekretorius Dulles ketvirtadienio vakarą jau buvo pas prezidentą Eisenhowerį laikinuose "baltuosiuose rūmuose", jo ūky ir nupasakojo viešų bei slapčių derybų vaisius su Molotovu.

Sovietai "bijo" JAV

Jie vis dar kalba apie užpuolimą

OTTAWA. — Lester Pearson, Kanados užsienio reikalų ministeris, grįžęs iš kelionės po Sovietų Sąjungą, pasakojo, kad Sovietų vadai jam reiškė savo baimę dėl galimo JAV puolimo prieš Sovietų Sąjungą.

Jo, Pearsono, svarbiausias uždavinys ir buvęs apaminti Bulganią, Chruščiovą ir Molotovą, kad jiems nėra ko bijoti Vakarų puolimo. O kai Sovietai kalba apie Vakarų agresingumą, jie turi galvoj paprastai Jungtines Valstybes, aiškino Lester Pearson. Sovietai tik tada itikėsią Vakarų taikiams norais, kai šie išardys savo karinę sąjungą NATO.

Kas kita, Sovietams itikinti Vakarų politikus, kad jie nesiruošia karui, Pearson grįžo įsitikinęs, kad Vakarams negresia karo pavojus iš Sovietų pusės. Chruščiovas yra keletą kartų išsireiškęs, kad Sovietai įsitikinę komunizmo triumfu visame pasaulyje, ir dar šiam šimtmečiui, nesigriebiant karo, nes karas galėtų jų visas viltis paversti į nieką.

Peršovė Irano premjerą Ala

Užpuolė per laidotuves

TEHERANAS, Iranas. — Moslemo fanatikas sunkiai sužeidė Irano ministerį pirminką Hussein Ala, 72 metų, kai jis buvo mošejetj, laidojant Mostafa Kašani (religinio vado, Mossadegh diktatoriaus draugo Ayatollah sūnų).

Ala perėmė vyriausybės vadovimą 1953 metais iš generolo Zahedi, kuris, karininkų padedamas, nuvertė Mosadegh diktatūrą ir sudarė sąlygas grįžti iš užsienio pabėgusiam šahui Reza Pahlevi.

Kanados katalikės jau leidžia skaityti Ernest Hemingway

Draudimu patraukia dėmesį

TORONTO, Ont. — Katalikų moterų lyga išbraukė iš savo juodojo sąrašo Ernest Hemingway knygas, kurios ligi šiol buvo laisvinkai, o Lietuvos socialdemokratai reikalavo visos Rusijos vergiamoms tautoms teisės apsispręsti, sudaryti savas nepriklausomas valstybes, jei jos to panorėtų. Lietuvos socialdemokratų partijos pagrindiniu šūkiu tada buvo: Lai gyvuoja Steigiamasis Seimas Vilniuje! Lai gyvuoja nepriugulminga Lietuva!

Mrs. Kard Markle, Toronto arkidieceijos prezidentė, sako, kad katalikų lyga, skelbdama nepadorių knygų sąrašus, nori nuo jų apsaugoti paprastai tik jaunimą. Bet dažnai išėina taip, kad nepadoriosios knygos per tai pasidaro daugiau skaitomos.

Katalikų lyga išbraukė iš draudžiamųjų knygų ir Hemingway romaną "To Have and Have Not", kuriame aprašo romano "didvyrių" meilės santykių scenas, taip sakant, pačiais "volgariskiausiais", gatviniais žodžiais. Ernest Hemingway pereinaitis metais laimėjo Nobelio premija.

Prezidentą Eisenhowerį prieš tai apžiūrėjo gydytojai ir užtikrino, kad jo sveikata pakankamai gera, nežiūrint, kad tą dieną jis priėmė prekybos sekretorių Weeks ir keletą kitų vyriausybės atstovų.

Visuomenė laukia pranešimo

Prezidentas, gerai žinodamas plačiųjų sluoksnių susirūpinimą Genevos konferencijos nepasisekimu, paprašys sekretorių Dulles padaryti platesnį pranešimą per televiziją į tautą. Tai numatyta penktadienio vakarą.

Vyriausybės sluoksniuose sten giamasi Genevos konferenciją pavaizduoti ne tokią nesekmingą, kaip kad atrodo iš spaudos atstovų pranešimų Genevoj.

Pastebima, kad JAV ir kitos Vakarų valstybės, jei ir neišgavo Sovietų pritarimo Vokietijai suvienyti, tai nepadarė ir jokių nuolaidų, kurios leistų vadinti konferenciją pralaimėjimu.

Sakoma, kad ryšiai tarp keturių didžiųjų, liko nenutrūkė ir kad galimybės derėtis nėra dingusios. Visuomenė tačiau daugiau rūpi susitarimo, ne derybų, galimybės.

Tremtas sultonas grįžo į Maroką

Triumfališkas sutikimas

RABAT, Prancūzų Marokas. — Buvęs politinis tremtinys Maroko sultonas Mohammed Ben Youssef grįžo į sostą, triumfališkai sveikinant 130,000 marokiečių miniai.

Prancūzai jį pašalino 1953 metais, kada Paryžiaus vyriausybė vis dar tikėjosi išlaikyti Maroką senoj griežtojo valdžioj. Praėjus 2 metams, politika pasikeitė. Jie pargabeno iš Madaskaro salos ištremtąjį sultoną ir dabar atgabeno į Maroką.

Ben Yourref užtikrino, kad jis sieks taikingo sugyvenimo su Prancūzija.

3 dienų riaušės Kipro saloje

Vyskupas su vėliava priešakys

NICOSIA, Kipro sala. — Graikų studentai mokiniai trečią dieną iš eilės surengė aršias demonstracijas prieš anglius, metė į juos akmenis, bombas, o šen bei ten panaudojo ir šautuvus.

Famagustos mieste buvo suimti 130 riaušinių, bet paskui paleisti. Paphos mieste 15 metų studentė gavo iš policijos su gumine lazda. Vietos ortodoksų vyskupas Laurentios po to perėmė iš merginos vėliavą, išžygiavo priešakys studentų, kurie svaidė toliau akmenis į policiją ir anglių kareivius. Kareiviai išplėšė vėliavą ir iš vyskupo, bet jo neareštavo.

Reikėjo prisijusti 13 sunkvežimiu su kareiviais, kad galėtų numalšinti įnirusį graikų jaunimą.

ATDARA SEKMADIENI NUO 10-5 VAL.

BUDRIKO

3241 SO. HALSTED STREET

Prieš šventes Didelių Nuolaidų Išpardavimas

Turime išdinti prekes: Baldus, Kaurus, Gyv. Kambario, Miegamojo Kambario, Valgomosios Kambario Setus, Matrasus, Springus, Skryniais, Komodas, Lovas, Pečius, Gaminus, Pečius, Skalbiamašinas, Šaldytuvus, Televizijos Setus, Radijas, Hi-Fi Fonografus, Blanketus.

LENGVIAUSI ISSIMOKEJIMAI!

\$169 4 gabalų miegamojo setas	\$78.00
\$189 2 gabalų parlor setas	\$98.00
\$69 Hollywood lovos	\$38.00
\$79 Sofa lovos	\$38.00
\$79 5 gabalų chrome dinette	\$38.00
\$39 Innerspring matrasai	\$18.00
\$79 Chair Bed convertible	\$39.00
\$8 vertės staliu lempos	\$4.00
200 9x12 kaurai	\$59.00

SIMTAI KITŲ BALDŲ BARGENŲ

3-jų kambarių baldų komplektas \$288.00

TELEVIZIJOS

21 colio Zenith TV	Buvo Dabar
CBS Columbia console	\$250 \$149
General Electric nešiojamas TV	\$89
General Electric console	\$225 \$165
Vartotų Televizijų setai	\$25
21 colio General Electric Televizija	\$139
21 colio RCA Victor Televizija	\$149
21 colio Raytheon Televizija	\$89
21 colio Aircastle Televizija	\$149
21 colio Televizijos kombinacija	\$129
CBS Columbia Televizija	\$129
24 colio Consolete Televizija	\$69
17 colio Console Televizija	\$69
21 colio Admiral Televizija	\$149

RADIJAI, PHONOGRAFAI, TAPE REKORDERIAI

Static-free A. M.-F. M. radio, 7 lepmų	Reg. Dabar
Mazi Radijai	\$49 \$29
Su Laikrodžiu Radijai	\$19 \$10
Su Laikrodžiu Radijai	\$29 \$13
Philco trumpų bangų radijas—8 bėnų	\$200 \$98
Automatinis Radio-Phonograf kombinacija	\$54 \$29
Elektriniai "Baby" Phonografai	\$12 \$6
Auto. trijų greičių phonografas	\$29 \$15
Auto. trijų greičių phonografas	\$49 \$29
RCA Victor Radio ir Phonograf auto. kombinacija	\$99 \$59
Hi-Fi automatinis phonografas	\$99 \$59
Hi-Fi Console Auto. Phon-Radio kombinacija	\$300 \$150
Zenith Radio-Phonograf auto. 3 greičių	\$129 \$79
Radio-Phonograf console	\$200 \$98
Tape Recorder	\$99 \$59
Tape Recorder, Recordio	\$250 \$145

PIANAI—AKORDEONAI

Naujas Gulbransen Spinnet pianas	\$498
120 basų piano akordeonas, naujas—1956 m.	\$300 \$150
120 basų piano akordeonas	\$69
Trombone	\$149 \$49

SIUVAMOS MAŠINOS

Elektrinė console siuvas mašina	\$150 \$69
Portable siuvas mašinos	\$99 \$49

Dykai dovanos visiems su kiekvienu pirkimu

"A Bird Call Flute"

NUOLAIDOS! NUOLAIDOS!

Sutaupykit ant Gerų Reikmenų: Šaldytuvų, Freezerių, Plovyklų

SALDYTUVAI IR FREEZERIAI

7 kubikų pėdų Gen. Electric šaldytuvas	Reg. Dabar
6 kubikų pėdų Frigidaire	\$226 \$149
8 kubikų pėdų Admiral	\$190 \$144
8 kubikų pėdų General Electric	\$250 \$159
8 kubikų pėdų Crosley 2 durų šaldytuvas	\$265 \$169
10 kubikų pėdų General Electric šaldytuvas	\$499 \$288
11 kubikų pėdų General Electric šaldytuvas	\$399 \$179
General Electric su Freezer Chest	\$500 \$300
General Electric Upright Fr., 10 kubikų pėdų	\$398 \$238
16 kubikų pėdų Upright Freezer	\$499 \$279

SKALBYKLOS — LYGINTUVAI

General Electric automatinės skalbyklos	\$300 \$199
Wringer skalbyklos su pastatymu, suolu	\$149 \$79
Lygintuvai (Ironers) su pastatymu, suolu	\$79 \$29

DULKIŲ VALYTUVAI

Hoover Tank type šlėvėjai	\$29
General Electric valytuvai	\$69 \$49
Eureka Jet valytuvai	\$99 \$59

"Shag Rugs", "Hook Rugs", Skalbiamai Vatiniai

"Tuffed" Kaurai — 50% nuolaida

27x36 dydžio, reguliariai	Reg. Dabar
27x49 dydžio, reguliariai	\$4 \$2
4x6 dydžio	\$5 2.50
9x12 dydžio	\$16 \$8
9x12 Axminster	\$32 \$16
9x12 Wilton	\$30 \$29
27 colių laiptam kaurai, vilnų, jardas	\$6 \$3
Mazi "oval" kaurai	\$2 \$1
9x12 "bordered" linoleum	\$8 \$4
Linoleum, perkant jardais	\$32c jardas ir aukš.

BLANKETAI — ANTKLODES

Elektriniai blanketai	Reg. Dabar
Arctic Wool blanketai	\$44 \$18
North Star Wool blanketai	\$9 \$5
Vatiniai blanketai	\$18 \$9
Wool Filled antklodės	\$3 \$1
	\$12 \$5

BRANGENYBĖS

Nepaprastas Dovanoms Duoti Rankinis

Laikrodis Parduodamas už pusę kainos

17 akm. moteriškas Gold-filled rank. laikrodis	Reg. Dabar
17 akm. vyriškas Gold-filled rankinis laikrodis	\$40 \$19
Waterproof Anti-magnetic rankinis laikrodis	\$40 \$19
Su akmenimis kalendoriniai laikrodžiai	\$19 \$10
15 akmenų rankiniai laikrodžiai	\$39 \$19
500 rankinių laikrodžių, 17 akm. Gold-filled, waterproof, incablock movements	\$50 \$13
23 akm. B. R. kišeniniai laikrodžiai	\$45 \$25
Delgard Railroad laikrodis	\$7

Didelis pasirinkimas: Benrus, Bulova, Elgin ir Longine laikrodžių.

1 kar. deimantinis žiedas, 7 tikri deimantai, nepaprastos vertės \$175

Deimantinis žiedas, 14 kar. aukso 1/20 kar. \$22

Deimantinis žiedas, 74 kar. \$54

Bridal set, vėliausio stiliaus, White Gold, su dideliu deimantu viduje ir 4 mėlynų-baltų deimantų susižadavimui žiedas, 5 didelių baltų deimantų vestuvių žiedas \$350 \$175

Solid gold vyriški ir moteriški žiedai su akmenimis \$10 \$3

Pusė tuz. dailių, vėliausio stiliaus ir mados rankžiedžių \$2 \$1

Išpardavimas! Sutaupykite ant Karolių! Rankžiedžių! Auskarių! Kai kurie Rhinestone trimuoti! Puikūs, dailiai suderinti! Naujausio stiliaus ir rudens krypties—mados! Vertės \$2.00 iki \$4.00, dabar \$1.00

PARKER FONTANINĖS PLUNKSNOS — \$3.00

EVERSHARP PLUNKSNOS — \$2.00

Pen-Pencil-Ball Pen setai, dailiosse gold filled dėžėse	Reg. Dabar
Pen-Pencil-Ball Pen setai	\$12.00 \$3.00
American Beauty 3 gab. gold plated komodės setai	\$12.00 \$6.00
6 gab. Green or Pink Dresser Sets, sudėti dailiosse "heart shaped" dėžėse	\$15.00 \$8.00
5 gab. Gold or Silver Dresser Set, su 3 gab. manikiuros setu, dailiai sudėti ir velveto cameo dėžėse	\$58.00 \$29.00
Rogers 1847 Silverware, 50 gab. setas gražioj skrynyje	\$30.00 \$35.00
Community Silverware, 50 gab. setas, orig. skrynyje	\$58.00 \$33.00
50 gab. Rogers Bros. Silverware mahogany skrynyje	\$15.00
100 gab. Stainless Steel sidabruotas Silverware setas skrynyje	\$19.00
24 gab. Stainless Silverware	\$3.00

REKORDAI

10 Kalėdinių giesmių viename rekorde. L. P. 33, High Fidelity.	75c.
Ilgai grojantis, nedužtantis. \$2.00 vertės	75c.
18 klasiškų giesmių, 78 RPM, ant 3 rekordų	\$38.00
10 ir 12 col. Classical, Standard, populiarški Victor ir Columbia rekordai, išparduodami po 30c. kiekvienas.	

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 SO. HALSTED STREET

ATDARA SEKMADIENI NUO 10-5 VAL. PIRMAD. IR KETVIRTAD. IKI 9:30 P. M.

Fordo planas pradėjo naują era

Prieš maždaug 40 metų senasis Henry Fordas įžengė pramonės istorijon, pakeldamas savo darbininkams minimalinį atlyginimą iki \$5.00 dienai. Jaunasis Henry Fordas II dar tvirtčiau įeina istorijon su savo naujuoju planu, pagal kurį ir nedirbantieji darbininkai bus atlyginami.

Principus mokėti darbininkui už jo nedirbamą laiką padėjo federalinė valdžia, įsteigdama nedarbo draudimą. Fordas priėmė šį principą ne tik kaip valdžios, bet ir kaip individualios įmonės išpareigojimą.

Pagrindiniai Fordo išpareigojimai

Fordo darbininkui dabartiniu planu yra užtikrinta vidutiniškai \$52.00 savaitinės algos, gautinos net 26 savaites, nežūrint, ar jis dirba ar ne. Pagrindiniai Fordo išpareigojimai su unija neseniai pasirašytoje sutartyje gali būti susumuojami į keletą žemiau paduodamų punktų:

Ford Motor Co. įsteigia fondą atleistiems darbininkams algų mokėjimo finansavimui. Įmonė į šį fondą moka po 5 centus nuo kiekvienos iš jos 140,000 darbininkų išdirbtos valandos.

Įnašai tęsis tol, kol fondas pasieks 55 mil. dolerių sumą. Po to įmonė mokes tik tiek, kiek bus reikalinga palaikyti fondą šiame lygyje. Sekančiais metais atleistas darbininkas jau turi teisę gauti atlyginimą iš šio fondo. Atlyginimas yra priedas prie valdžios mokamos nedarbo draudimo kompensacijos.

Kad galėtų įsigyti teisę į šį atlyginimą, darbo metu darbininkas uždirbs vadinamus "kreditus", nuo kurių priklausys ir jo atlyginimo dydis. Pirmąjį atleidimo savaitę darbininkas negaus nieko. Už sekancias 4 savaites — 65% savo neto algos, kurios dalis jam bus išmokama iš valdiškų nedarbo draudimo fondų, o likusieji iš Fordo fondo.

Už sekancias 22 savaites darbininkas gauna 60% savo neto algos, sudarytos tuo pačiu būdu. Po 27 savaitių atlyginimo mokėjimas baigsis.

Jeigu Fordo fondas išsistemų, atleistiems darbininkams išmokėjimai būtų sustabdyti iki to laiko, kol fondas pasipildytų iš reguliaraus 5 centų į valandą mokesčio. Kiti sutarties punktai

Pagal naująją sutartį darbininkų atlyginimas pakeliamas 20 centų į valandą pirmaisiais po sutarties įsigaliojimo metais, 26.2 centus antraisiais ir 32.4 c. trečiaisiais metais.

Iš 20 centų pirmaisiais metais 6.2 centai eina tiesioginiam valandinio atlyginimo padidinimui, 5 c. į nedarbo atlyginimo fondą, 4.5 pensijų padidinimui, 1.2 c. sveikatos draudimui, 1.3 c. specialistų darbininkų priedams, 0.8 c. trigubam atlyginimui už darbą švenčių metu, 0.2 c. atostogų atlyginimui, 0.8 c. kitiems reikalams.

Antraisiais ir trečiaisiais metais visa lentelė pasilieka ta pati, tik tiesioginis valandinis atlyginimas pakeliamas 12.4 cent. antraisiais ir 18.6 trečiaisiais metais.

Tokiu būdu naujoji Fordo sutartis aprūpina darbininką pragyvenimo pabrangimo priedu, ilgesnėmis atostogomis, didesnėmis pensijomis, geresne medicinos pagalba, nekalbant jau apie užtikrintą atlyginimą nedarbo metu.

Ar tikslai jau pasiekti? Klausimas kyla ar ilgai unija pasitenkins šios sutarties, kuri baigiasi po trijų metų sąlygomis. Derybų metu unijos tikslas buvo garantuoti atleistiems darbininkams pilną atlyginimą visus metus (guaranteed annual wage). Pagal planą blogais laikais įmonės užsikrauna ant savo pečių dvigubus mokesčius: įnašus į fondą ir algas atleistiems darbininkams. Unijos atstovai

Woolworth'o turtų paveldėtoja Barbara Hutton apsidėdė šešta kartą. Ceremonijos įvyko Versalyje, Prancūzijoje. Jos naujausias vyras yra vokiečių teniso žvaigždė, baronas Gottfried von Kramm.

ekonomistų manymu, tiesiog aišku, nes Fordo planas tėra tik stumte stums daugelį įmonių į automatizaciją.

Iš kur paįmti pinigų?

Kai kurios pramonės įmonės šitas naujas išlaidas bandys pervesti vartotojams pakeltų kainų forma. Pieno gamintojai jau pareiškė, kad panašiu atveju jie turėsią kelti pieno kainas, nes dabartinis pelnas esąs permažas net ir fabrikų praplėtimams ar pagerinimams apmokėti.

Laikui bėgant situacija gali pasikeisti, nes su algų pakilimu kyla ir vartotojų pajamos. Dėdamas pagrindas pirkimui padidėjimui, o gal būtų, ir mažai infliacijai.

Su laiku taipgi augs ir didžiųjų firmų fondai, sudaromi garantuoto atlyginimo finansavimui. Fordo fondas, kaip jau mirkime, sieks \$55 mil. dolerių, General Motors fondas turės būti daug didesnis. Vadinasi, naujasis Fordo planas turės įtakos ne tik paskirų įmonių ateičiai, tačiau ir visai ekonomijai ir finansams.

Kur visa tai nuves, dar nėra aišku, nes Fordo planas tėra tik stumte stums daugelį įmonių į automatizaciją.

Studebaker—Packard ir American Motors turi didelio vargo išspausiti bent kiek pelno iš 1955 metų gamybos, atliktos neužskaitytų jokių naujų mokesčių. Kitose pramonės srityse taipgi yra daugelis firmų, stovinčių ant ribos.

Yra apskaičiuota, kiek Fordo planas būtų kainavęs kitoms įmonėms, jeigu jis būtų buvęs įvestas 1954 metais. General Motors, vietoj \$806 mil. pelno būtų tepadarusi \$711.1 mil. Chrysler kompanija būtų vietoj \$18.6 mil. pelno turėjusi \$1.4 mil. nuostolio, Studebaker—Packard vietoj \$26.2 mil. nuostolio, būtų turėjusi \$29.6 mil., American Motors vietoj \$11.1 mil. turėto nuostolio, būtų turėjusi \$13.2 mil.

Naujieji taikiniai Aišku, kad pirmiausia unijos vers Chrysler ir kitas automobilių gamybos įmones priimti panašias sutartis, kaip priėmė Fordas. Ūkio mašinų įmonės jau yra unijų įspėtos, kad naujasis sutartis sudarant Ford planas bus imamas pagrindas. Viena didelė žemės ūkio mašinų įmonė jau pradėjo derybas su unija.

Didžiosios elektros sunaudojimo įrankių įmonės, kaip General Electric ir Westinghouse, bus spaudžiamos priimti "garantuoto metinio atlyginimo" principus. Geležinkelio reikmenų dirbtuvės irgi nujaučia, kad trijų darbininkų unijų vadai naujas sutartis sudarant reikalaus metinio atlyginimo užtikrinimo nedarbo metu. Pieno darbininkų unija nedviprasmiškai pasisakė reikalaujanti metinio atlyginimo garantijų sekanciais metais, pasibaigus jų dabartinei sutarčiai.

Taigi ateinančių poros metų laikotarpyje numatomas didelis darbo jėgos pabrangimas, kuris, kaip matyti iš Fordo planų, bus dar didesnis.

Studebaker—Packard ir American Motors turi didelio vargo išspausiti bent kiek pelno iš 1955 metų gamybos, atliktos neužskaitytų jokių naujų mokesčių. Kitose pramonės srityse taipgi yra daugelis firmų, stovinčių ant ribos.

Yra apskaičiuota, kiek Fordo planas būtų kainavęs kitoms įmonėms, jeigu jis būtų buvęs įvestas 1954 metais. General Motors, vietoj \$806 mil. pelno būtų tepadarusi \$711.1 mil. Chrysler kompanija būtų vietoj \$18.6 mil. pelno turėjusi \$1.4 mil. nuostolio, Studebaker—Packard vietoj \$26.2 mil. nuostolio, būtų turėjusi \$29.6 mil., American Motors vietoj \$11.1 mil. turėto nuostolio, būtų turėjusi \$13.2 mil.

Naujieji taikiniai Aišku, kad pirmiausia unijos vers Chrysler ir kitas automobilių gamybos įmones priimti panašias sutartis, kaip priėmė Fordas. Ūkio mašinų įmonės jau yra unijų įspėtos, kad naujasis sutartis sudarant Ford planas bus imamas pagrindas. Viena didelė žemės ūkio mašinų įmonė jau pradėjo derybas su unija.

Didžiosios elektros sunaudojimo įrankių įmonės, kaip General Electric ir Westinghouse, bus spaudžiamos priimti "garantuoto metinio atlyginimo" principus. Geležinkelio reikmenų dirbtuvės irgi nujaučia, kad trijų darbininkų unijų vadai naujas sutartis sudarant reikalaus metinio atlyginimo užtikrinimo nedarbo metu. Pieno darbininkų unija nedviprasmiškai pasisakė reikalaujanti metinio atlyginimo garantijų sekanciais metais, pasibaigus jų dabartinei sutarčiai.

Taigi ateinančių poros metų laikotarpyje numatomas didelis darbo jėgos pabrangimas, kuris, kaip matyti iš Fordo planų, bus dar didesnis.

Padėkime artimiesiems Lietuvoje

Plačiai pagarsėjusi Amerikos žemynė Patria Gift Parcel Co. pavedė lietuviškai valyklai Public Cleaner atidaryti naują siuntinių užsakymų skyrių į Lietuvą ir kitus SSSR užimtus kraštus.

Primame žodžiu ir raštu pilnai apmokėtus medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų užsakymus ir garantuojame 100%. Dirbama kasdien valyklos darbo valandomis.

PATRIA GIFT PARCEL CO. 3741 West 26th Street Chicago 23, Ill. CRawford 7-2126 (Skelb.)

Duona ir įvairias skanias bulkutes kepa BRUNO'S KEPKYKLA 3339 SO. LITUANICA AVE. Tel.: CLiffside 4-6376

GRADINSKAS KRAUTUVĖ IR DIRBTUVĖ Televizija, radijas, fonografai, lempos, baterijos, antenos. J. G. TELEVISION CO. 2512 WEST 47th STREET Tel.: FRontier 6-1998

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IS TOLIAU K. EIDUKONIS Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdiramus 6930 So. Talman, Chicago 29, Ill. Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS BALDU PERKRAUSTYMAS iš arti ir toli NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS. Pigus, sąžiningas patarnavimas. Saukite: R. ŠERENAS 4546 SO. WOOD STREET Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

RAMUNĖS Svieži Ramunės žiedai, pusė svoro \$1.25; ramunių arbata į visada gerai gert. Liepos žiedai, pusė sv. \$1.25; liepos žiedai yra vartojami dėl iššaukimo prakaito, puslės ligų, šalčio ir inkstų ligų. Puplaiško lapai, pusė sv. \$1.25; kartusis puplaiškis gerai nuo kepenų ligų, škarbuto, geltligės, reumatizmo ir kirmynų. Trejanka, 75 centai; trejanka nuo visokių vidurių piktybių. Prisiųsk \$4.00, tai gausi viską kas čia yra pasakyta. ALEXANDER'S CO. 414 BROADWAY So. Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS RADIJO VALANDA Iš Stoties W. G. E. S. 1390 kilocycles Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto. Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro. Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles. Tel.: HEMlock 4-2413 7121 SO. ROCKWELL ST. Chicago 29, Illinois

Join the GROUND OBSERVER CORPS CALL CIVIL DEFENSE

“GLUŠAS” SCENOJE

DETROIT, Mich. — Š. m. lapkričio 12 d. DLOC vakare Detroito Lietuvių Dramos Mėgėjų Sambūris pastatė Liudviko Fuldos 5 veiksmų komediją “Glušas”. Komediją režisavo Z. Arlauskaitė-Mikšienė.

Komedijoje vaizduojama, kaip tolimi gimnainiai varžosi dėl milijonieriaus dėdės palikimo. Trys pusbroliai dedasi vienas už kitą gudresni: inž. Gerhards išrado iš visur pakylantį lėktuvą, advokatas Kurtas turi sudaręs planus, kaip paimti į savo rankas didelį banką, Wilibaldas visą jo sukurti dideles poetas, tik... visiems trūksta mažo menkinio — pinigų, kurio dabar, visi susirinkę teisme, tikisi gauti iš dėdės palikimo. Prie jų prisijungia jų pusbrolis Justas, kuris neproteguoja nei į gudragalvius, nei nesiveržia prie dėdės palikimo, o tik džiaugiasi, kad jų pusbroliai dabar galės tiek daug gero padaryti žmonijai. Jų kompaniją padidina pensijono savininkė Širmerienė su savo dukterim Elze, kuri anot jos mamytės yra artimiausia mirusio dėdės giminaitė.

Visi jie atsiduria kelioje padėtyje, kada teisėjas atplėšęs perskaito dėdės testamentą, kuriuo jis visą savo turta — \$900,000 palieka tam giminei, kuris įrodys, kad yra iš visų kvailiausias. Ir štai, tie patys gudragalviai ir išradėjai daug negalvodami pradeda įrodinėti, kad kiekvienas iš jų yra kvailiausias pasaulyje, kad tik jam atitektų tie pinigai. Sprendimas daromas giminių raštišku balsavimu, nuo kurio susilaiko tik Justas, nes jis nei pats nesijaučia esąs, nei kito nenori apsaukti kvailių. Balsavimo rezultatai — kiekvienas balsavo už save, todėl mekam negavus daugumos, teisėjas, pagal testamentą autorius norą, atplėšia dar vieną voką, kuriam pasakyma, kad visas turtas yra paliekamas Justui — jo nuomone kvailiausias iš savo giminės. Nusimena pusbroliai, nusi-mena Širmerienė su dukterim, bet daugiausiai nusimena Justas, kad jį dėdė net mirdamas taip paniekino.

Gudrijoji mamytė Širmerienė dabar prie tų pinigų eina kitu keliu. Ji pakviečia Justą pas save gyventi, nors jo prieš tai labai nemėgo. Ji moko Elzė, kaip ji turi jam susukti galvą, nes jai negaila už pinigus atiduoti ir savo dukterį. Tame pačiame pensijone Justas susipažįsta su amerikietė Doris, kuri nepasitiki nei vienu vyru ir galvoja, kad visi žmonės yra materialistai ir jai peršasi tik norėdami gauti jos pinigus. Jai Justas visai nesuprantamas. Pradžioje Justui gyvenimas pas tetą Širmerienę gana jaukus, teta ir jos dukterė pakartotinai pabrėžia, kad pinigai jų visai nedomina.

Bet štai, gudrijoji pusbroliai išvilioja iš jo visus pinigus, kuriuos jis jiems pasirašydamas perleidžia, kad tik atsikratytų dėdės paniekos. Pusbroliai tuojau tuos pinigus paleidžia į apyvartą ir du iš jų nesėkmingai pasiperša amerikonei Doris. Teta sužinojusi, kad Justas pinigus užrašė savo pusbroliams, jį išmeta iš savo namų, o dukterį atiduoda poetui Wilibaldui. Čia mamytė Širmerienė greit parodo jam ir uošvienės ragučius, taip kad vargšas Wilibaldas neturi kada poemų kurti. Gerhards greit sukonstruktuoja iš visur pakylantį lėktuvą, į kurį investuoja visus savo pinigus, bet... maža klaida, lėktuvas sprogtas, drauge nusisėdamas visą jo kapitalą ir kone atimdamas jam gyvybę. Advokatas Kurtas užvaldo banką, kuriame dirba jo geradaris Justas ir vietoj to, kad paaugštinti jį tarnyboje, visai išmeta iš darbo, norėdamas parodyti savo objektyvumą.

Kur dabar yra Justas nei vienas iš pusbrolių nežino, bet būdami netikri, ar jiems pinigai perleisti teisėtai, nutaria jį kaip nors surasti, įtikinti gydytoją, kad jis yra beprotis ir patalpinti jį beprotnamį. Jiems tas planas sekasi, nes štai nuvargęs Justas pats ateina į jų namus, ieškodamas prieglaudos. Jie pasiukviečia gydytoją Thilenį ir išleidžia kartu su juo, sakydami, kad jis bus jo sekretorium. Jo kvalybės raštiškam įrodymui jie įteikia gydytojui Justo dienoraštį, kurį jis jiems patikėjo saugoti.

Amerikietė Doris, pripuoiamai sužinojusi kur atsidūrė Justas, jį užjaučia, neapkęsdama jo niekšio pusbrolių. Ji ateina Justą aplankyti beprotnamyje. Čia ji išsikabina su daktaru Thileniu, kuris jau buvo perskaitęs Justo dienoraštį. Jis jai pasako, kad tame dienoraštyje Justas išreiškia meilę kažkokiai Doris. Greitai Doris susitinka su Justu, atidaro jam akis, pasakydama kur jis dabar randasi, pasiperša jam ir nutaria vesti. Tą pareiškia daktarui Thileniui ir atėjusiems pusbroliams, kurie net akis pastato, tačiau ir čia imato Justo niekšybę, sakydami, kad jis ir to dėdės palikimo išsižadėjo, kad tuo būdu gautų dar daugiau pinigų turinčią Doris.

Taigi visoje komedijoje yra priešpastatomi materializmas prieš nuo žemės atitrūkusį idealizmą, sukumas prieš visišką pasitikėjimą. Veikalas yra tikrai stiprus, iššaukiąs daug juokų, bet drauge ir gilaus susimąstymo. Žvilgtelėkime žiūrovo akimis, kaip artistai visa tai perdavė.

Širmerienę labai gerai pavaizdavo pati režisorė Z. Arlauskaitė-Mikšienė, parodydama tiek mamytės saldų liežuvėlį, norėdama dukterei iškovoti palikimą,

tiek ir uošvės ragelius žentui Wilibaldui. Gal geriausiai ją nusakė viena susijaudinusi žiūrovė — sena Amerikos lietuvė — savo nuosirdų pasitenkinimą garsiai išreiškėdama šias žodžiais: “Ši boba vaidina perfect”.

Mamytės dukrelę Elzė vaidino Danutė Racevičiūtė, sukurdama gražų vėjavaikišką mergaitės tipą, gyvenančios mamytės protu ir būdama padori ir kukli tik to, kol mamytės akys mato. Joms nukrypus, anot Elzės “Nėra čia ko gaišti laiko”.

Sunkiausia Justo rolę teko išvežti Algirdui Pesiui, kuris jį atliko pasigėrėtina, tartum jis tai rolei būtų užgimęs. Nuosirdus tonas, naivumas, aiški dikcija, gerai išmokti ir ilgias dialogai darė jį, kaip ir autorius norėjo, ne tik pajuokos, bet ir pagarbos objektu.

Gudragalvius niekšus vaidino advokatą Kurtą — Vincas Zebertavičius, poetą Wilibaldą — Aleksandras Gubilas ir inž. Gerhards — Stasys Geldauskas. Čia jį viso tenka pabrėžti, kad režisorė labai vykusiai paskirstė pareigas. Ji prieš smulkios sudėties, švelnaus balso Algirdą Pešį pastatė tris stambaus sudėjimo artistus. Visų jų vaidyba puiki. Vincas Zebertavičius ypač imponavo savo tonu. Jis mokėjo ir į ausį taip “šnibždėti”, kad visi puikiausiai suprato net salės gale stovėdami. Aleksandras Gubilas tiek įsigyvendavo į savo rolę ir kartais taip jausmingai kalbėjo Elzei, jog atrodė, kad jis ne scenoje, bet gyvenime ją turi. Stasius Geldauskis suprojektuoti visur pakylantį lėktuvą pavyko. Pavyko jam pernešti ir širdies skausmą tą lėktuvą sudaužius, bet visvien pasilikti niekšus.

Dar prie pagrindinių rolių reikia laikyti ir Birutės Rackaitės žavingai atliktą kokeretę, bet protu, o ne jausmais gyvenančios amerikietės Doris tipą. Puikius ir ištaigingus, šiai rolei labai tinkančius rūbus jį turėjo ir ne vieną kartą, jai išeinant į sceną, pasigirdavo gilius atodūsiai: “Oh”.

Kitos rolės, kurias vaidino Irena Laurinavičiūtė — Doris palydovė, Leopoldas Heiningas — Dr. Thilenis, Steponas Iljasevičius — apygardos teisėjas, Petras Deveikis — teismo sekretorius ir Irena Šulcaitė — tarnaitė buvo atliktos, ypač trys pirmosios, preciziškai. Daktaras, teisėjas ir palydovė buvo taip išryškinti, kad ne vienas buvo pasiryžęs lipiti į sceną pagydyti savo reumatizmą arba išspręsti savo bylą su Detroito Lietuvių Namams Statyti Komisija, kuo greičiau pasizadėdamas pirkti akcijas, nes su tokiu teisėju nėra juoko.

Baigiant tektų pasakyti, kad Detroito lietuvių scena taip puikiai pastatyto ir tokio puikaus veikalo dar nematė. Atrodė, kad scenoje vyksta ne vaidyba, bet verda pats gyvenimas. Tai drįstu sakyti, nors mes jau turėjome pas save ir Chicagos profesionalus ir Clevelando mėgėjus, kur neužilgo atsidurs ir mūsų “Glušas”. Tik, kad ir čikagiečiai bei clevelandiečiai su tuo sutiks.

Šiuo savo dideliu darbu, kur kiekvienas artistas repeticijoms paaukojo virš 300 val., Detroito Lietuvių Dramos Mėgėjų Sambūris prisidėjo prie Lietuvos vadavimo, nes visos pajamos, kurias gauna Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, eina Lietuvos laisvinimo reikalams.

Publika irgi parodė didelį prietarimą, nes šioje salėje paskutinių 5 metų laikotarpyje niekad tiek žiūrovų nebuvo ir visi skirstėsi patenkinti, nors daugeliui per visą programą teko stovėti. Detroitas tikrai gali didžiuotis turėdamas tokį puikų sambūrį. V. Kutkus

Didysis St. Anthony taupymo bendrovės atidarymas

SVEČIAI GAUNA VERTINGŲ IR KASDIENINIAM GYVENIMUI NAUDINGŲ DOVANŲ

St. Anthony Savings & Loan Association, esančios 1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois, didysis atidarymas sukėlė susidomėjimo apylinkės gyventojų tarpe ir sutraukė daug svečių. Šios taup. b-vės vadovybė, naujai atremontavusi ir žymiai padidinusio ofiso patalpas, nutarė apdovanoti naujai atsilankiusius svečius praktiškomis dovanomis. Ji parinko tokias dovanas, kurios naudingos ir reikalingos kasdieniniame gyvenime.

JUOZAS GRIBAUŠKAS
St. Anthony taupymo bendrovės sekretorius

Svečiai, kurie užėina šiaip sau, tik pasižiūrėti padarytų pakaitų, pavaišinami karšta aromatiška kava bei pyragaičiai. Atvykusius aptarnauja gražios ir mandagios b-vės tarnautojos.

Kiekvienas svečias, norįs daugiau žinių patirti apie šią b-vę, gauna visas informacijas. Priedo dar jam pridėdama naujas 1956 metų sieninis kalendorius. Kalendoriai yra išpuošti meniniais paveikslais ir nurodytos visos svarbesnės dienos.

Kas nutaria atidaryti naują sąskaitą St. Anthony b-vėje, tas gauna šios b-vės raktą. Šis simboliškas raktas svečiui pasako, kad nuo atsilankymo dienos jam yra atdaros St. Anthony b-vės durys, kad jis tampa b-vės nariu-bendradarbiu.

Be to, rakte yra geras termometras. Šis prietaisas yra reikalingas kiekvienam namui. Ypatingai dabar, kada artėja žiemos šalčiai, termometras yra būtinas. Be jo negalima apsieiti, jeigu šeimoje yra vaikų arba vyresnio amžiaus žmonių. Vaikams ir senjams temperatūros pakaitos neša slogas ir kitas ligas. Termometras parodo kambario temperatūrą ir pasako, kas reikia daryti, kad apsaugotum šeimos narius.

Be to, St. Anthony b-vėj galima atidaryti vadinamąją “Christmas Club” taupymo sąskaitą. Kas šią sąskaitą atidaro, tas gauna dežę puikių kalėdinių atvirukų veltui. Kiekvienam žiemos švenčių metu tenka sveikinti artimuosius, todėl dežė artistiškių atvirukų visuomet yra naudinga.

Netenka stebėtis, kad šį b-vės didžiojo atidarymo metu susilaukė tokio gausaus lankytojų skaičiaus.

Jūsų korespondentas užklauso p. Juozą Gribauską, gabų ir išmaningą b-vės sekretorių, kas vertė b-vę daryti tokį didelį remontą.

— Vietos stoka, — trumpai atsakė p. Gribauskas. — Paskutiniaisiais metais b-vė smarkiai padidėjo. Žmonės atidarė daugiau sąskaitų, mes teikiame didesnius patarnavimus. Finansinių reikalų yra įvairių. Sena-

me ofise nei žmonės gerai jaučiasi, nei mes galėjom laisvai ir našiai dirbti. Kada žmonės yra susigrūdę, kada tarnautojai vienas kitam kliudo, tai darbas nespirtus. Mums rūpi galimai geriau ir greičiau patarnauti laiko neturintiems savo klientams.

Tenka pasakyti, kad St. Anthony b-vės name pakaitos yra didelės. Moderniškai pertvarkytas ofisas. Įrengti kambariai tarnautojams, sustiprinta apsauga, visur įdėta daugiau skonio, baldai ir įrankiai sumoderninti.

Įėjus į b-vės namą, kairėje yra gražiai įrengti langeliai santaupoms padėti ir kitiems finansiniams reikalams atlikti. Tarnautojos atskirtos storu nepersaunamu stiklu, o apačioje yra plieno plokštės. Vagiliai negalės prie pinigų prieiti. Kambario gale yra didelis sekretoriaus Gribauskos stalas. Greta yra kambarėliai sekretoriams ir patarėjams. Namogale yra kambarys direktorių posėdžiams. Yra kambariukų, kuriuose aptariami ir baigiami paskolų reikalai. Už durų yra įrengti seifai (vaults), kuriuose žmonės gali laikyti brangvės ir vertingusius dokumentus. Seifų kainos yra įvairaus dydžio. Vienieriams metams seifelį galima išnuomoti ir už tris dolerius. Didesnieji, aišku, yra brangesni.

Saugumas St. Anthony b-vėje yra didelis. Seifai yra apsaugoti, jie yra nesudegami. Be to, b-vės vadovybė ėmėsi visų apsaugos priemonių nuo vagilių ar kitokių užpuolikų.

Reikia pasakyti, kad remonto darbai padaryti praktiškai, moderniškai ir skoningai. Kai kurie mūro namai veikia slegiančiai, tuo tarpu St. Anthony b-vės vidus yra nepaprastai jaukus. B-vė papuošta gėlėmis ir puikiais paveikslais. Paveikslai piešti lietuvių dailininkų. Kitos sienų puošmenos yra paprastos, bet jos gražiai

susiderina su ofiso nuotaika. Visi į didįjį atidarymą atėjusieji linki St. Anthony b-vę pasekmingai stiprėti ir augti naujai atremontuotoje ir padidintoje įstaigoje.

Jūsų korespondentas

AR TURITE TRUPUTI KONJAKO PO RANKA?

Dabar itin lengva turėti namuose truputį konjako. Štai pats geriausias... naujame ★★ ★ Hennessy Small Flask s.k. Nupirkite Small Flask savo kratuvėje šiandien.

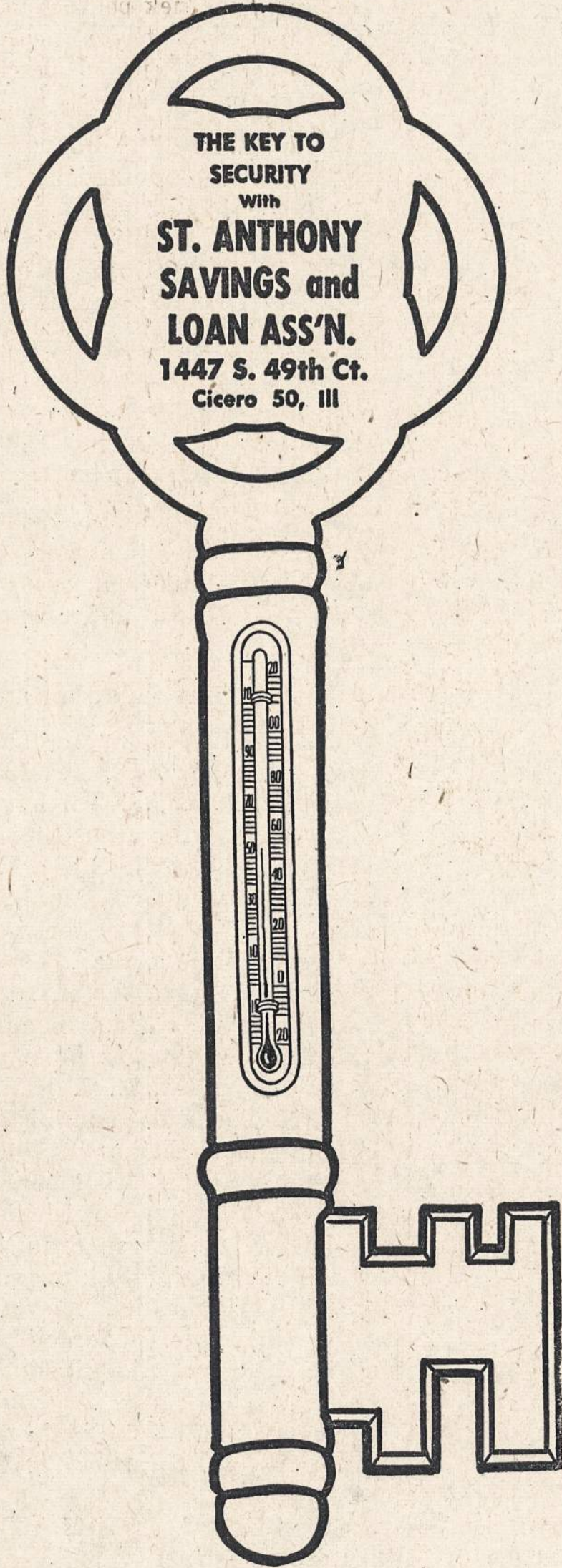
★ ★ ★
HENNESSY
THE WORLD'S PREFERRED
COGNAC BRANDY
Schieffelin & Co., New York

DAnube 6-6887
DAINA TELEVISION
PARDAVIMAS-TAISYMAS
3130S. HALSTED

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU (MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituania Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

VELTUI

“The key to good fortune”

Grand Opening

Kviečiame visus be išimties atsilankyti ir apžiūrėti naujai atremontuotas patalpas... pradedant lapkričio 1-ma ir baigiant lapkričio 30-ta diena. Kiekvienas atsilankęs bus pavaišintas kava ir pyragaičiais ir veltui gaus 1956 metų kalendorių.

VELTUI DOVANELĖS TAUPYTOJAMS,

... kurie padės į savo sąskaitą \$50.00 ir daugiau, arba atidarys naują sąskaitą su minėta suma, veltui gaus gražų, menišką termometrą.

... atidare naują “1956 Christmas Club” -- Kalėdų sąskaitą, gaus dežę kalėdinių atvirukų!

KVIEČIAME IR LAUKIAME VISŲ, DURYS SVETINGAI ATIDARYTOS

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.
Telefonai: TOWNhall 3-8131 ir 8132

JUOZAS GRIBAUŠKAS, Vedėjas

RAŠTINĖS VALANDOS:

Kasdien nuo 9 ryto iki 5 vakaro; pirmadieniais iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais iki 1 val. po pietų.

Voice of Music
at
SOLTIS
V-M 1285 has 2 speakers, luxury furniture style.

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE
2647 West 51st Street HEMlock 4-7095
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Lock Up! Sign Up!
GROUND OBSERVER CORPS
CALL CIVIL DEFENSE

Subscription Rates:		Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:	
\$9.00 per year in Canada	\$5.50	Metams	\$9.00
\$9.00 per year outside of Chicago	\$3.00	Pusei metų	\$5.00
\$10.00 per year in Chicago	\$1.25	Trims mėnesiams	\$2.50
5 cents per copy.		Užsienioje:	
Užskymo kainos:		Metams	\$11.00
Chicagoje — paštu:		Pusei metų	\$5.50
Metams	\$10.00	Trims mėnesiams	\$3.00
Pusei metų	\$5.50	Naujienos eina kasdien, išskyrus	
Trims mėnesiams	\$3.00	sekmadienius. Leidžia Naujienų	
Vienam mėnesiui	\$1.25	Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago	
Chicagoje per išsiuntotojus:		8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100.	
Viena kopija	5c.	Piniigus reikia siusti pašto Money	
Savaitei	30c.	Orderiu kartu su užsakymu.	
Mėnesiui	\$1.25		

Ženevos Konferencijai Pasibaigus

Po trijų savaitių konferencijos Ženevoje, vadinamųjų Keturių Didžiųjų užsienio reikalų ministrai sugrįžo namo. Sugrįžo jie, taip sakant, tuščiomis rankomis: nė vienu svarbesniu klausimu nesutarė. Dingo iliuzijos, išsiblašė viltys, kurias pagimdė Keturių Didžiųjų viršūnių konferencija, įvykusi šią vasarą to pat Ženevoje. Faktiškai toji viršūnių konferencija nieko konkrečiau nenutarė ir todėl vargu buvo pagrindo manyti, kad santykiuose tarp Vakarų ir Rytų įvyko koks tai nepaprastas lūžis, kuris gali privesti prie išlyginimo visų nesuipratimų bei vadinamojo draugiško sambūvio (koegzistavimo).

Vadinamoji viršūnių konferencija skyrėsi nuo kitų konferencijų su Sovietais tik tuo, kad ji praėjo "labai geroje nuotaikoje". Nebuvo pasigailėta vieni antriems komplimentų. Sovietų vadų veidai dažnai šypsojosi. Ir štai tos šypsenos pas daugelį sukėlė vilčių, kad Sovietai pakeitė savo politiką ir yra tikrai pasirūpę su Vakarais susiprasti.

Per kelis mėnesius tos "viršūnių" konferencijos sukeltos viltys buvo akstinamos. Labiausiai Amerikoje. Tarp Sovietų Rusijos ir Amerikos tuoj buvo susitarta apsimainyti delegacijomis: amerikiečiai vyko į Rusiją, o sovietų žemės ūkio, statybininkų ir žurnalistų delegacijos lankėsi JAV. Toje pat Ženevoje įvyko įvairių kraštų mokslininkų suvažiavimas, kuriame buvo pasikeista žiniomis apie panaudojamą branduolinę energiją pramonės tikslams. Suvažiavime pirmą kartą dalyvavo ir Sovietų mokslininkai, kurie teikėsi, kaip sakoma, net kortas atidengti: pasidalinti su kitų kraštų mokslininkais savo žinomis ryšium su branduoline energija.

Visa tai buvo vadinama "Ženevos dvasia", kuri pagaliau turėjo įgyvendinti pasaulio taiką ir ramybę. Bet štai dabar įvykusioje Keturių Didžiųjų užsienio ministerių konferencijoje toji "dvasia" buvo tiek pažeista, kad iš jos nieko nebeliko. Sovietų Rusija ir vėl pasirodė savo tikrojoje šviesoje, būtent, kad ji yra pasirūpusi nepaleisti nieko, kar į jos nagus pateko. Ne tik nepaleisti to, ką jau turi, bet grobti dar daugiau. Žodžiu, jai rūpi ne taikos įgyvendinimas pasauly, bet jo pavergimas ir sukomunizavimas.

Didžiausia Kalėdų žvaigždė

Michigan av. ir Chicago kryžgatvy, 8 blokas į šiaurę, ant 14 aukštų Palmolive pastato, kur Water Tower, įrengta 16 pėdų dydžio Kalėdų žvaigždė. Vakaraš jai jau uždegama. Ispūdingas vaizdas.

Pajamų mokesčio apyskaitos

Pajamų mokesčio apyskaitai blankai bei formos už 1955 m. bus siunčiamos vėliau, būtent nuo gruodžio 27 d. ligi sausio 10 d. Tada daroma dėl to, kad paštas prieš Kalėdas apkrautas specialia siunta.

APŽVALGA

SIZIFO DARBAS

Graikų mitologijoje pasakojama apie Sizifą (Sisyphus), kuris buvo pasmerktas risti į kalną didelį akmenį. Kai Sizifas beveik pasiekdavo kalno viršūnę, tai akmuo nusiridavo žemyn. Ir tai buvo nesibaigiantis darbas: vos spėdavo Sizifas su akmeniu prie kalno viršūnės prisitinti, kaip akmuo ir vėl žemyn nusiridavo. O tai reikėdavo, kad reikia iš naujo darbas pradėti.

Tą Sizifo darbą primena ir įvairios konferencijos su Sovietų Rusija. Kiek tų konferencijų jau įvyko, o jų rezultatai lyginasi beveik nuliui. Ypač nesėkmingos buvo tos konferencijos, kurių tikslas buvo konkrečiai susitarti dėl šaltojo karo likvidavimo. Vadinasi, pašalinai tas priežastis, kurios kelia nepasitikėjimą vieni antrais.

Perry Laukhuff, ilgametis JAV diplomatas, kuriam teko daug kartų su Sovietais vesti įvairios rūšies derybas ir pasitarimus, yra įsitikinęs, kad bent šiuo tarpu nėra įmanoma Vakarams su Rytais susiprasti. Prieš kelis mėnesius, kai buvo planuojama Keturių Didžiųjų viršūnių konferencija Ženevoje, jis parašė straipsnį, kurį išspausdino Harper's žurnalas. Tame straipsny jis pabrėžė, kad viršūnių konferencija jokių teigiamų rezultatų neduos. Ir štai dėl ko: konferencijos paprastai yra laikomos tam, kad būtų galima koks svarbesnis klausimas išspręsti ir priėmti prieš susitarimą. Makvair nerūpi susitarti. Pagaliau ir susitarimai jos neįpareigoja: jei laikosi tik tų susitarimų, kurie jai yra naudingi.

Reikia neužmiršti, sako Laukhuff, kad komunistai yra priešingi visoms kitoms valdžios sistemoms, kurias jie yra pasiryžę sunaikinti net jėga panaudodami.

Bet jeigu su Maskva neįmanoma susitarti, tai ar verta iš viso su ja tartis? Vadinasi, ar verta dirbti tas Sizifo darbas, kuris jokių rezultatų neduoda?

Laukhuff mano, kad su Sovietais konferencijos negali būti nutrauktos. Jos turi būti tęsiamos. Tačiau jos turi būti vedamos taip, kad nesudarytų išpūdis, jog Sovietai tikrai nori taikos ir susitarimo, bet kelia tam pastoja visokie šiaurės Atlanto pakčiai bei Vakarų Europos gynybos sąjungos.

Sovietai konferencijas naudoja propagandai. Demokratinės valstybės irgi privalo tuo pačiu atsilyginti. Ir ne tik at-

Kai ana žinia, via Maskva gauta, pasiekė Vakarus, iš atminties, lyg iš rudens rūko, niro-rūškėjo, panėšėjo ir akis akin atsirėmė vieno klasės draugo veidas. Taip, tai jis. Gana aukštas. Petingas. Tamsiaiplaukis. Lėtas. Pokštus mėgstantis, bet pats nepokštaujantis. Santūrus. Pagalbus ir paslaugus iš visos širdies. Mokėsi labai gerai, ypač tvirtas matematikoje ir lotynų kalboje. Logikoje ir psichologijoje plūduriaivo lyg antelė tarp vandens. Mokytojai ir klasė mėgo ir gerbė. Po matūros (brandaž) atestatu gauti egzaminų — keliai išsiskyrė. Ir niekas iš draugų nenustėbo, "kai" rudenį iš-gierista, kad Julius Steponavičius nuėjo į Vilniaus kunigų seminariją. Beje, kartas, nuo karto pasirodydavo ir Stepono Batoro universiteto centriniuose rūmuose, kur, be kitų, vykdavo ir teologijos-filosofijos paskaitos.

Jeį žinojai, ko tylėjai?! — gal kas piktai pamanyš. Ogi laukiau, kol atsilieps jo — dabartinio Vilniaus vyskupo — konfratrai Vakarus ar kiti jam ar jo pasaulėžiūrai arti-mesnieji. Ir, anot Kudirkos, daug vandens į Baltijos jūras nutekėjo, tačiau niekas ligi šiol neprakalbėjo. Tai, štai, ant tuščio žinių biržos stalo metu savo trigrasį. Lyg pasveikinimas, ak, "iš užsienio", apie kurį tada, kai prieš beveik 25 metus buvo ištvinsis Neris ir apskritai krykštaujantis pavasaris, ir pagalvoti nepagalvo-jau, kaip, nėra abejojimo, ir jis nepagalvojo apie Anno Domini 1955 teksiančias sunkias ir atsakingas, nesgi bolševikų okupacijos srautų, pareigas.

Baigęs seminariją ir gavęs teologijos magistro laipsnį nepasiliko pačiame Vilniuje (buvo siūlyta vikaru į Visų šventųjų ar šv. Stepono bažnyčią, arba kapelionu į N. Vilnių), pasuko į provinciją. Paskutinį kartą teko susitikti Daugėliškyje. Pravežamo atolo ir avi-žų pribarstytoje bažnytkaimio tylioje gatvėje stabterėjome ir pasikeitėme žodžiu kitu. Buvo tvankus vidudienis. Jis skubėjo pas ligonį Seniško link, ašgi į eglyno pavėsi, Degutiškės pusėn. Respublikai atgavus Vilnių ir dalį Vilniaus krašto, kun. J. Steponavičius perėmė tarp girių ir ežerų stūgsančią Palūšės parapiją. Tai jis 1940. 5.26 pašventino įgarsėjusį Mei-

silyginti, bet numaskuoti Mas-koje: kiekviena proga priminti jai jos plėšikiškus darbus bei kitų valstybių pavergimą.

Dienu skėvėdros

Prisipažįstu, kad vyskupą pažįstu

ronių kaimo kryžių, kurį lenkai žandarai naktį pagrobė ir paskandino, o lietuviai žvejai susėkė, iš vandens ištraukė ir 11 metų slapstė, ir išslapstė.

O gal tai ne anas — iš Vytauto Didžiojo gimnazijos — Steponavičius? Iš Sanku galva guldyti, bet visi duomens, ypač lenkų spaudoj paduoti, patvirtina manąjį teigimą. Žinią apie konsekraciją mūsų spauda įvairiaip dėstė ir klostė. Kai kurie laikraščiai iš principo nusprendė, kad tai koks gudas būsiąs. Lenkas, — taigčiojo vienas savaitraštis. Žinoma, kai tik kas neaišku ar neaiškioj šviesoj — kitatautis, bėt ne "lietuis". Ar čia perėtas patriotizmas ar nesugebėjimas surizgusį mazgą atrišti, — sunku ir bereikalinga šiuo atveju spręsti.

Kai Romos oficiozas pranešė, jog popiežius į tuščią Vilniaus vyskupų sostą, andai prieš beveik 10 metų, paskyrė Lenkijoj gyvenantį lenką kun. Suszyński, kai kurie mūsų laikraščiai arba nutylėjo, arba pranešė, kad tai "nepatinkintomis žiniomis". Dar anapus Atlanto bebūnant teko nusistebėti, kai vienas tremtinių savaitraštis pranešė, kad, arki-vysk. R. Jalbrzykowskiui repatriavus, o arkivysk. M. Reiniui "dingus", Vilniaus vyskupu sosto vadovybę perėmė... "kažkoks Basys". Teko atsiliepti, kad ne "kažkoks Basys", bet kun. Edmundas Basys, Vytauto Didžiojo gimnazijos auklėtinis, baigęs Vilniaus kunigų seminariją ir Stepono Batoro universitete teologijos mokslus. Arkivysk. M. Reinsys, atvykęs į Vilnių, jį — kun. E. Basį — pasiūkė į sekretorius, aiškiai paruošdamas būsimoms vyskupo pareigoms. Tai buvo vieša... paslaptis. Kun. E. Basys, eidamas atsakingas pareigas, sprendė ir išsprendė daug painingų, nes įvairiataučio Vinius fone, problemų. Tai užimama vieta ir visai kitais atvejais ne "provincijos kunigas", tačiau... "Lietuvių Enciklopedijoje" veltui jo beieškotum. Nežinau, kas ten religinį skyrių tvarko, bet, tarkime švelniai, "neapdairumas". O gal ir kun. E. Basys, sunkiose valandose vairavęs Vilniaus vyskupiją, bus buvęs... gudas ar lenkas? O gal ir "L. Enciklopedijos" religinio skyriaus redaktorius laikosi dėsnio, kad "apie mirusius nieko" (mat, netrukus paskui arkivysk. M. Reini "dingo" ir jo sekretorius). Sapienti sat...

Daugtaškį bestatydamas, va-

Nuodai ir nuodytojai

Raganavimas ir nuodų vartojimas buvo gana aktualūs dalykai jau žilos senovės laikais. Samariečiai turėjo šios srities deivę Gulą, vadinamą "žiauriauja deive", net 4500 metais prieš Kr. Mitologija mus supažindina ir su kitų deivių vardais, kaip Medėja, Circėja, Hekata. Pastarajai priskiriamas raganavimo ir nuodingų augalų atradimas. Jos aukštomis mūro sienomis aptverti sodai su juodmedžio durimis buvo ne vieno senovės poeto įkvėpimo šaltinis. Charakteringa yra tai, kad tiek raganavimas, tiek nuodų vartojimas jau nuo senų laikų visada siejamas su gražiąja lytimi.

Tamsiaisiais viduramžiais Italija buvo veikliausias kraštas nuodų vartojime. Kiek žinoma, italai buvo pirmieji vaistų išbandymui pradėję naudoti gyvulius. Yra dokumentų, rodančių, kad net nuteistieji kaliniai Italijoje buvo naudojami tam pačiam tikslui.

Nuodingieji augalai Daugiausia legendų ir prietarų apie save sutelkęs nuodingas augalas yra lotyniškai vadinamas "mandragora officinalis". Babiloniečiams mandragora jau buvo žinoma prieš daugiau kaip tris tūkstančius metų. Šios žolės vardas yra įamžintas Sekspyro veikaluose. Kalbama, jog ir Kristui ant kryžiaus buvo duotas mandragoros sulčių mišinys, kad sutrumpintų paskutinės agonijas. Kleopatra irgi maldavusi, kad jai duotų mandragoros vyno, kuris užmigdytų ją laikotarpiui, kada jos mylimasis Antonijus bus nuo jos atskirtas.

Opiumus vartojimas užtikinkamas istorijoj apie 1500 metų pr. Kr. Jau ir Trojos Helena vartojusi opiumą nuoboduliui ir rūpesčiams pašalinti. Manoma, kad arabai supažindino su opiumu kinus ir indus.

Narcizai, šepronai, net ir gražuolės kvapniosios konvalijos jau seniai buvo žinomi kaip gana nuodingi augalai.

Truputis istorijos Tarp devinto ir penkiolikto šimtmečio, kaip kad galima susidaryti išpūdį iš išlikusių rankraščių, nuodų gamybos menas gyveno savo žydėjimo laikotarpi. "Nuodų knyga", parašyta Santes de Ardoynis 1424 metais,

iš "Naujienų" korespondento Berlyne pranešimo matau, kad naujasis Vilniaus vyskupas buvo švenčionių dekanas. Tai dar naujas argumentas, kad Vilniaus vyskupų sostą viešai ir legaliai perėmė Vilniaus krašto lietuvis, iš viso pirmas po arkivysk. J. Matulaičio. Faktas visapusiškai įdomus.

J. Cicėnas

duoda daugybę augalinių ir mineralinių nuodų receptų, į kurių sudėtį įeina taipgi tokie dalykai, kaip kačių smegenys, rupūžių seilės ir pan.

Iš istorinių asmenų šiame laikotarpyje labiausiai su nuodijimu susijęs yra didikų Bordžijų vardas. Nėra abejonės, kad nė vienas iš jų pasinaudojo tuo pra-gaištingu, bet labai madingu tais laikais menu savo priešais nusikratyti.

Septynioliktoje šimtmeityje Prancūzijoje buvo ypatinai daug moterų, užsiiminėjančių burtais ir nuodijimu. Manoma, kad Katerina Mediči atvežusi daug žinių apie italų sugebėjimus toje srityje, nes jos laikais nunuodijimų skaičius Paryžiuje buvo tiesiog aiškuoju. Yra sakoma, kad viešėdamas Luvre Henrikas IV tevalgęs tik savo paties išvirtus kiaušinius ir gegėres tik vandenį paties pasisem-tą iš Senos upės.

1662 m. Prancūzijos karalius Liudvikas XIV išleido įstatymą, draudžiantį vaistinėse pardavinėti aršeniuką ir kitokius nuodingus vaistus ir įsakantį vaistinin-kams užregistruoti pavarde kiekvieno asmens, pareikalaujančio panašių vaistų. Tokios garsios moterys, kaip Madame La Voisin, Marguerite D'Aubray, Marquise De Brinvilliers, įvykdė daugelį nusikaltimų, kol buvo suimtos ir viešai nuteistos.

Kai kurie istorikai galvoja, kad Rasputinas savo didele galia Rusijos caro šeimoje pasiekęs irgi nuodingųjų vaistų pagalbą, kuriais caračiui padidindavo arba sumažindavo kraujo spaudimą. Šiuos vaistus jam pristatė nėdavusi kažkokia orientališkos kilmės moteris.

Moterys — nuodijimo specialistės

Statistika parodo, kad moterys labiau mėgsta naudoti nuodus kaip keršto ar nusikratymo nepageidaujama asmenimis priemonė nego vyrai. Nuo markizės De Brinvilliers liukų istorija žino daugelį moterų su kriminaliniais polinkiais, kurios sąlyje jungė moterišką žavumą su ne-bojimu žmogaus kančių.

Amerikos kriminalistikos statistikoje penki aštundaliai visų nuodijimų priskiriama moterims. Šios moterys iš profesijos daugumoje buvo paprastos šeimininkės, tarnaitės arba slaugytojos. Iš 1,000 nuodijimų 331 buvo atlikti aršeniuku ir 301 fosforu. —ta

Laimėjo \$32,500

Mrs. Clara Ratke, 57 m., 3619 George st., iškeltoj Lester Neuman byloj laimėjo \$32,500. Š. m. sausio 7 d. ties Central Park ir Wolfram st. užlėkė ant jos Neumano mašina ir, sunkiai sužalojo. Sulaužytas kairysis petis ir kairioji koja.

AMERIKOS LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SAJUNGOS 50 METŲ JUBILIEJUS

Rašo Aleksas Ambrose

(Tesinys)

"LIETUVIŲ ŽURNALAS" (1911-14 m.). Mokslo ir literatūros mėnesinis žurnalas. Leido Petras Kaitis. Redagavo studentas Antanas Karalius.

"PIRMYN" (1908-14 m.). Plačiau kitoj vietoj.

"LAISVĖ". Eina nuo 1911 metų. Plačiau kitoj vietoj.

"TEISYBĖ" (1911-13 m.). Leido Rutkus, kas trys mėnesiai knygos formato. Redagavo Rutkus.

"NAUJIENOS". Eina nuo 1914 m. Plačiau kitoj vietoj.

"NAUJOJI GADYNĖ" (1916-17 m.). Plačiau kitoj vietoj.

"MOTERŲ BALSAS" (1916-26 m.). Plačiau kitoj vietoj.

"APŽVALGA". 1918 m. Sustabdžius "Kovą", po trumpo laiko LSS Centras pradėjo leisti "Apžvalgą", kad LSS narius galėtų painformuoti apie organizacijos reikalus

"MUSŲ TIESA" (1919-20 m.). Ejo du

kartu per mėnesį. Komunistams užvaldžius Sąjungą 1919 metais, dar ir 1920 m. leido "Musų Tiesą" socialistų vardu. Socialistų tuolaikinis Pild. Tarybos Komitetas protestavo.

"BANGA" (1920-21 m.). Persiorganizavę socialistai pradėjo leisti mėnesinį žurnalą "Bangą". Atsakomuoju redaktorium buvo Dr. P. Grigaitis.

"ŽARIJA" (1919-20 m.). Liet. Socialistų Sąjungos VIII Rajono oficialus organas. Savaitraštis. Pirmas numeris išėjo 1919 m. kovo 7 dieną. Sustoję ežeris 1920 m. sausio 8 dieną. Nors socialistų vardu buvo leidžiamas, bet jau buvo komunistinės dvasios. Paskutiniame numeryje rašė:

"Žarijos Draugams. "Pranešame visiems Žarijos' draugams, rėmėjams, skaitytojams ir bendradarbiams, kad su šiuo numeriu laikraščio išleidinėjimą tulam laikui sulaukome. "Isitautis reakcija užstojo mums kelią... "Bet mes nenusimename, nes esame tikri, kad greitai ateitj vėl galėsim leisti laikraštį, kuris jau nežūrė jokių dukstančių spėkų, drasiai skins kelią! komunizmo gadyne. "Draugiškai

"Žarijos leidėjai".

K. G. Trainis redaktorius ir administratorius.

"DARBAS". Eina nuo 1940 metų. Kultūros ir visuomenės mokslo žurnalas. Išcina kas trys mėnesiai. Leidžia Lietuvių Darbininkų Draugija. Redaktorius J. Kaminskas.

Socialistams palankūs laikraščiai

"SAKĖ" (1913-16 m.). "Sakė" pradėjo leisti Julius Mickevičius 1913 m. rugpiūčio mėnesį Chicagoj. Tai buvo mėnesinis juokų bei satyros iliustruotos laikraštis. Laisvamaniško socialistiško nusistatymo. Redagavo studentas A. Mohtvidas. 1914 m. "Sakė" perkėlė į Worcesterį ir ten permainė savo vardą į "Kardą".

"KARDAS" (1916-26 m.). 1917 metais susiorganizavo "Kardo" bendrovės komitetas. A. F. Miliauskas buvo pirmininkas, J. Repšys — sek., N. J. Kudrauskas — ižd., J. Naviackas — administratorius. Bet tas komitetas pakriko ir 1917 m. balandžio mėn. "Kardą" leisti perėmė "Laisvės Draugai" So. Bostone. Teisingiau pasakius, advokatas Bagočius su draugais. Jis išleido 16 numerių ir 1918 m. su "Kardo" 8 numeriu perleido Liet. Laisvamanių Federacijai Chicagoje. Federacija leido "Kardą" iki 1926 m. Ejo didelio formato, 28 puslapių.

Redagavo: Kl. Jurgelionis, K. Augustas, A. Baronas, St. Strazdas, T. Kučinskas ir kiti.

"VEIDRODIS" (1914-15 m.). Mėnesinis iliustruotas žurnalas, pašvestas teatrui ir

scenos reikalams. Leido teatro mėgėjų būrelis. Veik visi socialistai. Redagavo Bronius Vargšas-Laucevičius.

"DARBAS" (1919-29 m.). Mėnesinis leidinys, pašvestas Amalgameitų siuvėjų unijos reikalams. Leido Amalgameitų siuvėjų unija. Redagavo: K. Jurgelionis, V. Poška, L. Prūseika ir kiti.

"Keleivis"

"Keleivį" įkūrė Antanas Žvingilas 1905 metų pradžioje. Iš pradžių jį redagavo M. Paltanavičius, kuris vėliau pasitraukė ir pradėjo leisti Worcesterįje savo savaitraš-tį "Amerikos Lietuvių". Žvingilas tada pasisamdė Joną Smelstorių "Keleiviui" redaguoti. Netrukus pasitraukė ir tas. Tada pasikvietė Pijų Bukšnaitį, vėliau A. Montvidą. Nuo 1908 m. "Keleivį" perėmė Stasys Michelonas ir Jurgis Gegužis. Tuo laiku turėjo apie 1,000 skaitytojų. "Keleivis" vienu laiku turėjo apie 23,000 skaitytojų. J. Gegužis mirė 1943 m. ir po to iki 1945 m. liepos 1 d. laikraštį leido vienas S. Michelonas.

1945 m. S. Michelonas "Keleivį" be atlyginimo perleido Lietuvių Socialdemokratų Sąjungai. Buvo perleistas spaustuvės mašinos ir leidojė teisės. Laikraštį perleidi-ant buvo sutarta tarp senojo savininko, S. Michelono ir naujojo savininko, Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos, kad laikraščio leidimui vadovaus 10 "trustisų", kurie be atlyginimo eis laikraščio šeimini-

kų pareigas. Trustisai yra: Jonas Andriukaitis, Vincas Anesta, Povilas Brazaitis, Jonas Jankauskas, Jonas Januškis, Napoleonas Jonuška, Povilas Krūčas, Pranas Ramanauskas, Steponas Strazdas ir Antanas Lauska.

"Pirmyn" 1908-14 m.

"Pirmyn" savaitraščio pirmas numeris pasirodė 1908 m. pradžioje. Minersville, Pa. Leido J. M. Janulevičius ir Co. Teisingiau sakant, leido J. M. Janulevičius ir J. Ramanauskas. Pirmas redaktorius buvo A. Antonovas — Dr. A. Mohtvidas. Jam atsisakius, redagavo J. Baniulis. Viso išleido 23 numerius. Buvo socialistiškos pakraipos.

1913 m. bal. 7 d. vėl susibūrė keletas draugų, būtent, A. Arbačiauskas, T. Arbačiauskas, V. Čiudinis, J. M. Janulevičius, J. Supar ir J. Ramanauskas. Jie pradėjo leisti savaitraš-tį tuo pačiu vardu "Pirmyn", tik jau Baltimorėje. Redaktorium pasikvietė P. Grigaitį, dabartinį "Naujienų" dienraščio redaktorių. Administratorius buvo J. M. Janulevičius.

1914 m. pradžioj P. Grigaitis pasitraukė, nes gavo pakvietimą iš "Naujienų" bendrovės užimti redaktoriaus vietą. Jo vietą užėmė J. B. Smelstorius. Antru kartu išleido 31 numerį ir sustojė 1914 m. rugpiūčio 3 dieną.

(Bus daugiau)

SPORTO PASAULIS

Redaguoja:
REDAKČINIS KOLEKTYVAS

Rankraščių siūsti: SPORTO PASAULIS
256 W. 64th Street, Chicago, Ill. arba 2325 So. 11th St., Milwaukee, Wis.

Atsak. Redaktorius:
BR. KETURAKIS

BR. KETURAKIS

PRIEŠOLIMPINIS 1955 M. SPORTINIS DEBIUTAS

Beveik išsemtas pilnumoje stovi praeitas 1955 m. pasaulinio kalendoriaus planas, kurio grafose randame visų būsimų olimpinų disciplinų pasekmes, įvairių žaidimų spėjamus nugalėtojus ir begalinę eilę kitų organizacinių bei mokslinių studijų, kurios tarnauja sportinio orumo ir idėjos darnesniai įgyvendinimui. Gal kiek vėliau šio skyrelio rėmuose arčiau susipažinsime su grynai techniškomis, pasekmėmis įvairių sporto šakų, kurių šiuometinis iškilimas daug ką naujo ir mokslui duoda, o dabar mėginkime pagrindiniai išsiaiškinti, kodėl toks bendras visų tautų sportininkų pažangumas taip ūmai kyla ir ar teisingu keliu einama ten, kur pats sportininkas ar jo organizacinis vienetas — klubas, sąjunga — yra valstybės ar partijos ypatingoje globoje.

Mokslinis studijų kelias

Šiandien nerasime jau tokios tautos ar valstybės pasauliu, kuri fizišką lavinimą ar varžybinių elementų laikytų eiliniu — priplolamu gyvenimo reikišniu. Praėjo tas skeptiškumo laikotarpis savo neveiklumo žymę palikdamas giliu pėdsaku sporto istorinėje raidoje. Jaunimui ugdyti, brandinti, fiziškai ir dvasiškai gilinti jo patirtį, vispusišką asmenybės augimą įristi į pilno auklėjimo sistemą, tai ne tik sporto institucijų vaidmuo, bet pirmoje eilėje švietimo, pedagoginių bei auklėjimo ministerijų — departamentų uždavinys.

Čia buriasi visa mokslinė išmintis paremta naujais praktiniais duomenimis, kurie yra vaizdžiu rodikliu beaugančios jaunuomenės. Taigi kiekviena kultūringesnė valstybė siekia itin glaudaus bendradarbiavimo su kitomis, kad bandomasis metodas išryškintų mokslinio ir kultūrinio aspekto šviesoje, būtų aiškiau pagrindu visos žmonijos jaunuomenės ugdymui, o kartu ir pasaulio pačiam gerbūviui. Tik toks kelias laiduoja neatsilikimą nuo fiziško ugdymo pažangumo. Toks pat kelias tiesia ryškia linkme ir mūsų sportiškajam veikimui, kurio bendri organizaciniai griaučiai apima tik sporto padalinius, bet ne įvairius švietimo ar kultūros tarybas ir pan.

Mokslinės studijos paskirtis nepasitarnaus, gal būt, eilinio sportininko praktiškajam pažangumui, ypač jei jam dar ir patį paskirtis sportinio kūrybingumo nėra aiški, bet tai iš-

gvildens giliają prasmę paties žaismo kūrybinės vertės. Tokių straipsnių ir plačių studijų, įvairaus dydžio leidinių, kasmet išeina į spaudos lankus, kur pasaulinio garso asmenybės ir gilios rutinos praktiškieji deputatai — treneriai, vadovai ar mokytojai, vis naujus ir naujus atidengia horizontus, kurie ir įgalina sportą terptis į kultūringumo veiksmų tarpą.

Pilnutinis minties išvystymas, kurios bazė yra praktiškoji brestančiųjų ir suaugusiųjų bandymų — rezultatų lentelė, pasako, kad visam žmogui, su pilna dvasine ir fizine struktūros skale, nepakanka sauso studijų kelio moksliniam subrendimui ir išsivystymui, nes tai būtų pamirštas svarbus faktorius — fiziškas auklėjimas, o vėliau varžybinis procesas.

Europos tautos, ypač austrai, vokiečiai ir rusai ypatingu atsudėjimu ir kruopštumu studijuoja naujus mokslinius laimėjimus sporto srityje. Jeigu pirmųjų pagrindiniu elementu siejamas grynai mokslinis ir pedagoginis laidas, tai sovietinis blokas, gal būt, daugiau atmeta dvasines funkcijas į šalį, o duoda pirmenybę fiziškai tvirtam elementui. Visur, kiek tenka stebėti spaudą ir įvairių specialistų studijų išvadas, vyrauja inteligencijos pradas t. y. kad sportininkas būtų ko didesnio išsilavinimo, tada jam ir patį sąvoka bei sporto vaidmuo, spindi kitoje šviesoje, negu paprastam, lyg ir civilinui kareivėliui.

Ši nauja inteligencijos linija sporto padalinių tarpe ir pačių sportininkų šeimoje, duoda darnų kooperavimą ir plečia sportinės organizacijos tinklą tautos sluoksnių tarpe. (B. D.)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

Įvairios sporto žinios

Tarpvalstybinių futbolo rinkinių susitikimas tarp Olandijos ir Norvegijos baigėsi pirmųjų pergale 3:0.

Vokietijos sudarytoji mėgėjų rinktinė, futbolo žaidimą atstovauti Melbourne, pirmąjį mėginimą namuose, prieš žem. Rheilno Rinktinę pralaimėjo 1:2. Žaidimas menko lygio ir be skaidresnių provaisių taktiniam sugebėjime.

Europos meistris, disko metinė, Adolfo Consolini, neseniai šveitė 55,73 m. (tik 2 cm. žemiau Italijos rekordo). Visi šeši metimai per 55 m. ribą. Tai puikios technikos apvaldymo rezultatas.

Vokietijos olimpinė rinktinė ir Melbourne susidarys net iš 100 dalyvių. Finansavimas iš įmonių, įstaigų ir pačių sporto msttųjų, jau aiškiai rodo, kad ištekliai pakaks. Tik futbolo "toto" paskyrė — surinko 900,000 DM.

Belgrado Partizan futbolo komanda su Zlatko Čajkovski, kurį 1. FC Koeln klubas sutiko tam jubiliejiniam žaidimui išleisti, pralaimi 1:2 prieš Maskvos Spartaką.

Sov. S-gos futbolo taurės nugalėtojas LDSA Maskva pradėjo savo turneje po Skandinaviją. Pirmas pasirodymas Bergen mst. prieš Arstad teamą baigėsi rusų (7:0) pergale.

Vokiečių studentų futbolininkų rinktinė Reading mst. laimi 2:1 prieš anglų studentus.

Rusų rutulininkas Owsepian permetė (17,14) europiečių stūmimų juodąją liniją — 17 mtr. Naujas ir jaunas šuolininkas į aukštį Tehavlakadse persoko lygiai 2 mtr.

Prancūzas Macquet, kuris pir-

masis pasiekė 70 m. nuotolį ieties metime, pagerino savo pasekmę, žinoma, kartu ir Prancūzijos rek. į 72,93 m. Jų rutulininkas Jean-Pierre Lassau stumia lygiai 16 m. ir tuo pačiu įsiterpia į Europos pirmąją kl. rutulininkų.

JAV olimpinio k-to nutarimas 1956 m. birželio 28—29 d. padaryti olimpinės lengvaatletų ekipos atranką, vietinėje spaudoje ir užsieny, aštriai kritikuojamas, nes ligi pat olimpinį žaidimų pradžios (nuo to laiko) lygiai 5 mėn., o tas tikriesiems kandidatams, su iš anksto pelytu "biletu" tikrai neis į naudą.

Detroit, Mich.

Latvių nepriklausomybės šventė

Š. m. lapkričio 13 d. Tarptautinio Instituto patalpose Detroito latviai minėjo savo nepriklausomybės šventės trisdešimt septintąs metines.

Svečių tarpe buvo Michigano gubernatorių G. Mennen Williams, kongresmanas Thaddeus Machrowicz ir jų ministras Dr. Arnolds Spekke. Minėjimą pravedė Detroito latvių pirmininkas Sigurdas Rudzitis.

Ypač ugningą kalbą pasakė kongresmanas Thaddeus Machrowicz, paminėdamas ne vieną faktą, kurį jis pats patyre būdamas Pabaltijoj užgrobtimo tyrinėjimo komisijoj. Ausį jaudinanciai kuteno, kada jis pabrėžė, kad iš koegzistencijos kalbų ir ženevos pasitarimų JAV gali ne daugiau tikėtis, kaip kad latviai, lietuviai ir estai susilaukė iš nepuolimo sutarties su tais pačiais rusais. Einant tokiu keliu, anot jo, ir Amerikoje mes praskinsime kelią komunizmui.

Taip pat žodį tarė ir gubernatorių, o pirm. Sigurdas Rudzitis perskaitė jo proklamaciją, skelbiančią lapkričio 18 d. Latvių Diena Michigane.

Sveikino juos ir broliškų estų, lietuvių bei ukrainiečių tautų atstovai. Lietuvių vardu kalbėjo Detroito Lietuvių Organizacijų Centro sekretorius V. Kutkus.

Po iškilmingos dalies sekte meninė, kuri susidėjo išimtinai tik iš latvių kompozitorių dainų (solo ir choro) ir muzikos (piano).

Vieno dalyko tai ir mes turėtume pasimokyti iš latvių, būtent jų susiklausymo ir drausmingumo, nes jie turėdami Detroito tik 700 savo tautiečių minėjimą sutraukė net 350 dalyvių, t. y. 50%. V. Kutkus

— Koks šventasis su uodega? — Atsakymą rasite MİSLIŲ KNYGOJE. Gaunama NAUJENOSE tik už \$1.00.

J. CICENO LAISKAS

Mielieji, kraujoplūdžio ištiktas vėl antra savaitė guli ligoninėje. Kai grįšiu namo (ar dukra suras mano popierių jūroje), pasiūsiu Jums "Wiadomosci", kur įdomus straipsnis pravartu išvertus įdėti.

Sėkmės, Jūsų
J. Cicėnas

\$15,000,000 pastatas

Chicago dienraštis Sun-Times pasiryžęs turėti vieną iš moderniausių Amerikoje spaustuvių. Vieta — šiaurinė Chicago upės krantinė tarp Wabash ir Wrigley pastafo. Alumino ir pieno konstrukcijos devynių aukštų pastatas, kurio du aukštai bus žemiau gatvės lygio. Statybą numatoma baigti 1957 m. pavasarį. Pamatų prakasimo apeigos, labai iškilmingos, buvo atliktos trečiadienį. Dalyvavo per 600 biznio ir civil. įstaigų vadovaujančiųjų asmenų. Jų skaičiuje gubernatorių Stratton, mēras Daley, senatorius Everett M. Dirksen.

Tikslus Suderinimas

Jūsų sveikatos reikalams geriausiai patarnauja moderni vaistinė, kuri privalo turėti:

pilną sandėlį geriausių vaistų, naujausius medicinos išradimus, tobulai įrengtą ir tiksliais instrumentais laboratoriją, patyrusių farmaceutų štabą. Mums malonu pranešti, jog mūsų vaistinė kaip tik turi tokį pilną suderinimą. Jeigu jums reikia bet kokių vaistų arba paruošti receptą, ką jūs negalite padaryti savo apylinkėje — praneškite apie tai mums ir pirmuoju paštu jūs gausite tai, ko pageidaujate.

UNION DRUG CO.
The REXALL Store
35th and HALSTED STREET
(Šiaurinis kampas)
Telefonas: Yards 7-6917
CHICAGO 8, ILL.

Atdara kasdien nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro, o sekmadieniais nuo 10 ryto iki 8 val. vakaro. Rašyti galite įūsų gimtąja kalba.

— Kas miręs, o negmęs? — Atsakymas MİSLIŲ KNYGOJE. Knyga gausite Naujienose tik

MIDLAND PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

Mes mokame **3 1/2%**

Savings and Loan Association

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

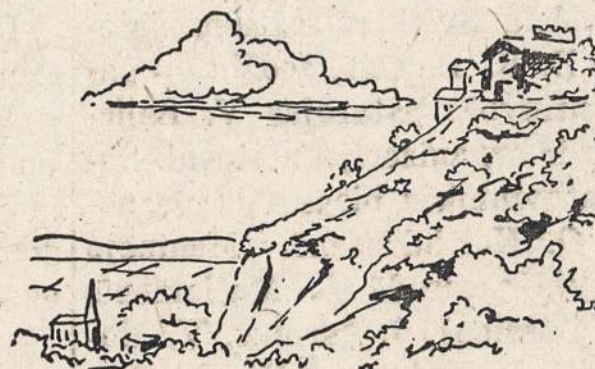
Jūsų ir Jūsų šeimos saugumui

Jei turite Universal Savings sąskaitą, tai galite būti tikri: Kad Jūsų taupomi pinigai atneš Jums daugiau pelno... Kad Jūs turite lėšų nelaimės atveju... Kad Jus galite pirkti pageidaujamą prabangos daiktą tada, kada norite... Kad turėsite pinigų, kada jie bus reikalingi.

Tarnavome bendruomenei ištisus 32 metus be petraukos, ir tarnybą plečiame. Universal Savings yra draugiška finansinė įstaiga, aptarnaujanti Jūsų kaimynus ir norinti patarnauti Jums.

Esame Federal Savings and Loan Insurance Corporation narys. Santaupos apdraustos iki \$10,000.00.

PASTOVI, KAIP
BIRUTĖS KALNAS

Universal Savings & Loan Association
1800 SOUTH HALSTED STREET
Chicago 8, Illinois

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

DĖMESIO!

DĖMESIO!

JURGIS JANUŠAITIS ir JURGIS MAZEIKA, naujieji Midwest maisto krautuvės savininkai, maloniai kviečia visus iš arti ir toli į savo krautuvės, esančios

2515 WEST 69th STREET, CHICAGO 29, ILLINOIS

DIDIJŲ ATIDARYMĄ

Lapkričio mėnesio 19, 20, 21 ir 22 dienomis

Dovanos suaugusiems ir vaikams. Specialiai žemos kainos. Daug prekių žemiau savikainos. Vietiniai ir importuoti gaminiai. LAUKIAME ATŠILANKANT.

Krautuvė atdara nuo 7 val. ryto iki 10 val. vakaro kasdien. Tel.: RRepublic 7-9259

TRYLIKA ŽIBURIŲ, teatrinis LITERATŪROS montažas, specialus kūrinys spaudos metų uždarymui.

Stato akf. ANT. RUKAS; režisuoja akt. ALG. DIKINIS, dekoruoja archit. J. KOVA-KOVALSKIS, muzikinį foną paruošė prof. VL. JAKUBĖNAS, šviesų efektus — ST. GASIČNAS. Pastatyme dalyvauja dramos akto-

riai: Z. KEVELAITYTĖ, M. LEMESYTĖ, ALG. DIKINIS, J. KELEČIUS, ANTANAS RUKAS. — Statomas š. m. LAPKRIČIO 20 DIENĄ, sekmadienį, 4:00 val. po pietų MARIA HIGH SCHOOL didžiojoje salėje.

Kvietimai gaunami Č. L. Teatro kasoje prie įėjimo.

L. B. KULTŪROS TARYBA.

CHICAGOS LIETUVIŲ SUVALKIEČIŲ DRAUGIJOS

Programą atliks: ŠALTIMIERO RADJO KAVALIERIAI. Dalyvaus tenoras Stasys KERNAGIS, tenoras Povilas ŠALTIMIERAS, baritonas Robertas ŠABONIS ir bosas Jonas AVELIS, soprano Marytė BANKEVICIENĖ, kontraltas Wandutė GAIDAM ir akordeonistas Andrius NORBUTAS.

METINIS VAKARAS

įvyks šį sekmadienį, lapkričio 20 dieną

3:30 valandą po pietų

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE, 3133 So. Halsted St.

PROGRAMAI PASIBAIGUS BUS SOKIAI.

VEIKS BARAS.

Įėjimas tikrai \$1.00 su taksais.

Kviečiame visus čekigiečius gausiai dalyvauti šame tradiciniame lietuvių draugijos vakare. Kviečia KOMISIJA IR VALDYBA

ŽINIOS IŠ ANGLIJOS

Motery draugijos veikla

LONDONAS. — Sv. Onos Moterų Draugija buvo kun. Matulaičio ir Vinco Basiulio pastangomis įkurta Londone 1915 metais. Pagrindinis draugijos tikslas — katalikybės stiprinimas, dorovės, tėvynės meilės ir tautinės dvasios ugdymas jaunosios lietuvių kartos širdyse. Tam atsiekti ruošė įvairias kultūrinės pramogos, vaidinimus, iškytas ir medžiaginiai šelpė į nelaimę pakliuvusias nares. Karo metais, mobilizavus vyrus į kariuomenę, draugijos moterys vienos nešdavo visą kultūrinę našą ant savo pečių. Surošdavo įvairias rinkliavas, statydavo vaidinimus, kuriems trūkstam vyrų, vyriskas roles moterys nebglgai atlikdavo, ir pinigų skirdavo į vargą pakliuvusioms mobilizuotų vyrų šeimoms parenti. Nemažai rūpinosi ir besikuriantios Lietuvos atstatymu; pačios rėmė ir uoliai talkininkavo Lietuvai suselpti rinkliavose.

Pirmoji įsikūrusios draugijos pirmininkė buvo Agota Sinskienė, vėliau pirmininke išrenkama Suvalkijos laukų dukra Ona Liudžiuvienė, kuri draugijai vadovavo 25 metus.

Sukaktuvinis pobūvis

Draugija, įvertindama savo ilgametę pirm. O. Liudžiuvienės veiklą, spalio mėn. 29 d. surengė jai pagerbimo vakarą, kurin atsilankė gausingas būrys londoniečių. Sveikimo raštu ministras B. K. Balutis, žodžiu — pasiuntinybės patarėjas V. Balickas ir organizacijų atstovai. Sukaktuvinės biografiją paruošė O. Kairiukštie. Meninėje dalyje pasirodė L. Mačiokienė, R. Černienė, J. Černius, V. Mamaitis ir J. Alkivičius. Pobūviui vadovavo P. Bulaitis.

Trumpai

Jau pasirodė Nidos knygų klubo leidinys Nr. 9. Tai Gustave Flauberto romano "Ponia Bovary" pirmoji dalis. Knygą iš prancūzų kalbos vertė Alė Rūta.

Londonietis M. Bajorinas kaip Europos Bendruomenių atstovas įeina į Vasario 16 Gimnazijos Kuratorijos prezidiumą. Paskutiniam posėdyje ateinantiems metams jis išrinktas prezidiumo pirmininku.

Antanas Briedis vedė lietuvai-

te Grincevičiūtę. Vestuvių pokylis vyko Lietuvių Namuose.

Susirgo mok. Grikienė. Įsisteigus Londone vargo mokyklai, mok. Grikienė mokė lietuvių kalbos vyresniojo amžiaus vaikus ir juos paruošdavo egzaminams. Lietuvių kalba yra pripažinta viena iš svetimų kalbų, tai anglų mokyklas lankantieji vaikai gali laikyti egzaminus ir iš lietuvių kalbos.

Prelatas Tulaba ir kun. J. Sakevičius, grįždami iš Amerikos į Romą, keletai dienų buvo sustoję Londone. Kun. Sakevičius prieš keletą metų yra gyvenęs Londone, tai dabar jam susidarė proga aplankyti savo buvusius parapijiečius.

Kiek anksčiau vienu šilingu pabrango skotiška degtinė. Dabar vienu penu pakelta cigarečių kaina. Nors sakoma, kad tai yra nebūtino vartojimo pėkės, bet daug kas mėgstame išmesti čerkutę ir užtraukti dūmelį. Bet nieko nepadarysi, — prabanga neatsieina pigiai. Už 20 štukų cigarečių dabar tenka mokėti 3 šilingus ir 8 penus, o už skotišką degtinę 36 šilingus už bonką. Imant dėmesin eilinio darbininko atlyginimą Anglijoje, tai už degtinės bonką tenka dirbti beveik pusantros dienos, o už cigarečių pokelį daugiau nei valandą laiko.

Londono parapijos klebonas kun. A. Kazlauskas bažnytiniais reikalais buvo išvykęs į Romą. Po dešimt mėnesių atsinaujinimo šiomis dienomis grįžo į Londoną ir pradėjo eiti savo pareigas.

Po vasaros atostogų pradėjo veikti vargo mokykla. Pamokos vyksta sekmadieniais parapijos salėje. Mokina mok. Motušis.

Kapitono Townsend su princeze Margareta vedybos neišdegė. Varžybas laimėjo karališkasis dvaras. Princesės širdgelai nurodinti, išskiriant vedybas, dvaras ir rūmai sutinka patenkinti visus jos moteriškus įgeidžius.

—V. Vytenietis

Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajuos metu!

Paveikslė matomi lietuviškos Dainos Kavaleriai šį vakarą dainuos Povilo Šaltimiero radijo valandoje. Pradžią lygiai 8:00 val. vakaro. Stotis WGES, 1390 kilocycles.

Trijų brolių Toliušų tragiškas likimas

Pagal gautas iš Lietuvos tikras žinias 1952 m. Kaune mirė žymus visuomenininkas ir advokatas Zigmantas Toliušis. Jis buvo rastas negyvas ant laiptų, vedančių į jo butą. Spėjama, kad mirė nuo širdies priepuolio; bet yra manančių, kad buvęs nužudytas.

1940 m., bolševikams okupavus Lietuvą, Z. Toliušis buvo suimtas ir laikomas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. 1941 m., kai vokiečiai okupavo Lietuvą, iš kalėjimo pasiliosavo ir pasidarė vienu iš svarbiųjų pogrindžio veikėjų prieš naujuosius okupantus.

Nepriklausomybės metais, kai buvo svarstoma byla prieš nacius, norėjusius perversmu atplėsti nuo Lietuvos ir prijungti prie Vokietijos Klaipėdos kraštą, velionis Z. Toliušis su žymiu advokatu velioniu M. Sleževičium teisme gynė Lietuvos reikalus. Įsistiprinę Lietuvoje vokiečių naciai, suodė apie Z. Toliušį, norėjo jį sumti. Laiku įspėtas, Z. Toliušis pasislėpė kaime. Kai 1944 m. antrą kartą raudonieji okupavo Lietuvą, Z. Toliušis, bijodamas vokiečių arešto bei kančių ir mirties kuriam nors vokiečių kacetui, nesitraukė iš Lietuvos ir slapstėsi nuo bolševikų. Tačiau bolševikų šnipai jį surado, suėmė, tardė ir kalino. Po kurio laiko paleido, kad vėliau vėl jį sumti. 1944-1952 m. Z. Toliušis keletą kartų buvo areštuojamas ir keletą kartų paleidžiamas, ir didesni laikotarpio laiką buvo laikomas NKVD rūsiuose arba kalėjime.

Jauniausias Zigmanto brolis teisininkas Izidorius Toliušis 1941 m. buvo išvežtas į Sibirą. Kaune likusi žmona dar tais pačiais metais gavo laišką, kuriame vyras rašė, kad dirbęs anglų kasyklose ir susirgęs šiltine. Tai buvo pirmas ir paskutinis laiškas. Izidorius Toliušis žuvo nuo šiltinės Sibiro vergų stovykloje.

Trečias brolis, veterinarijos gydytojas Juozas Toliušis, 1940 m. buvo bolševikų suimtas, tardomas NKVD požemiuose ir vėliau laikomas Tauragės kalėjime.

Prasidėjus vokiečių-rusų karui, kovų metu Dr. J. Toliušis drauge su kitais suimtais išlaužė kalėjimo duris, pabėgo, o vokiečių kariuomenei užėmus Tauragę, grįžo pas savo šeimą. Tai buvo 1941 m. birželio 22 d., o kitą dieną, birželio 22 d., Dr. J. Toliušis vokiečių kariai suėmė, tuoj pat įsivedė į buvusios lietuvių karininkų ramovės patalpas ir ten paleido mirtiną šūvį.

Visi trys broliai Toliušiai priklausė valstiečių liaudininkų sąjungai ir visi trys buvo daug nusipelnę Lietuvai. Tačiau dar ir šiandien atsiranda žmonių, kurie Dr. J. Toliušį šmeižia, kad jis menamai buvęs komunistas. Tai daro ne koks nors eilinis žmogus, neišmanėlis, bet diplomuotas vyras. Čia ir yra klausimas — ar ne dėl šmeižikų gandų, o gal ir išskystas, ir buvo nužudytas Dr. J. Toliušis.

Turint galvoj kai kurių "visuomenės veikėjų" moralę, nelektų tuo stebėtis.

Tauragiškis

Lietuvių nutautimo priežastys

LAISVOJI TRIBUNA

Jų yra kelios. Pirmoji: neigiamas tėvų atsiliepimas, ar išsireiškimai apie savo gimtinę Lietuvą, neigiamas kas lietuviško, leidimas vaikam kalbėti ir daryti kaip jie, o ne tėvai norėtų. Šios šalies gyrimas lyginant su Lietuva, gero nieko nesuradimas Lietuvoje.

Antra: lietuviškų pavardžių iškraipymas, kalbėjimas angliškai savo tarpe, vengimas viešai dėti lietuviškus parašus, kitų tautų pavyzdžiu.

Trečia: bažnyčios ir bažnytinės mokyklos siaurindamos ir visai išgudamos lietuvių kalbą, akstina jaunuoliuose šamone, kad lietuvių kalba ir lietuviybė visai nereikalingi priedai. Jei patys lietuviai negerbsime viso, kas lietuviška, kiti dėl to nepagirs.

Čia glūdi lietuvių iš seno įdiegta ir kiek giliau stipriau kai kuriuose lietuviuose įsiskaidijusi svetimybė, kad ot su lietuviška kalba toli neisi, negi pasigirsi. Būdavo Lietuvoje, kiek pasimokęs gimnazijoje, suėjęs su tokia ar kitokia kiek mokančių lenkiškai lietuvių, griebiasi svetimos, bet jau ne lietuvių kalbos, kad pasirodytų "mandresni". Matykite — aš svetimai kalba galiu kalbėti. Tokius pavyzdžius sekąs, grįžęs iš maskoliškos kariuomenės lietuvis, suėjęs kiek mokančių maskoliškai, kad ir tiek pat, kiek jis, kalbasi maskoliškai. Tai įgimta lietuvių silpnybė, besistėjanti iš baudžiavos laiku, kada lietuvis ir visa, kas lietuviška, buvo žeminama, niekinama, ir visai neigiama. Keliama ir aukštinama visa, kas svetima. Toki reiškiniai tiko neišmanėliui bemokslui, nes lietuvių spaudos neturėdami, o lietuviškų mokyklų nelankę, negalėjo daugiau žinoti. Jie geriau žinojo esą katalikais, negu lietuviais. Deja, toki pateisinimo negalima leisti dabartiniams išpruseliams, per 20 metų Lietuvos mokyklas lankiusiems ir net mokslo pažymius įgijusiems. Jie turėtų būt lietuviybės kelrodžiais, šulais, atlaikančiais visokias sunkenybes, ir grūtiš. Arimantas

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglų-lietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrištą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai anglišką žodyną Kaina—\$14.00 Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiūsite \$14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

STEPONAS BREDEŠAS JR.
L. S. S. Centro Komitetas siūlo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje izdo globėju Adv. Stepono Briedį, Jr., įs yra plačiai žinomas veikėjas ir visuomenininkas.

Įdomi naujiena

Jeigu norite pirkti, arba seną nauju pakeisti ar sutaisyti

1. RASOMAS-SIUVAMAS mašinas,
2. FOTO-RADJO aparatus,
3. LAIKRODŽIUS Omega ir kt.
4. Plunksnakočius su auksinėmis plunksnomis,
5. GRAMOFONUS (fonografus), rekorderius — Kreiptis J. Karvelis, 3322 So. Halsted St., Chicago, Ill., telef. YArds 7-0677. (Skelb.)

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Amerikos Lietuvių Piliiečių Pašalpos Klubas laikys savo mėnesinį susirinkimą sekmadienį, lapkričio 20 d., 1:17 val. po pietų Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd Street.

—P. J. Petraitis, rašt. Lietuviška Teatrališka Draugystė Rūta No. 1 rengia rudeninį šokių lapkričio 19 d., šeštadienio vak., Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Gerbiami draugai ir draugės, nepamirškite dalyvauti parengime Kviečia Komitetas ir Valdyba

a. + a.
ELŽBIETA ULIS (pagal tėvus Schultz)
307 So. Emerald Ave.
Namy tel.: VI 2-7134

Mirė 1955 m. lapkr. 16 d., 11:30 val. vakare. Gimusi Lietuvoje, šiauliu apskr., Lygumų parapijoje, Bėtaičių kaime. Amerikoje išgyveno 42 metus. Paliko nuliūdę: mylimas vyras Victor, dukte Anna Lanza, žentas Sam, 2 anūkai: sūnūs Albert, marti Virginia; pusbroliis Pranciškus Schultz, jo žmona Mary su seima ir kiti giminės, draugai bei pažįstami. Priklausė Sv. Onos Draugijai. Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 South Lituania Ave. Šeštadienį, lapkričio 19 dieną, 9:30 val. ryte, kūnas bus lydimas iš koplyčios į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse. Visi a. a. Elzbieta Ulis giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą. Nuliūde lieka: Vyras, Dukte, Žentas, Sūnūs, Marti, Anūkai, Pusbroliis ir kiti Giminės. Laidotuvių direkt. Antanas M. Phillips. Tel.: YArds 7-3401.

+

JUOZAPAS VALUŽIS
724 W. 35th Street
Mirė 1955 m. lapkričio mėn. 15 dieną, 5:15 val. ryte, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Kauno apskr., Kaulių parapijoje, Karklynų kaime. Amerikoje išgyveno 50 metų. Paliko nuliūdę: žmona Elzbieta (pagal tėvus Ševinskaitė), pagal pirmą vyrą Kadošius); dvi podukros: Ona Adomaitis, žentas Petras; Isabel Miller, žentas Pranas; posūnis Jonas Kadošius, marti Josephine; 5 anūkai: Clarence ir Jonas Miller; Joyce, Jonas ir Gerald Kadošius; pusbroliis Kazimieras Trakas su seima ir kiti giminės, draugai bei pažįstami. Priklausė Chicago Lietuvių Draugijai. Kūnas pašarvotas Jurgio F. Rudmino koplyčioje, 3319 So. Lituania Ave. Šeštadienį, lapkričio 19 dieną, 1:30 valandą po pietų bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautinės kapines. Visi a. a. Juozapo Valūžio giminės, draugai bei pažįstamieji nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą. Nuliūde lieka: Žmona, Podukros, Žentas, Posūnis, Marti, Anūkai, Pusbroliis ir kiti Giminės. Laidotuvių direkt. Jurgis F. Rudminas. Tel.: YArds 7-1138.

URBA Gėles Myliniems Vestuvėms Banketams Laidotuviams Papuošimams. GELININKAS 4180 ARCHER AVENUE Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELININKA GĖLES VISOMS PRGOMS 2443 W. 63rd STREET Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėles ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės. ROY R. PETRO (Putramentas) 5519 So. Harlem Avenue Portsmouth 7-9020

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu ir Visas Pasaulio Dalls. KVIETININKAS Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams. 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 6812 So. Western Avenue 1410 South 50th Avenue CICERO, ILLINOIS TELEFONAI: GROvehill 6-2345-6 TOWNhall 3-2109 KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ 4605-07 So. Hermitage Avenue Tel.: YArds 7-1741—1742 ir LAfayette 3-9851 4330-34 So. California Avenue Telefonas: LAfayette 3-0440 Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil. MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE MAŽEIKA & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 3 ATSKIROS VESINAMOS KOPLYČIOS 6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601 Gyvenantiems kitose miesto dalyse gausim koplyčių arčiau jūsų namų.

NARIAI Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ. TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

PETRAS BIELIŪNAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-9111

LEONARD BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: CCommodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI 1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS 659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VANCE 177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel.: OL 2-5245

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE" NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—FRIDAY, NOVEMBER 18, 1955

Sutvarkykite Laiku Savo Automobili COMPLETE AUTO SERVICE 4542-44 SO. WESTERN AVENUE Tel.: CLiffside 4-0079 Sav. Stasys Dapkus, prityres mechanikas turia moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo taip pat sureguliuoja motora, kad tau pieu naudotų benzina ir alyva. Jis šioje srityje dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namy tel.: WA 5-7580.

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas 11 gabalų tiktai už \$169 I šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užteiti vakarais. Paroduodame išmokejėjams. Už 6 mėnesių išmokejimus neimeame jokių nuosimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas. ROOSEVELT FURNITURE CO 2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711 Krautuve atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, — TURĖSI RYTOJ! TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE. Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N. 4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248 (į vakarus nuo California Avenue) CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS: Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų. Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

"Moksliskai" įrodinėjama tai, ko įrodyti negalima

1. Tikri vargšai tie vyrai iš Tarybų Lietuvos komunistų partijos istorijos instituto pastogės. Jie niekaip negali atsipalaiduoti tos minties, kad 1918—1919 m. iš rusų caro armijos likučių sudaryta vadinamoji raudonoji armija buvo išvyta Lietuvos sukilusių žmonių.

Lietuvių komunistų spaudoje tie istorijos mokslų kandidatai ir bendradarbiai nesiliauna įrodinėje, kad menamai tais metais Lietuvos liaudis sukilo ir bandė įkurti sovietų tvarką bei jungtis į bendrą Rusijos likimą. Girdi, Lietuvos buožės, talkininkaujant amerikiniams ir anglų imperialistams, užgniaužė tą sukilimą. Ir šit tik 1940 m. Lietuvos liaudis pakartotinai sukilo ir dabar jau sėkmingai įsivedė sovietinę tvarką ir įėjo į "brolišku" tautų sąjungą, tai yra SSSR. O SSSR vyriausybė ir komunistų partija teikėsi maloniai išklausti Lietuvos liaudies troškimų ir patenkino jų norus. Už tai dabar Tarybų Lietuva jau per socializmą žengia į komunizmą. "Broliška" didžiajai rusų tautai padedant, Lietuvos liaudis socialiai, pasiturinčiai ir linksmai gyvena.

Taigi tiems "moksliekiams" istorikams viskas aišku, suprantama ir raudonoji armija čia niekuo dėta.

2.

Bet štai tikras prakeikimas! Lietuviai ir praieyti buvo raštingi, nors rusų imperialistai per savo gubernatorius Kutuzovus, Muravjovus ir kitus stengėsi okupuotą Lietuvą laikyti tamsybe.

Iš tų raštingų lietuvių kai kurie komunistais virto ir bandė visą Lietuvą sukommunistinti. Čia turį galvoje Aleksą Angarietį ir Vincą Kapsuką-Mickevičių, kurie su carinės armijos raudonaisiais likučiais buvo išvyti Lietuvos savanorių iš Lietuvos žemių ir atsikūrė rusuose. Tačiau jie pradėjo nebaigiamus ginčus, kuris jų labiau kaltas dėl nepasiekimo susovietinti ir vėl rusams gražinti Lietuvą. Abudu kaip raštingi ginčijosi lietuvių komunistų spaudoje "Komunare", "Komuniste", "Priekale" ir net atskirus rašinėlius tuo klausimu leido.

Vincas Kapsukas taip įkibo Zigmą Aleksą kaltinti, kad jo neatleido iki šis, tai yra Aleksa-Angarietis, nebuvo išimtas iš apyvartos, vadinasi, dingo "be žinios".

Iš tų ginčų štai kai kurie trupiniai, kurie patikslina rusų komunistų imperialistinius tikslus užgrobti Lietuvą, vėl ją įjungiant į Rusijos imperijos ribas ir toliau lietuvių tautą skirdinti, retinti ir Lietuvos žemes pavirsti į "istinio rusik krajam". Kadangi dar ir dabar pavergtoji Lietuva rusų—komunistų tramdoma, jos žmonės retinami, likusieji rusinami, tai tų ginčų nuotrupos yra gana reikšmingos.

Vėriame 1921 m. "Komunaro" Nr. 1, gruodžio m., puslapyje 3, ir skaitome "Lietuvos darbininkų valdžios paskelbimas ir Sovietų Rusijai" straipsnio tą vietą, kur pasakytą:

"... Tiesa, Maskvoj R. K. P. C. K. (Rusijos komunistų partijos centro komiteto) pasiūlius ir manifestą buvo įnešta viena svarbi pataisa. Lie-

tuvos komunistai aiškiai matė, kad Lietuva pati viena savistovi nepriklausoma valstybė negali būti: per stiprus buvo kaimynuose imperialistinis priešas. Vis vien Vokietija užgniaužė ir užgriebė tą Lietuvą. Užtat manifestą Vilnių buvo įnešta vieta, kur buvo pabrėžta, kad Lietuva bus aktyviai federacijos ryšiais susirišusi su Rusija. Bet šita vieta taip lietuvių tautininkų, taip vokiečių imperialistų galėjo savaip aiškinti. Jie galėjo paleisti paskalas, kad Sovietų Rusija rūpinasi užgriebti Lietuvą ir tenai elgtis taip, kaip seniau elgėsi caro valdžia. Užtai R. K. P. C. K. pasiūlė išmesti tą vietą. Lietuvos ir Bielorussijos komunistų partijų centrų komitetų atstovai turėjo sutikti su tuo, ir toji vieta buvo išmesta. Tokiu būdu Lietuva buvo paskelbta visai savistovi respublika".

Čia V. Kapsukas prasikiša su tiesa. Ne Lietuva, bet Lietuvos ir Bielorussijos federacijos respublika buvo paskelbta. Ir toks paskelbimas buvo ne kas kita, o tik žmonių akių, ypač užsienio, dėmesys. Tai buvo tik politinis manevras. Iš tikrųjų Rusija ir vėl kėsinosi Lietuvai elgtis, kaip seniau elgėsi caro valdžia. Nūnai okupuotoj Lietuvai savo darbais ir elgsena rusai — komunistai tik tai patvirtina.

Toliau ten pat, puslapyje 4, skaitome:

"...Vokietijos armija pradėjo trauktis iš Lietuvos ir Bielorussijos. Raudonoji armija turėjo užimt tas vietas, kad vietos darbininkams ir mažžemiams susiorganizuot ir paimt valdžią ir savo rankas".

Aišku, komentarai nereikalingi: vieni okupantai (vokiečiai) traukėsi iš Lietuvos, o paskui juos žygiavo antri okupantai, rusų caro armijos likučiai, dabar raudonaisiais pasivadinę. Na, o kur Lietuvos liaudies sukilimas ir jos kovos už sovietų valdžios sudarymą? Jo negalėjo būti, nes naujasis okupantas, komunizmo pavaldė naujai atgimusis rusų imperializmas, primetė Maskvoj padiktuotą vidaus tvarką ir ten pat sudaryta Lietuvos vadinamąją valdžią prysakė su V. Kapsuku ir Z. Aleksa.

Tuo galėtume ir baigti tų ginčų tuos trupinius, bet išsklausykime ir antros pusės žodžius, tai yra, ką tuomet rašė Vincas Kapsukas puolamas Zigmą Aleksa.

Verskime 1922 m. "Komunaro" Nr. 6, gegužės mėn. Skaitome Aleksos-Angarietio straipsnį "Ar viskas taip buvo". 168 puslapyje jis vienoj vietoj juodu ant balto parašė:

"1918 metais visoj Lietuvoj atsirado visokių valstėjų ir parapųjų komitetų, kaipoo buožių diktatūros organų pradai. Rinkimuose dalyvavo visi žemės savininkai, o vadovavo labiau praturtėję. Kaimo darbininkai jokio, balso neturėjo; beto jie dar buvo ir perdaug atsilikę, kad mokėtų naudotis rinkimų teise ir galėtų išrinkti savo atstovus į bendrus komitetus. Sovietų valdžia Lietuvoj buvo užkariauta ne iš vidaus, ne vietos darbininkų sukilimų, nors ir buvo visa eilė pavienių darbininkų sujudimų ir revoliucinių žygių (Vilnius, Šiauliai ir kitos vietos). — Sovietų valdžią į Lietuvą nešė Raudonoji Armija, o kūrmo darbo emėti tik saujelė susipratusių darbininkų, kurių darba priekiam ardė visoki priepilaukos".

Se tau, močiute, ir devintinės! Aleksa-Angarietis nedvejojamas pasakė, kad tada Lietuvoj jokio sukilimo nebuvo, o tik naujas okupantas mėgino pakeisti besi-

Argentinos prezidentas Juan D. Peron (dešinėje) atvykęs į Caracas, apsuptas laikraštinių ir Venezuelos valdininkų. Peronas pasakė neplanuojąs, bent arimu laiku, lankytis Europoje, nes neturįs tam nei laiko, nei pinigų. Taipgi Peronas pasisakė esąs "didelis Jungtinių Amerikos Valstybių gerbėjas".

traukiantį okupantą. Visai bereikalingai Z. Aleksa taip nuvertinti Lietuvos darbininkiją, kuri, anot jo, net nemokėjo naudotis rinkimų teise. Jei taip, tai kaip jie galėjo naudotis sovietine "teise", kurios visai neišmėgė. Bet taip liūdna nebuvo. Toji darbininkija gerai suprato, kas tuomet dėjos Lietuvos. Bekovojančių su naujais okupantais tarpe kaip tik daugiausia buvo darbininkai ir bendrai darbo žmonės.

Aleksa-Angarietis prisimena revoliuciniai nusiteikusių Vilniaus darbininkiją. Bet kurion pusėn toji darbininkija buvo pakrypusi?

Štai apie tai ką sako Vincas Kapsukas. Vėriame 1922 m. "Komunaro" Nr. 7, birželio m. "Dar apie sovietų valdžią Lietuvos" straipsny (puslapyje 200 gale) pasakytą:

"...Bet buvo toks atsitikimas, kad Vilniuj, nors ten jau buvo Sovietas ir nebe vieną žygi atlikę, vienok visa valdžią reikėjo atiduoti ne Sovietui, o naujai sudarytam revkomui, nes Sovieto dauguma priklausė menševikams ir eserams".

Taigi Raudonajai armijai rūpuėjo ne bet kokie darbininkai, bet tik okupantams patikimi, komunistų paveikti. Ir čia Vincas Kapsukas prasikiša su tiesa ir iškraipytai sako. Vilniaus miesto to meto darbininkų sudarytoj taryboj — sovietė jokių menševikų nebuvo. Vilniaus to meto darbininkų taryba buvo išrinkta demokratiniu būdu. Tiesa, tai vyko nelegaliose sąlygose, kai Vilniaus miestą tvarkė vokiečiai okupantai. I tą tarybą atstovais dauguma buvo išrinkta iš Vilniaus miesto ir jo apylinkės Lietuvos Socialdemokratų Partijos vjetos organizacijos narių tarpo.

Vilniaus miesto darbininkų tarybos narių tarpe vadinamųjų eserų visai nebuvo. Buvo keli žydų socialdemokratų "Bundo" organizacijos nariai ir vienas lenkų socialistų partijos, o kiti — socialdemokratai. Ir dar kas įdomu, kad Vilniaus miesto darbininkų tarybos narių tarpe buvo daug lietuvių, ir tarybos posėdžiai (iki raudonosios armijos Vilniaus užėmimo) buvo vedami lietuvių ir lenkų kalbomis be jokios trinties ar priekaištų.

Ta proga čia reikiame užuot jautą Tarybų Lietuvos komunistų partijos istorijos instituto šilto pastogės bendradarbiams ir bendradarbėms, kad jie nieku būdu čia suminėtu ginčų pėdsakų negali panaikinti. Jei tas būtų galima padaryti dabar pavergtoje Lietuvoje, deja, tai būtų tas

pats, kas apglėbti neapglėbiama. Užsienioose, kad ir toje komunistų nekencimoje Amerikoje tie pėdsakai daug kur užsilikę ir jų niekas nesikesina sunaikinti.

O tų dviejų vyrų, neabejotinai gudrumo ir apskrumo komunistų, ginčai paėdo rusų komunizme atsigimusį imperializmą visoj nuogybėj, be jokios skraistelės žymių.

— P. B.

SLA 6-tos apskrities konferencija

Šį sekmadienį, lapkričio 20 d., 1:30 popiet Club Vainutas sve-tainėje, 4258 S. Maplewood Ave., kuopų delegatai bei valdybos nariai būkite su noru ir geraisu manymais, nes mūsų sositinė Chigaga yra pasilikusi. Apsileidimą ir netikslumus turime pašalinti, nes SLA visiems svarbus. Naujų narių vajus paprastas sakiny, nors po vieną kiekvienas atsiveskime. O tai jau galima. Tuos ir kitus SLA reikalus šioje konferencijoje aptarsime, pagvildensime. Tad atėik ir prisidėk su savo filosofija. K. P. Deveikis

V. BRILLING IESKO GIMINŲ

V. Brilling, gyv. Vokietijoje, prašo atsiliepti savo gimines ir pažįstamus, kilusius nuo Ukmergės:

- 1) Kosinski, Albin;
- 2) Kosinski, Vitold;
- 3) Biretto;
- 4) Klimavičius;
- 5) Baranuskas;
- 6) Navickas;
- 7) Snieškaitė, Julijona;
- 8) Adomavičius;
- 9) Kačinskas.

Jie visi yra išvykę į JAV dar prieš I Pasaulinį Karą. Prašau taip pat atsiliepti čia išvardintųjų vaikų bei anūkus.

Rašyti: V. Brilling, Unterbrunnerstr. 85, Gauting, Muenchen, Germany.

Garsinkitės "N-nose"

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

pataria:

1. Nepraleiskit visų uždirbtų pinigų. Taupykit nors dalį.
2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiūsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus.

2202 W. CERMAK ROAD
Virginia 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered and Supervised by the U. S. Government

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniai nuo 9-tos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniai nuo 9-tos val. ryto iki 1 valandos po pietų. Trečiadieniai visai neatidarama.

MOVING

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS

IS TOLI IR ARTI

Naugij diideli frokai - Kraujausi kraustymo ironkiai
Slgu metu patyrimas - Pigus ir saziningas patarnavimas

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wallbrook 5-9209

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

KVIEČIA VISUS Į BENDRĄ LIETUVYBĖS DARBĄ

PRIKLAUSYTI Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tai susijungti su savo broliais ir sesėmis bendram lietuviybės išlaikymo darbu ir kovai už gražią Lietuvos ateitį.

LIETUVYBĖS SLA VAJUS, prasidėjęs Vasario 16-tą, suteikia įstojimo ir SLA lengvatas visiems naujai įstojantiems. Pasinaudokite šia proga.

APDRAUDA Susivienijime Lietuvių Amerikoje yra parankiausia, pigiausia ir tikriausia — sujungta su fraternalėmis naudomis. SLA apdrauda pagabės Jums ir jūsų šeimai nelaimėje.

SLA VEIKLA ir jo tikslai bei praityje nuveikti darbai ir pasiekti tuojau nepakamai, jei parašysit SLA Sekretoriui:

DR. M. J. VINIKAS
307 W. 30th Street, New York 1, N. Y.

Dr. J. J. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos: kasdien nuo 1 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakaro, šėštadieniai nuo 1 iki 3 val. po pietų.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.
Tel.: Ofiso GR 6-4322, rez. HI 5-2626

Dr. N. Kriauclionaitė
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialistė Moterų Ligy ir Akušerijos
Val.: 11-2 ir 7-9 vak., šėštad. 1-4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą.
Adresas: 2750 W. 71st ST.
(Kampas 71st ir California)
Tel.: Ofiso ir rezidencijos RE 7-4146

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DANUBE 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šėštadieniai 1-4 val. po pietų.

Dr. Julia Monstavičius
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Moterų ir vaikų ligos
10748 SO. MICHIGAN AVE.
Tel.: PU 5-6766—Rez. tel.: EN 4-9779
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien, išskyrus trečiadienius.
Šėštadieniai nuo 1 iki 4 val. po pietų.

Dr. A. Jenkins
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Trečiad. ir šėštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PROSPECT 6-3838
Rezid. telefonas: REPUBLIC 7-9199

Dr. P. Kisieliūs
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šėštadieniai 12-4 val.
Buftas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. G. Serner
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARDS 7-1829

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įgyda netikrą — artificiale akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metų. Kalba lietuviškai.

4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARDS 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Tikrinu klausą ir pagelbėju nepriگردintiems.

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo aukta!

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—FRIDAY, NOVEMBER 18, 1955

Dr. J. J. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos: kasdien nuo 1 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakaro, šėštadieniai nuo 1 iki 3 val. po pietų.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.
Tel.: Ofiso GR 6-4322, rez. HI 5-2626

Dr. P. Šileikis, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba Koloms (Arch Support) ir k.
Val.: 9-4 ir 6-8, šėštadieniai 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PROSPECT 6-5084

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YARDS 7-7381
Prima: Vakaris nuo 6 iki 9 val. šėštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Trėč. ir šėktad. pagal susitarimą.
4455 SO. CALIFORNIA AVE., CHICAGO

Dr. G. Serner
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARDS 7-1829

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įgyda netikrą — artificiale akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metų. Kalba lietuviškai.

4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARDS 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Tikrinu klausą ir pagelbėju nepriگردintiems.

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo aukta!

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—FRIDAY, NOVEMBER 18, 1955

Dr. J. J. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos: kasdien nuo 1 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakaro, šėštadieniai nuo 1 iki 3 val. po pietų.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.
Tel.: Ofiso GR 6-4322, rez. HI 5-2626

Dr. P. Šileikis, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba Koloms (Arch Support) ir k.
Val.: 9-4 ir 6-8, šėštadieniai 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PROSPECT 6-5084

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YARDS 7-7381
Prima: Vakaris nuo 6 iki 9 val. šėštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Trėč. ir šėktad. pagal susitarimą.
4455 SO. CALIFORNIA AVE., CHICAGO

Dr. G. Serner
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARDS 7-1829

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įgyda netikrą — artificiale akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metų. Kalba lietuviškai.

4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARDS 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Tikrinu klausą ir pagelbėju nepriگردintiems.

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo aukta!

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—FRIDAY, NOVEMBER 18, 1955

N u o

AUKŠTAS DIVIDENDAS UŽ TAUPOMUS PINIGUS -- PILNAI APDRAUSTAS IR PELNINGAS SAUGUMAS

N u o

-- PATARNAVIMAI VELTUI VISIEMS MŪSŲ NARIAMS

1 9 2 4

1 9 2 4

Stai kodėl apsimoka taupomus pinigus padėti ir CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION: 1. Pas mus visi indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00. 2. Pas mus taupomi pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareikalavimą. 3. Per 31 metus CHICAGO SAVINGS visada 100% išmokoje taupytojams indėlius ir visada mokėjo aukštesnį dividendą, negu dauguma kitų finansinių įstaigų. 4. Pas mus taupytojai gali iškeisti čekius, apmokėti geso, elektros, telefono sąskaitas, Real Estate ir Income Tax mokesčius ir visas kitas bilas mūsų Special Money Order čekiais. Mes nieko neskaitome už šiuos patarnavimus. 5. Pardudame ir keičiame valstybės bonus. 6. Teisingomis sąlygomis duodame paskolas ant perkamų namų.

Pas mus yra šie taupymo skyriai: optional, investment, vakacijų, Christmas Club ir Bonus Savings.
Kviečiame visus taupyti šioje pačioje progresyviausioje lietuvių taupymo bendrovėje.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 South Western Avenue   JOHN PAKEL, Prezidentas   GRovehill 6-7575

1 9 5 5

1 9 5 5

VALANDOS: Pirmadieniai nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniai ir Penktadieniai nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniai nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniai uždaryta visą dieną. Šėštadieniai nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

TRUMP AI

— Lietuvių Studentų šalpos Fondo reikalais ir akademinių jaunimo rėmimo klausimais ir būtinu susirūpinimu motyvuotai kalbėjo per S. Barkus radijo pirmadienį, lapkričio 14 d., studentas Jonas Soliūnas.

— Juozas Šliažas, 2801 South St. Louis Ave., Chicago, Ill., užsiprenumeravo metams žurnalą Darbas, redaguojamą prof. J. Kaminsko. Žurnalas kainą \$1 metams. Patariama visiems lietuviams likti jo prenumeratoriais. Žurnalas aktualus lietuviškais klausimais ir mūsų išeivijos gyvenimui.

— Alfonsas Mykolėnas šio sezono pradžioje įsijungė į Chicago Lietuvių Vyrų Chora. Jis jau dainavo su choru LB ruošiamame koncerte, kuris buvo skirtas paremti Dainų šventei, o lapkričio 26 d. dalyvaus choro linksmavakario programoje, kurią choras ruošia visuomenei.

— Dariaus-Girėno vienetas, American Legion Auxiliary, rengia metinę kortų pramogą, sekėmadienį, lapkričio 27 d., 2:30 v. popiet, Dariaus-Girėno salėje, 4416 S. Western Ave. Šios pramogos pelnas bus skirtas veteranams ligoninėse ir nuskriaustų vaikučių reikalams. Vieneto pirmininkė Jennie Bagdonas, taip pat rengėjos Marie Wilbert, Marge Preplica ir Helen Skirkus, kviečia visus gausiai dalyvauti.

— John von Bladel, baritonas, dalyvaus operų ištraukų vakare, lapkričio 20 d., Sokolų salėj. Tai pasižymėjęs operų Tonio, Alfio ir Rigoletto rolėse dainininkas. Dalyvavęs taip pat operetėse ir muzikinėse komedijose ir žavėjęs klausytojus savo stipriu ir gražiu baritonu.

— Kultūros Fondo Tarybos pirmasis viešas posėdis įvyksta šį šeštadienį 10 val. Lietuvių Auditorijoje. Į iškilmingą atidarymą atvyksta LB pirm. Stasys Barzdukas ir muz. Alf. Mikulskis. Darbų tvarką sudarys sveikinimai, komisijų rinkimas, B. Babrauskio referatas "Kultūros Fondo tikslai ir uždaviniai", KF valdybos rinkimas ir kt. KF Tarybos narių dalyvavimas būtinas. Sveičias kviečiami visi kultūrininkai ir bendruomenės veikėjai.

— Aukšt. Lituanistikos Kursų šios savaitės paskaitų tvarką: prof. P. Joniko — lietuvių kalbos paskaita, B. Babrauskio — lietuvių literatūros ir Dr. V. Srugogienės — Lietuvos istorijos. Paskaitos vyksta kiekvieną šeštadienį 2-6 v., 5541 S. Paulina. Lituanistikos Institutas ragina studentus gausiau dalyvauti.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

OLD UNDERROOF
Kentucky Tikroji Bourbon Degtinė—86 laipsnių—taipgi gaunama in Bond Buteliuota Old Underroof Distilling Company Lawrenceburg, Kentucky Iškiriama parupinama Old Rose Distributing Company

JOAN MIZGATA, koloratūrinis sopranas, kuri dainuoja sekmadi., lapkr. 20 d., Sokolų salėj įvykstančiame operų ištraukų vakare 3:30 val. popiet.

Dr. Kazys Šidlauskas — naujas advokatas

Šiomis dienomis Illinois Aukščiausias Teismas prisaikdino naują advokatą, Kazį Šidlauską. Malonu pažymėti, kad lietuvių šeimai padidėjo vienu advokatu Chicagoje. Su naujuoju advokatu tenka keliais žodžiais lietuvių visuomenei supažindinti.

K. Šidlauskas yra atvykęs iš Vokietijos, kaip "dipukas" prieš šešerius metus. Lietuvoje jis, kaip Finansų Ministerijos stipendijatas, buvo nusiųstas Danijon, Kopenhagon, į prekybos mokyklą. Pabaigęs prekybos mokslus dirbo ekonominėse įstaigose — Lietuvos Žemės ūkio Kooperatyvų Sąjungoje — "Lietūtkio" ir "Lino" bendrovėje, kartu studijuodamas teisę. 1943 m. baigė Vilniaus Universiteto Teisų Fakultetą ir perėjo dirbti į Vilniaus Apygardos Teismą, kaip teismo kandidatas. Jam buvo pavestos Vilniaus 4-tos Apylinkės Teismo Tardytojo pareigos, kurias ėjo, kol pasitraukė nuo bolševikų.

Kaip ir daugelis lietuvių, taip ir K. Šidlauskas, atsidūrė Vokietijoje. Čia jis toliau tęsė teisės studijas ir 1947 metais Muncheno Universitetas davė jam teisių daktarą.

Amerikiečiams palaužus vokiečių karingumą ir okupavus Vokietiją, K. Šidlauskas dirbo Dachau nusikaltėlių teisme prieš amerikiečių advokatų. Po to buvo Augsburgio Apygardos IRO (International Refugee Organization) teisiniu patarėju. Buvo jam suteikta teisė advokatauti prieš amerikiečių karinių teismų. Tuo tikslu Nuernberge prieš Aukščiausio Amerikiečių Karinio Teismo Vokietijoje išlaikė nustatytus advokatui egzaminus.

Atvykęs Amerikon, jis nenuleido rankų, bet įstojo į Harvardo universitetą ir 1952 m. gavo teisių magistro laipsnį (Master of Laws). Išėjęs iš Harvardo universiteto apie porą metų K. Šidlauskas dirbo Bostone vienoje imonių revizavimo firmoje.

Persikėlęs į Chicago, K. Šidlauskas, 1955 m. kovo mėn., išlaikė Illinois valstybinius teisės egzaminus (Bar Examination) ir prieš keletą dienų davė advokato priesaiką, kiek anksčiau įgijęs JAV pilietybę. Dabar dirba vienoje bendrovėje mokesčių ir imonių srityje ir lanko Illinois proceso ir praktikos kursus, besiruodamas atidaryti advokato praktiką Chicagoje. Rašinėja teisės klausimais į spaudą ir yra Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis toje srityje.

Tagi, matome, teisės dalykai naujam advokatai yra gerai žinomi. Jis perėjo mokyklas Danijos, Lietuvos, Vokietijos ir dabar JAV. Tenka jį pasveikinti ir palinkėti sėkmingos praktikos ir sąžiningai patarnauti visiems klientams. J. Talalas

— Berankiai, bėkote! Lietuvių karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos Aukok Jemst!

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

AUTOMOBILES—TRUCKS
Automobiliai — Sunkvežimiai
VIKTORO KOZICOS
Lietuviška gazolino stotis ir auto taisymas
CALL-ME-MOTORS Co.
5759 S. WESTERN AVE. RE 7-9533
Atliekami motoro remonta, lyginamo dažymo darbai ir keičiamos dalys

JCSU automobilis gali būti vertas nuo \$600 iki \$900 daugiau, kai jis mainysite į naują ir gražų 1956 PLYMOUTH ar DODGE

pas
GEORGE W. BOWERS CO.
6430 So. Western Ave.
Klauskite lietuvių patarnautojo MR. JACK JANUS

Moterų Klubo vakaras

Brighton Parko Liet. Moterų Klubas rengia linksmą šokių vakarą su pamarginimais, šeštadienį, lapkričio 19 d., Vengeliškio svetainėje, 4500 So. Talman Ave. Pradžia 7:00 val. vakaro. Šokiama gors Ben Pavio orkestras. Įėjimas nemokamas. Komisija — Bernice Zemgulis, Connie Budrik ir Suzanne Gestar — iš savo pusės stengsis, kad parengimas būtų linksmas ir patenkintų visus atsilankiusius.

Tad kviečiame visus gausiai atsilankyti ir smagiai vakarą praleisti. Valdyba ir Komisija

Lietuvos gailestingoji sesuo

Nors ir pavargus ji, toji gailestingoji sesuo lietuvi (jokiū būdu ne nurse), bet ji visur paspėja savo šypsnį paskleisti, savą švelnią ranką reikiamos vieton priglausti bei keblsnėję būklę, lietuviško santūrumo nepametus, tinkamai susiorientuoti. Tokios mūsų seserų būdo savybės ir rinktinuose šio krašto žmonėse nesimėto. Ypač savų seserų mes pasigendame vienaip ar kitaip sunegalavę. O nuo negalės nė vienas mūsų šikių nėra reikiamai atsparus bei kaip nors apsidraudęs.

Visi žinom, kad tik nelaimė draugai išrūškėja. Kaip gi didesnė nelaimė gali būti už gaisrą — uždegimą plaučiuose, smegenyse ar nervuose. Daugelis tave lijoje gali apiešti, net tava nelaimė džiaugtis, bet sesuo bus visad šalia tavęs. Ji savo išsimokslinimą, išsiauklėjimą ir naktų poilsį tau aukos. Ji iš tėvų protėvių paveldėto nemeluoja artimo meilės spinduliu tave šildys. O ta lietuviško gailestingos sesers šilima visad maloni. Tokios, rodos, niekur kitur nesutiksi, nors ir jūras perplaukysi, nors ir kalnus perskirsi. Lietuviškai seseriai savo mokyklos tradicijų besilaikant ir į žmonių kančias ne per žalius akinius žiūrint, rimta liga ne liga lieka. Taip viskas praslenka pūko lengvumu — vis tai dėl to mūsų seseryse dar užsilikisio, čia rečiau sutinkamo, žmoniškumo.

D. A.

Pabrangsta pienas

Borden kompanija pranešė, kad nuo pirmadienio pienas krautuvisė bus pardavinėjamas 1 c. brangiau už kvortą. Pieniui išvežiojamam po namus pasiliks ta pati kaina. Pabrangimo priežastis, kad nepadengiami išlaidų kaštai. Pienas perkamas didesniais kiekiais truputį pigesnis: pusei galono teks primokėti 3 c., galonui — 6 c. Proporcingai pakeliama kaina ir kitų pieno produktų.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

— WORK CLOSE —
— TO HOME —
WE NEED

- MOLDERS (FOUNDRY)
  - CORE MAKERS (FOUNDRY)
  - PATTERN REPAIR MEN
  - PLANT ELECTRICIAN
  - STEAM FITTERS
  - LATHE OPERATORS
  - RADIAL DRILL OPERATORS
  - MILLING MACHINE OPERATOR
- 40 HOUR WEEK
LIBERAL COMPANY BENEFITS
PAID VACATIONS AND HOLIDAYS

INTERNATIONAL HARVESTER CO.
(McCORMICK WORKS)

2600 S. WESTERN AVENUE
Employment Office Open Daily
8:00 A. M. to 4:30 P. M. Monday thru Friday
OPEN SATURDAY 8:00 TO 4:30 P. M.

M E N

Excellent good paying jobs available for day and second shifts. Come work and live in the beautiful Fox River Valley.

IN FEED CENTERLESS GRINDERS—INTERNAL GRINDERS DISC GRINDERS

- AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS AND SET-UP MEN
- CONOMATICS AND GREENLEE MACHINES TURRET LATHE OPERATORS
- GISHOLT AND WARNER-SWASEY LATHES ALSO TOOL AND DIE MAKERS

Contact Personnel Office
BURGESS - NORTON MFG. CO.
GENEVA, ILLINOIS

YOUNG MAN WANTED

for variety of office duties. Must be willing worker, dependable, do light typing and be good at figures. Many company benefits. Excellent opportunity for advancement.

INTERNATIONAL HARVESTER CO.
611 W. ROOSEVELT ROAD
MONroe 6-4980
Mr. Thornell

LIVE IN BEAUTIFUL ZION

Cabinet craftsmen
Get-in on the ground floor in our newly created cabinet department. Must be experienced in cabinet or pattern making and read blueprints. Excellent salary. Many company benefits. Employment office open Monday through Saturday.

W A R W I C K
27th and Deborah
ZION, ILLINOIS
TRinity 2-4531

Seniai įkurta firma turi daug žadančių darbų jaunam vyrui apie 25 metų amžiaus, vairuoti kompanijos automobilį ir atlikti bendrus sandėlio darbus.

Geros darbo sąlygos.
Malonūs bendradarbiai. Kompanija duoda daug priedų.
"Jūs mieliai čia dirbsite"

CONTINENTAL GLASS CO.
1405 W. 21st Street

WORK NEAR HOME
We need

ACCOUNTS PAYABLE CLERK
Truck Line Experience
2611 SO. HALSTED ST.
Mr. Danisch
DAnube 6-5100

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

— WORK CLOSE —
— TO HOME —
WE NEED

- MOLDERS (FOUNDRY)
  - CORE MAKERS (FOUNDRY)
  - PATTERN REPAIR MEN
  - PLANT ELECTRICIAN
  - STEAM FITTERS
  - LATHE OPERATORS
  - RADIAL DRILL OPERATORS
  - MILLING MACHINE OPERATOR
- 40 HOUR WEEK
LIBERAL COMPANY BENEFITS
PAID VACATIONS AND HOLIDAYS

INTERNATIONAL HARVESTER CO.
(McCORMICK WORKS)

2600 S. WESTERN AVENUE
Employment Office Open Daily
8:00 A. M. to 4:30 P. M. Monday thru Friday
OPEN SATURDAY 8:00 TO 4:30 P. M.

M E N

Excellent good paying jobs available for day and second shifts. Come work and live in the beautiful Fox River Valley.

IN FEED CENTERLESS GRINDERS—INTERNAL GRINDERS DISC GRINDERS

- AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS AND SET-UP MEN
- CONOMATICS AND GREENLEE MACHINES TURRET LATHE OPERATORS
- GISHOLT AND WARNER-SWASEY LATHES ALSO TOOL AND DIE MAKERS

Contact Personnel Office
BURGESS - NORTON MFG. CO.
GENEVA, ILLINOIS

YOUNG MAN WANTED

for variety of office duties. Must be willing worker, dependable, do light typing and be good at figures. Many company benefits. Excellent opportunity for advancement.

INTERNATIONAL HARVESTER CO.
611 W. ROOSEVELT ROAD
MONroe 6-4980
Mr. Thornell

LIVE IN BEAUTIFUL ZION

Cabinet craftsmen
Get-in on the ground floor in our newly created cabinet department. Must be experienced in cabinet or pattern making and read blueprints. Excellent salary. Many company benefits. Employment office open Monday through Saturday.

W A R W I C K
27th and Deborah
ZION, ILLINOIS
TRinity 2-4531

Seniai įkurta firma turi daug žadančių darbų jaunam vyrui apie 25 metų amžiaus, vairuoti kompanijos automobilį ir atlikti bendrus sandėlio darbus.

Geros darbo sąlygos.
Malonūs bendradarbiai. Kompanija duoda daug priedų.
"Jūs mieliai čia dirbsite"

CONTINENTAL GLASS CO.
1405 W. 21st Street

WORK NEAR HOME
We need

ACCOUNTS PAYABLE CLERK
Truck Line Experience
2611 SO. HALSTED ST.
Mr. Danisch
DAnube 6-5100

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkų

REIKIA MERGINŲ VALGYKLOJE
VIREJO PAGELBININKĖS.

Moderniški poilsio namai turi laisvų vietų, daug žadančių jaunoms merginoms, kurios mieliai dirbtų su senesniais žmonėmis. Gyventi vietoj, Geras atlyginimas. Puikios darbo sąlygos. Social security.

Tel.: FLeetwood 4-0340
MRS. MYRTLE WILLIAMS
PLYMOUTH PLACE
315 N. La Grange Rd., La Grange, Ill.

Are you interested in a good job with a secure future?

Well established loop firm has attractive vacancy for

TYPIST - CLERK

Starting salary \$250 per month. Maximum age 30.

DE 2-3210 — MR. WAITS

Work in beautiful Evanston for

AREN'S CONTROLS, INC.
WE NEED
Women for general factory
Good starting rate
Paid vacation
Cafeteria
Group Insurance
Many company benefits.
Apply

2017 GREENLEAF STREET
EVANSTON, ILL.

Davis 8-4700 or BRiargate 4-0266

WORK CLOSE TO HOME.
SAVE TIME. SAVE CARFARE.
SAVE HOURS TRAVELLING.

Well established firm has attractive vacancy for

T Y P I S T

for general office work.
● SMALL OFFICE
● 5 DAY WEEK
● GOOD PAY.

CALumet 5-5862

Work near home. We need pleasant young lady for

GENERAL OFFICE
32 to 40 hours a week.
PERMANENT
Typing necessary.
THE HOOVER CO.
230 E. Ohio Street—Room 502

WORK NEAR HOME. SAVE TIME.
SAVE HOURS TRAVELLING.

Well established firm needs

FACTORY WORKERS
Must Live Northwest.
Clean light inspection work.
Apply in person:

FORT DEARBORN LITHO.
Lehigh and Gross Point Rds.
NILES, ILLINOIS

S I U V E J A S
PRITYRE SUKIRPĖJAS

vyrų drabužių pataisyti. Dirbti pilną laiką ar trumpalaikį vakarais ir šeštadieniais.
R. B. CLOTHES
6421 So. Halsted Street
1231 No. Ashland Ave.

MISCELLANEOUS
Ivairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznui įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos. AGENTAMS IR BROKERIAMS AUKŠČIAUSI KOMISAL. AUTOMOBILIŲ FINANSAVIMAS. Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti 6%. VEIKIA NOTARIATAS. Smulkesniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užkikite: **JONAS KIRVAITIS**

INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill
WALbrook 5-5671

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai

NAMŲ REMONTAS (REMODELING)
Atlieku cemento, karpentierio, mūrų ir kitus darbus. Iki \$2,500 nereiki nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiestuose.

PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

BUILDING, REMODELING CONTRACTOR
Nauji namai ir garažai, senų namų stogai, kamina, porčiai ir langai. Cemento ir mūro darbai, pleisteriavimas dažymas, tile idėjimas ir įvairūs kiti darbai.
Skambinkite:

LIUDAS TAUJENIS
6828 So. Maplewood Ave.
HEmlock 4-5848

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDUODAMA DEGTINĖS krautuvisė šiaurinėje miesto dalyje. Savininkas parduoda dėl ligos. Geras baras ir išnešimui biznis. Geras biznis dvieims. 905 W. Belmont, BU 1-4080.

MARQUETTE PARKE parduodamas geras mūrinis namas, gerosnė ir mėsos krautuvis, įrengimai ir atsargos. Gerai išdirbtas biznis. 5 kambarių butas, 2 automobilių mūrinis garažas. Nepaprastai gera progą biznieriui. G. Rovehill 6-7986.

PARDUODAMAS SU NUOSTOLIŲ Dėl mirties šeimoje parduodamas 11 butų namas su pilnai įrengta taverna. Gerai einantis biznis, 4 kambariai užpalkalyje, garu šildoma taverna ir 4 kamb. Pajamų į metus (be tavernos) \$4,000. Šiaurvakarinis kampas 20th ir Carpenter St. CAnal 6-8518.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

ARTI 63rd ir Sacramento 6 kamb. mūro būgvalov labai gerame stovyje, naujai išdekoruotas, autom. alyva šildymas, po visu namu rūšys ir atiklas, mažai taksai. Galima tuoj užimti, nes savininkas jau išsikėlė. Prašo \$18,500. A. Reklaitis.

5 BUTŲ su angliškų beismontu mūr. namas. Mėnesinių pajamų \$115 ir savininkui butas. 18-tos kolonijoje. Kaina tik \$15,000. A. Sirutis.

57 KAMB. apartamentinis namas — roominghouse, gražioje biznio vietoje. Gerai administruojamas duoda metams \$15,000 gryno pelno. Prašo \$65,000; imokėti tik \$14,000. Ar bereikia geresnio biznio? K. Juknis.

ARTI 83rd St.—Evans 7 apartamentų mūras geram stovyje. Kaina 5½ karto metinės nuomos. A. Reklaitis.

WESTSIDEJE didžiulis pelningas 3 aukštų 6 butų su krautuvis mūro namas. Po visu namu rūšys. Dvigubas mūro garažas. Proga pirkti už \$19,000. Mažas imokėjimas. E. Kuršius.

RAMIOJ vietoj Marquette Parke 5 kamb. mūr. rezidencija, labai gerai įrengta. Gazu šildymas, garažas, platus sklypas. Tikrai retas bargenas. \$15,500. A. Reklaitis.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

ARTI 63rd ir Sacramento 6 kamb. mūro būgvalov labai gerame stovyje, naujai išdekoruotas, autom. alyva šildymas, po visu namu rūšys ir atiklas, mažai taksai. Galima tuoj užimti, nes savininkas jau išsikėlė. Prašo \$18,500. A. Reklaitis.

5 BUTŲ su angliškų beismontu mūr. namas. Mėnesinių pajamų \$115 ir savininkui butas. 18-tos kolonijoje. Kaina tik \$15,000. A. Sirutis.

57 KAMB. apartamentinis namas — roominghouse, gražioje biznio vietoje. Gerai administruojamas duoda metams \$15,000 gryno pelno. Prašo \$65,000; imokėti tik \$14,000. Ar bereikia geresnio biznio? K. Juknis.

ARTI 83rd St.—Evans 7 apartamentų mūras geram stovyje. Kaina 5½ karto metinės nuomos. A. Reklaitis.

WESTSIDEJE didžiulis pelningas 3 aukštų 6 butų su krautuvis mūro namas. Po visu namu rūšys. Dvigubas mūro garažas. Proga pirkti už \$19,000. Mažas imokėjimas. E. Kuršius.

RAMIOJ vietoj Marquette Parke 5 kamb. mūr. rezidencija, labai gerai įrengta. Gazu šildymas, garažas, platus sklypas. Tikrai retas bargenas. \$15,500. A. Reklaitis.

MARQUETTE Parke gražus apy-naujis 2 butų po 4 didelius, šviesius kamb. mūro namas. Kaina prieinama. K. Juknis.

DVIGUBA hardware krautuvis su visais įrengimais, prekėm ir dideliu moderniškai įrengtu mūro namu, kuriame yra du kilimais iškloti butai po 6 kamb. ir dar kita krautuvis. Gage Parke. Norit įeiti į gerą biznį—skambinkite E. Kuršius.

BRIGHTON Parke, arti gero susisiekimo, tvarkingas 2 butų po 6 kamb. mūro namas. Tik \$21,000. A. Sirutis.

2 BUTŲ po 6 kamb. mūro namas Marquette Parke. Kiekvienam butui atskiras šildymas vandeniu. Porčiuose dar įrengti kambariai. Arti mokyklų ir bažnyčios. \$26,900. St. Kuršienė, REpublic 7-2897.

TURIME gerą pasirinkimą ir kitokių įvairaus dydžio namų bei visokių biznių, ūkių ir šiaip dėmesio vertų pirkinių.

O TAIP PAT tarpininkaujame butų-kambarių nuomavime.

P. LEONAS
REAL ESTATE
2735 West 71st Street
Visi telefonai: WALbrook 5-6015

MARQUETTE PARKE

6 kamb. rezid

Sniego operacija

Populiarus dabar terminas "sniego operacija" reiškia tremtinių viliojimą grįžti į kilmės kraštus. Generolas Michailovas, apsigyvenęs Berlyne, iš to padaro sau pragyvenimą.

Bet čia kalbėsime grynai literatūrine tema. Ir sniegas (juk jis jau pasirodė Chicagoje) po kojomis gurgžda.

Teko užtikti tūlo prancūziškai rašančio poeto E. Verhaeren'o eilėraščių "La Neige". Puiškus eilėraštis. Turinys toks:

Nepailstamai puola sniegas, kaip tyri ir lengvi pūkai, dengdamas gedulingas ir vargas lygumas, šaldydamas meilę, kaitindamas neapykantą. Monotoniškai puola sniegas ant namų ir jų fasadų, ant kapinių ir jų paminklų. Sniegas puola, sniegas puola monotoniškai. Jis dengia kaimus ligi akiračių. Šalna siekia kaulų ir sielų gilumą...

Toliau seka skaičiavimai visų tų negandų, sniegui puolant ant žemės, dengiant viską ir šaldant viską.

Eilėraštis bene keturiasdešimt eilučių.

Ir paskaičius iki galo lyg pajudėjo atmintis. Juk mes turime tokį eilėraščių mūsų premijuotoje poezijoje. Ir parašė jį ne kas kitas, kaip poetas Henrikas Nagys. Tai jo eilėraštis "Sniegas" (Lapkričio Naktys" 1947) labai laisvame E. Verhaeren'o vertime.

Prancūzas paėmė savo eilėraščiui dalį H. Nagio eilėraščių. Būtent nuo tos vietos:

Ir sapnuoju aš — nuo lygumų manų

Puola sniegas: ant upių, ežerų ir klonių, puola lyg rugpiūčio žvaigždės — milijonais puola, puola jos ant vienišų kaimų.

Ir pas prancūzą:

*La neige tombe indiscontinuent
Comme une lente et longue et
pauve laine
Parmi la morne et longue et
pauvre plaine...*

Prancūzas Nagio upes, ežerus ir klonius perteikė tik "varganomis lygumomis".

Toliau, kur Nagys mini: ant tvenkinių, prancūzas perteikia "les vieux moulins". Juk žinoma, kad netoli nuo tvenkinio iki kažin kokio "sėno malūno". "La neige tombe et tombe myriadaire, au cimetièrre, au creux des tombes..." Pas Nagį "tylintys bažnyčių bokštai", o Verhaeren padarė iš jų kapus. Nagys parašė: (sniegas puola) miškuos ant vienišų klaidžių takų, o Verhaeren pagražino: aux carrefours des chemins, les villages sont blancs, comme la mort; les grands arbres, cristallises de gel, au long de leur cortege par neige, entrecroisent leurs branches de sel...

Nagys pavadino sniegą: dideliais sidabro pluoštais, gi

prancūzas pasitenkino tik prilyginamas druskai.

Vienu žodžiu, prancūzas (gal ir belgas) padarė sniegą daug šaltesnį, kaip mūsų poetas. Pas jį sniegas puola ir šaldo, ir viskas sušala mirtinai.

Pas Nagį sniegas tik puošia tas "lygumas", ant kurių jis puola. Pas prancūzą sniegas šaldo tas lygumas (pauvre plaine) mirtinai.

Kaip ten bebūtų, bet vis dėlto negerai, kad Verhaeven nenurodo pagrindinio šaltinio, iš kur jis paėmė savo eilėraščiui ne tik vedamąją mintį, bet net ir išisas eilutes, net palyginimus.

Tačiau tas reiškinys liudija, kokia gaji yra mūsų subtylioji lyrika, kad net svetimieji ima ją sekti ir savintis.

J. Karkvabalis

PASTABA: Mano bičiulis, žinąs prancūzų literatūrą, pa-informavo mane, kad garsusis belgas poetas Emile Verhaeren, aukščiau minimą eilėraščių "La Neige" įdėjo į savo eilių rinkinį "Les Villages Illusoires", kuris pasirodė 1894 metais. Bet jau straipsnis mano buvo parašytas, siunčiu redakcijai. Tesižino, kam reikia. O garbingąjį Verhaeveną atsi-

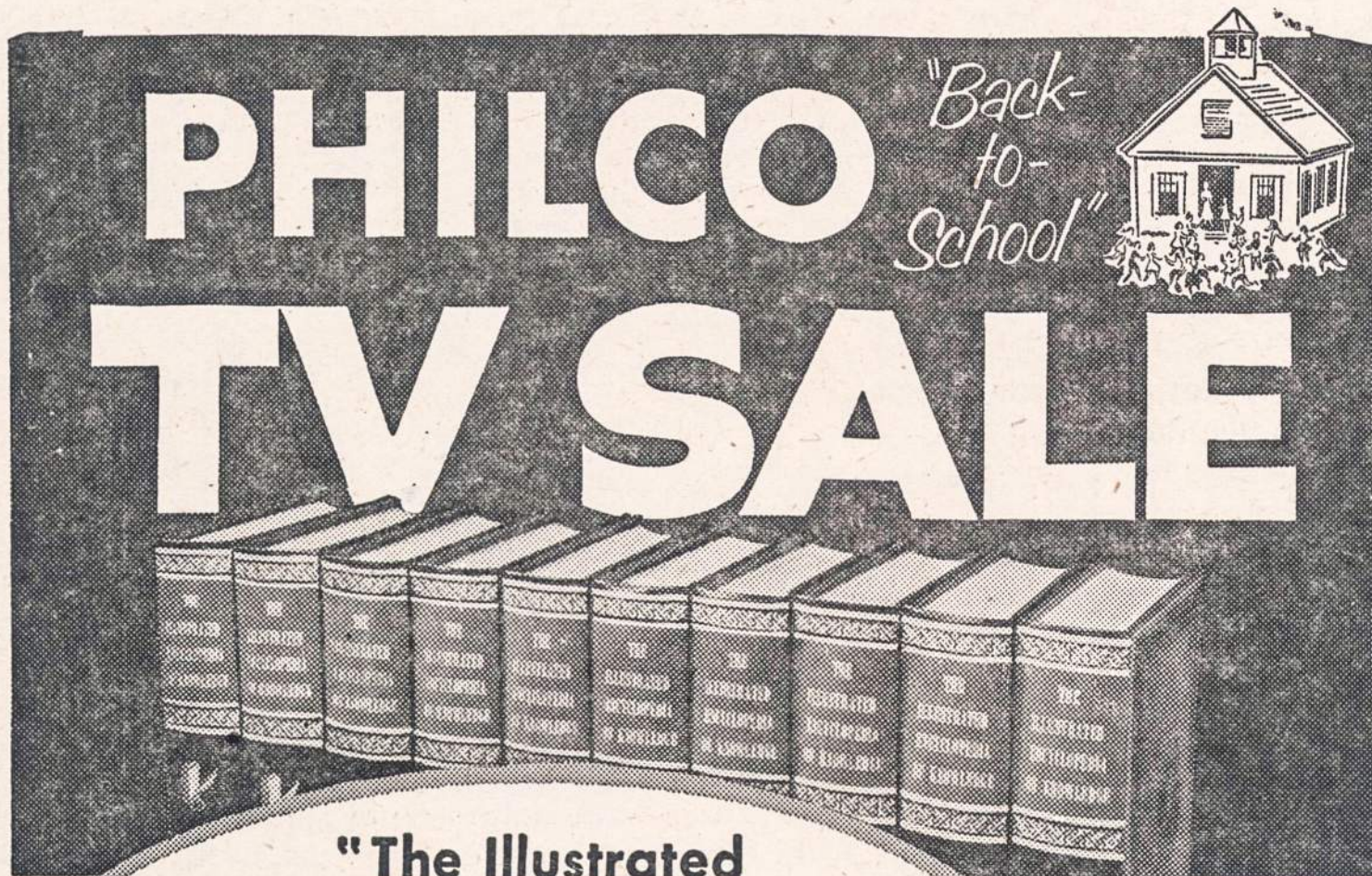
prašau, teisindamasis jo eilėraščio posmu:

*Voici le vent hurlant,
Voici le vent cornant No-
vembre.*

Beje, dar tenka pridurti, kad prancūzų poetas mirė 1916 metais. O mūsų poetas sniegą "ant lygumų manų" pastebėjo 1947 metais... J. K.

Anglų Kalbos Pamokos

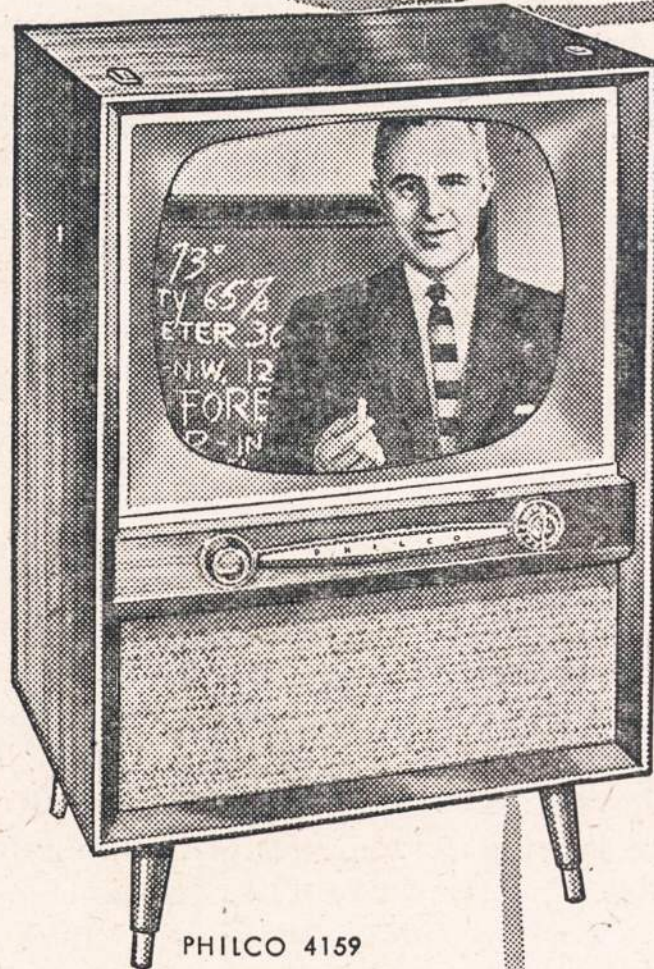
K. KALNĖNAS
6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, arti
63-čios gatvės ir California Ave.)
Duoda tremtinius prieš karą baigęs
Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

PHILCO TV SALE

"The Illustrated Encyclopedia of Knowledge"

TEN VOLUME COMPLETE SET \$105⁰⁰ VALUE

PHILCO 4159

Yours for Only

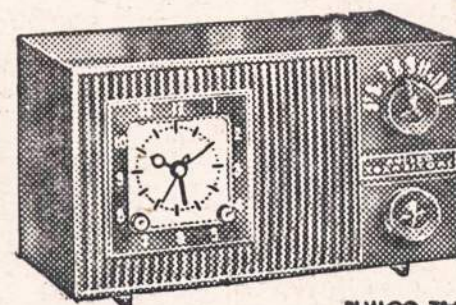
\$5⁰⁰ Just to cover handling and shipping

with the purchase of 1956 PHILCO TV with Top Touch Tuning

Just a touch... there's your station!

Yes, you get a complete set of the world's newest Encyclopedia with your purchase of this 21-inch Mahogany finish console. Just a touch on the top of the set turns it on, changes stations automatically or turns it off.

Priced so low you can buy two... one for yourself, and one as a gift. Precision electric clock and rich voiced radio. Wakes you up to music.

PHILCO 716

EASIEST TERMS!

Automatic CLOCK RADIO

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 W. 51st Street
Tel. HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

STUDENTŲ

DIENOS

Redakcijos adresas: J. Šmulskštys, Rogers Center,
Box 357, Indiana University, Bloomington, Ind.

REDAGUOJA REDAKCINĖ KOLEGIJA:
L. Širmulytė ir J. Šmulskštys

Sąjungos suvažiavimui artėjant

Už savaitės rinksimės Clevelandan į visuotinį Lietuvos Studentų Sąjungos JAV suvažiavimą. Toks suvažiavimas yra berods penktas sąjungos istorijoje. Šias eilutes rašant dar nebuvo gauta centro valdybos numatomos suvažiavimo dienotvarkės arba jos svarbesnių punktų, tačiau jau dabar iš s-gos narių nuotaikų galima spręsti, kad vienas iš svarbesnių suvažiavimo klausimų bus dabartinių rinkiminių taisyklių svarstymas.

* * *

Šiuo metu s-gos rinkiminių taisyklių klausimu yra trys nuomonės. Atstovaujant pirmąją nuomonę siūlo dabartinę, pusiau asmeninę, pusiau proporcinę rinkimų sistemą keisti į grynai asmeninę. Antrosios nuomonės atstovai pasisako už dabartinės sistemos palikimą, trečiosios, kuri neseniai buvo pradėta propaguoti vadovujančių centro valdybos narių, ragina sąjungos narius pasisakyti už grynai asmeninę sistemą, kurioje už vieną kandidatą būtų galima paduoti betkokį balsų skaičių, t.y. nuo vieno iki septynių, arba juos paskirstyti, pagal pasirinktą būdą, tar visų septynių kandidatų.

* * *

Senuosius argumentus už ir prieš rinkiminių taisyklių keitimą jau daug kartų esam girdėję. Tačiau šiuo klausimu "debatams" vis tęsiantis atrandama naujų, kurių paskirtis, atrodo, būtų padėti senesniųjų blunkančiam efektingumui. Pasisakydami už grynai asmeninės sistemos įvedimą kai kurie kolegos tvirtina, kad dabartinės sistemos efektingumas prieš keno nors absoliutų sąjungos dominavimą yra mitas, "... nes pagrindinių organizacijų (ateitininkų, santariečių ir skautų) narių skaičius apylygis" (Akad. Prošvaistės No. 11) Kas atidžiau stebėjo ir dar atsimena pereitus s-gos rinkimus, žino, jog skautų ir santariečių gautasis balsų skaičius vos-ne-vos viršijo vienu ateitininkų balsus.

Įvedus asmeninę sistemą būtų neįmanoma reikalauti, kad bent 4 kandidatai būtų išstatyti vienoj vietovėj. Todėl tame pačiame Akad. Prošvaistės n-ry sugestijonuojama, kad ir ši rinkiminių taisyklių punktą reiktų keisti. Bet kas tada gautųsi? Daug galimybių, kad visi 7 kandidatai būtų išrinkti iš 7 skirtingų vietovių. Tokios situacijos neišgelbėtų nei buv. c. v-bos nario tvirtinimas, kad darbingiausia c. v-ba buvo tada, kai 5 jos nariai gyveno atskiruose miestuose.

* * *

Vis dar yra tvirtinama, kad

įvedus asmeninę sistemą grupių trintis s-goje būtų sumažinta, kad grupinių pasireiškimų entuzijastai negalės teigti, jog pati rinkiminė sistema (dabartinė) verčia balsuoti už visus vieno sąrašo kandidatus.

Yra žinoma, kad vienos akademinės organizacijos susirinkimuose buvo įrodinėjama, jog dabartinė sistema neleidžia balsuoti už kito sąrašo kandidatus, bet tai yra netiesa. Pagal dabartines rinkimines taisykles kiekvienas balsuotojas gali paduoti savo balsą už betkokio sąrašo kandidatą ir tikėtis, kad tie kandidatai surinkę savo sąraše daugiau balsų už kitus kandidatus bus išrinkti proporciniais balsų skaičiavimo būdu, arba grynai asmeniniu, t.y. kaip šeštasis ar septintasis sąrašo kandidatas.

Viršminėtus užmetimus darant sąmoningai arba nesąmoningai pamirštama, jog dabartinėje sistemoje kandidatų sąrašą gali išstatyti betkurie 5 s-gos nariai. Taigi jei kam nors nepatinka org-jų remiami sąrašai, tas turi pilną teisę į rinkimus išeiti su savo sąrašu.

Taip pat tektų labai abejoti, kad grynai asmeninė rinkimų sistema sumažintų org-jų trintį arba kompeticiją s-goje. Juk ir grynai asmeninėje rinkimų sistemoje org-jos galės išstatyti savo kandidatų sąrašus, juos remti, savo org-jos narius versti balsuoti už išstatytus kandidatus ir per propagandinius lapelius plūsti kitų org-jų sąrašus. Jei pas mus nebus geros valios ir visuomeninio subrendimo, jokia rinkiminė sistema nepašalins s-goje esančių negerovių, dėl kurių daugiausiai kalti individai, o ne organizacijos.

Iš kitos pusės sveika organizacinė kompeticija yra labai naudinga bendrinei organizacijai, kokia yra studentų s-ga. Juk sąjungą sukūrė ir išstobilino ne tie 20% jos narių, kurie jokiai akademinei org-jai nepriklauso, bet tie 80%, kurie yra ateitininkai, skautai arba santariečiai. Tik pažvelkime į žymiausių s-gos veikėjų pavardes kaip Zvirzdys, Kavolis, Grinius, Mieželis, Kėželis, Kudžma, Vygantas, Sužiedėlis, Mikėnas, Dundzila, Joga, Juodelis, Sabaliūnas ir daugelį kitų, kurie dirbdami s-goje kartu priklausė ir vienai iš trijų viršminėtų akad.org-jų. S-goje jie dirbo ir dirba ne tik kaip individai, bet ir kaip savo organizacijų nariai, kurių pagrindinis tikslas taip pat kova dėl Lietuvos laisvės ir lietuviškumo. Iš trumpos stud. s-gos istorijos žinome, jog jos veikla išsiplėtė, kai s-goje pradėjo

Urbana ir politika

— x —

Lietuviškosios studentijos gyvenime Amerikoje Urbana yra labai svarbus miestas: jame yra apie 80 lietuvių studentų. Jų gyvenimas čia yra labai akademiškas, nes šios asmenybės yra priverstos egzistuoti krūvoje ir be jų Urbano kaip ir nėra kitų lietuvių.

Tačiau Urbana ir jos lietuviai studentai yra svarbūs ir garsūs ne tiek savo gausumu, akademiškumu ir krūvingumu, kiek politiškumu. Urbana šiuo metu yra pasidariusi visų akademinių org-jų centro v-bų perykla: čia gyvena organizacijų dvasios tėvai, vadai, vadukai ir jų pažai. Čia nuolat gausiai kur nors kandidatuoja. Nors dažnai tik pusė ar mažiau kandidatuojančių išrenkama, tačiau išrinktų visada užtenkamai lieka, kad užpildžius svarbiausius šių dienų studentijos "valdiškus" postus.

energingiau reikėtų įvairios org-jos ir sąjūdžiai. Dauguma s-gos negerovių atsirado tuomet, kai individualiniu pagrindu, ne organizaciniu (taip bent jie teigė), susiburusi grupė studentų per rinkiminį propagandos lapelį neteisingai apkaltino vieno sąrašo kandidatą. Org-jos vardu, kurią arba kurias dabar kai kurie iš mūsų yra taip užsidegę visiškai išjungti iš s-gos gyvenimo, jie to nedrįso padaryti. Čia ir buvo geriausias pavyzdys organizacinės atsakomybės, kuri savo narius įpareigoja ne tik dirbti bendrą darbą s-goje, bet taip pat tame darbe toleruoti kitų nuomones bei įsitikinimus. Jei viršminėtos org-jos staiga pradėtų visiškai nesidomėti s-ga, ji ilgai negalėtų išsilaikyti.

* * *

Centro v-ba taip pat siūlo keisti dabartinę rinkiminę sistemą. Jos pasiūlymas iš esmės nesiskiria nuo tų, kurie pasisako už grynai asmeninę kandidatų rinkimo būdą. Vienintelis skirtumas čia yra tas, kad balsuotojui būtų suteikta teisė savo balsus manipuliuoti tarp 7 kandidatų. Šis rinkiminių taisyklių nuostatas priverstų kandidatų statytojus statyti tik tokį kandidatų skaičių, kuris galėtų būti tikrai išrinktas. Tai užkirstų kelią kandidatuoti mažiau žinomiems arba jaunesnėms s-gos nariams. Be to, ši sistema lengvai priverstų prie situacijos kada iš viso būtų sunku surasti reikiamą kandidatų skaičių į centrinius studentų sąjungos organus.

J. Šmulskštys

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, NOVEMBER 19, 1955

Ne kur kitur, o Urbanoje planuojamos rinkiminės ir priešrinkiminės akademiškos kovos organizacijų strategijos. Čia, arba iš čia, įvyksta studentiškių valdžių krizės, pasikeitimai, atsistatydinimai. Iš Urbanos į platųjį Amerikos lietuvių stud. gyvenimą kasdien plaukia įsakymai, planai, deklaracijos. Į Urbaną diena iš dienos slenka iš "provincijos" informacija, prašymai, maldavimai. Vargšai tie šio akademinio miesto laiškanėšiai, jų darbas nuo 1953 metų rudens pradėjo beviltiškai sunkėti.

Tačiau kulminacinis politiško taškas pasiekiamas per stud. s-gos rinkimus. Tuo metu elifas (dvasios vadai ir vadukai) persikelia į kitą pasaulį. Jie užmiršta aplink juos egzistuojančią kasdienybę ir pasineria į kandidatų statymo, propagandos vedimo ir balsų žvejojimo ekstazę.

Keturis penktadalius paros elitas dabar pašvenčia rinkiminės strategijos kūrimui, likusį penktadalį laiškų rašymui, skaitymui ir tolimiems užmiestiniams telefoniniams pasikalbėjimams. Tada laiškanėšiai urbaniškius keikia kaip niekada, o telefono ir telegrafo įstaigos trina iš džiaugsmo rankas, matydamos staigiai kylantį pelną.

Visa, kas likę Urbanoje po elito, irgi užsikrečia šia rinkimine karštligė. Vadukai, pažai ir liaudis karčiamose prie alaus ilgai ginčijasi paskutinėmis studentiškos politikos aktualijomis. "Partiniai" deito metu silpnąją lytį, arba atvirksčiai, gaudina balsuoti už gerąjį kandidatų sąrašą. Rankų pasilaikymas ant gonkų, atsisveikinant naktį prieš pat pirmą valandą, yra palydimas kilniu dviejų širdžių pasižadėjimu nebalsuoti už liaudies priešus, arba atvirksčiai.

Net ir veteranai, ilgai kovoję visose modernaus pasaulio armijose ir seniai peraugę akademines kovos organizacijas ir jų kovingumą, susigraudina, prisimena senuosius, geruosius kovos laikus ir laisvalaikiais vietoj comicsų pradeda skaityti studentiškuosius skyrius, kurie grūste prigrūsti politinėmis naujienomis.

Rinkiminis laikotarpis užbaigiamas rinkiminės komisijos paskutine balsų skaičiavimo diena ir naktimi. Šias taip lemtingas valandas elitas praleidžia telefonų būdelėse apgultose vadukų ir pažų. Kada sužinomi galutiniai rinkimų rezultatai (dažniausia naktį apie 2 val.), visiškai nusikamavęs elitas apleidžia telefonus. Urbana grįžta į normalų gyvenimą. Laiškanėšiai atsidūsta, telefonas ir telegrafas nusimena, liaudis karčiamose vietoj politikos grįžta prie senų temų apie moteris ir ateinančius egzaminus. Veteranai vėl skaito comicsus, o elitas, ypač tas, kuris pralaimėjo rinkimus, laikinai dingsta iš viesnesnių vietų.

Visi ilgainiui nervus galuti-

(Tęsinys 5 psl.)

Svaiginanti naftos istorija

Vieną 1866 metų dieną grupė amerikiečių prekybininkų ir pramonininkų susirinko į viešą išpardavimą Clevelande. Buvo parduodamas naftos biznis. "Trisdešimt tūkstančių dolerių! Keturiasdešimt..." Aukštas, liesas, neryškaus veido jaunas vyras pakėlė iki 50. Buvo keliama dar aukščiau. Už \$75,000 John D. Rockefeller'is, tada 22 metų amžiaus, įsigijo savo pirmuosius naftos šaltinius.

Energija tada dar buvo gaunama iš akmens anglies, vėjo ir arklio jėgos. Nafta mokslininkai buvo pradėję domėtis tik kaip kuro ir šviesos šaltiniu. Taigi ir "žibalo karalius" Rockefeller'is tuo metu, pirkdamas naftos rafinerijas galvojo įsigysias parafino, žibalo ir kitų pigių šviesą gaminančių naftos produktų, monopolį.

Į sceną įvažiuoja Fordas

Mechanikai ir inžinieriai pradėjo tyrinėti dar naują produktą ir atrado jį turint tikrai įdomių savybių. Neilgai trukus, 1894 metais gatvėje žmonės pastebėjo keistą triukšmą keliantį vežimą, be jokios arklių pagalbos judantį pirmyn. Tai buvo automobilių potvynio Amerikoje pradžia. Po 5 metų maža biznierių grupė, susirinkusi aplink keistojo vežimo savininką, jaunąjį Fordą, klausėsi jo argumentų:

"Tai ne rizikingas lošimas, o visai sveikais pagrindais biznis. Aš turiu sutaupęs \$15,000 ir visus juos investuoju. Bet pradžia man reikia \$125,000".

Taip buvo suorganizuota pirmoji automobilių dirbtuvė. Įmonė augo ir plėtėsi, kol po 21 metų Fordas turėjo sumokėti \$20,000 už akcijas, originaliai jų savininkui kainavusias tik \$2,000.

Rockefeller'is, jau seniai milijonierius ir tuo metu 57 metų amžiaus, sėdėjo savo sukurtos Standard Oil Co. vyriausioje būstinėje New Yorke. Kalendorius rodė 1896 metus. Jo per 30 metų sukrautas turtas jau siekė \$1,600,000,000. Jis buvo išstūmęs visus amerikiečius varžovus naftos pramonės srityje ir pasidaręs turtingiausias žmogus Amerikoje. Rockefellerio noras dabar buvo pasiekti 100 metų amžiaus. Kad išvengtų persidirbimo ir nervų įtempimo, jis nutarė iš darbo pasitraukti: tegul jo nafta dirba už jį.

Į savo raštinę Rockefeller'is daugiau jau negrįžo, bet nafta ir jos produktai, šis naujų judančių mašinų kraujas, nešė auksą jo išdan. Netrukus jis jau buvo turtingiausias pasaulyje žmogus. Nieko negalvodamas, galėjo išleisti šimtą milijonų, du šimtus, tris ir tai jam tebutų tik maža trupmena.

Vis nauji laimės ieškotojai
Tuo metu, kai Amerikos žibalo laukuose augo plieniniai

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, NOVEMBER 19, 1955

bokštai, Britų, Olandų ir Rusų imperijose, Arabijoje ir Persijoje, giliai po žeme gulėjo vandenynai juodojo aukso.

Robertas Nobel'is, savo broliui Alfredui, kraunančiam milijonus savo išrastų dinamito ir nitroglicerino pramonėje padedant, atidarė pirmuosius šaltinius Baku apylinkėje Rusijoje. Toliau į šiaurę naftą eksploatuoti pradėjo Rotschild'ai, iš kurių vėliau perėmė Royal Dutch-Shell olandų bendrovė. Rockefeller'io grupė už teisę į pusę Nobel'io valdomų naftos šaltinių sumokėjo jam \$40,000,000. Romanovams valdant Rusijos naftą, eksploatavo 18 užsienio firmų. Vėliau Sovietų valdžia nacionalizavo visą šią pramonę, nieko už tai nemokėdama.

Australietis teisininkas D'Arcy 1901 m. nuvažiuojo į Persiją ir 60-čiai metų sudarė naftos koncesijas. Prie Bosforo sąsiaurio turkų sultonas Abdul Vokietijos valstybiniam bankui pardavė teisę eksploatuoti naftą Mesopotamijoje. Tačiau vokiečiai neturėjo pakankamai patyrimo ir Abdul'as, norėdamas greičiau gauti pinigų, užvedė derybas su olandiškąja Shell kompanija. Anglų, vokiečių ir olandų varžybos Artimuosiuose Rytuose Pirmajam Pasauliniam karui įsiterpus, gerokai nusitęsė.

Po šešių metų reikalai nusitovėjo. Buvo suformuota Iraq Petroleum Co., kurios pelnu lygiomis dalimis naudojosi anglų, olandų, prancūzų ir amerikiečių firmos; 5% duodami ir senam Abdul'o patarėjui Sarkis Gulbenkian'ui.

Gręžimo darbas buvo pradėtas 1926 m. vieną spalio mėn. dieną. Išgręžus 1,500 pėdų, staigiai su nepaprasta jėga išsiveržė juodas skystis, užtvindindamas apylinkę ir užmušdamas 2 amerikiečius gręžėjus.

Iš šių šaltinių buvo nutiesti 1,100 mylių ilgumo vamzdžiai į Haifos uostą Palestinoje ir į Tripolį, bei Syriją. Netrukus jais į šiuos uostus tekėdavo 4 mil. tonų naftos per metus.

Dabartiniu metu 70% pasaulio naftos vis dar yra JAV rankose. Antroj vietoj stovi Venezuela, kurios naftos pramonė auga nepaprastu greičiu.

Ar yra pavojaus naftai išsekti?

Daugelis galvoja, kad So-

viety Rusija Uralo srityje turi neapskaičiuojamus naftos rezervus. Kiti galvoja, kad jeigu britai pilnai išnaudotų savo Artimųjų Rytų šaltinius, kaip kad savuosius išnaudoja amerikiečiai, jie turėtų didžiausius pasaulyje naftos laukus. Taipgi yra pagrindo manyti, kad vandenynų apsemtuose plotuose naftos yra žymiai daugiau, negu kad visuose iki šiol žinomuose šaltiniuose žemės paviršiuje.

Susirūpinimo tačiau keltas faktas, kad naftos produktų sunaudojimas yra didesnis ir greitesnis, negu kad naujų šaltinių atradimas. Net amerikiečiai kasmet turi išgręžti daugiau negu 20,000 naujų šulinių, kad aprūpintų vien savo krašto vis daugiau reikalaujančius vartotojus.

Viena išeitis yra — gilesnis gręžimas. Pirmieji Amerikoje

išgręžti naftos šuliniai tebuvo tik 69 pėdų gilumo, tuo tarpu dabar yra gręžiama iki dviejų mylių, o netrukus manoma pasirausti ir iki trijų. Buvo manyta, kad kai kurie šaltiniai yra jau pilnai išnaudoti, tačiau giliau pagręžus, paaiškėjo, kad žemiau esama daugiau naftos, negu kad jos buvo viršutiniame sluoksnyje.

Nuolat tobulinami mašinų motorai nebesunaudoja tiek daug gazolino. Gazolinas, alyvos ir kiti produktai irgi daromi vis geresnės kokybės ir vis mažiau nenaudingų atmatų tepasilieka nesunaudotų. Įvairių sintetinių skystajam kurui medžiagų gamyba, nepaprastai išaugusi po Antrojo Pasaulinio karo, taipgi yra vienas iš užtikrinančių faktų, kad baimė dėl skystųjų kurų išsekimo pasaulyje neturi pagrindo. — at.

Kad Jūsų pinigai atneštų daugiau pelno ir kad kiekvienu atveju jie būtų saugiai apdrausti — padėkite juos pas mus. Tai paprasčiausias ir saugiausias dalykas! APTARNAUJA JUS NUO 1922 METŲ.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.
1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILLINOIS
Telefonai: TOWNhall 3-8131—8132 Juozas Gribauskas, vedėjas

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ
INSULIACIJOS
PROBLEMAS

Dabar yra laikas
įrengti savo namą
žiemei.

Mes turime išdirbtą
reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies
stako lentų ir namams
materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SOUTH HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMAI

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Angliški 100% vilnos audiniai vyriškiems ir moteriškiems drabužiams, paltams ir kt. Įvairiausios rūšies maistas. Vaistai.

Visi sovietų valdžios muitai užmokami čia. Siuntinių gavėjams nereikia nieko primokėti.

T. KUCZEWSKI & CO.

4036 SO. RICHMOND STREET Tel.: FRontier 6-6399
CHICAGO 32, ILLINOIS

Ofisas atdaras: Nuo pirmadienio iki šeštadienio, nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

LAPKRIČIO 26 DIENĄ, 8 VAL. VAKARO,
LIETUVIŲ AUDITORIJOJE
ĮVYKS TRADICINIS

ŠAMPANO BALIUS

KIEKVIENAS STALIUKAS GAUS BONKĄ ŠAMPANO NEMOKAMAI.

PROGRAMA VYKS SALES VIDURYJE

ŠOKS GASTROLIUOJANTIEJI ISPANAI ŠOKIKAI
Akompanuos B. JONUŠO ORKESTRAS

STALIUKAI UZSAKOMI IŠ ANKSTO — VICTORY 2-6172

SOFIJA TOMARIENĖ

Vaikų džiaugsmi

Lauke lyja. Nesmarkiai, bet škyriai. Visas oras prisisunkęs drėgmės, net viduje šiurpu. Žiūriu pro aprasojusį langą į šlapią gatvę ir džiaugiuosi, kad niekur nereikia eiti.

Prie durų suskambina. Atidarau — ten stovi dvi mergytės. Viena gal dešimties, o antroji pora metų vyresnė.

— Prašom pirkti skaučių sausainių, — ištiesia jos žalias dėžes. — Visas pilnas skautėms. Labai reikalinga...

— Nebijote sušlapti, mergaitės?

— Tai niekis, — šypsosi mažoji, braukdama nuo kaktos šlapią garbaną.

— Mes dirbame skaučių labui, — rimtai aiškina vyresnioji. — Ar paimsite?

— Žinoma, paimsiu.

Man sausainiai nereikalingi. Nemėgstame jų. Bet ar galima be nieko išleisti šitas idealistes? Jau nekalbant apie paramą skautėms...

Bet namie nėra smulkių — tik dešimkė. Mergaitės nenusimena — jos turinčios. Atskaičiuoja baisia suglamžytus pinigų ir pasigiria:

— Mes jau daug pardavėme!

— Užeikite vidun pasišildyti, pasilsėti.

— O ne, nėra kada. Dar daug namų turime apeiti.

Nukaukši šlapiu šaligatviu pas kaimyną. Skruostai rausvi, akys žiba. Patenkintos, kad sekasi. Nebaugina nei vėjas, nei lietus, nei šaltis.

* * *

Parkas šviesus, kiaurai permatomas. Medžiai ištiesę nuogas rankas, nusimetę žaliuosius krinolinus. Kur nekursausoje alkūnėje kiokso apleistas lizdelis. Pilki, melsvi ir rusvi sparnai jau numosavo toli į pietus. Gal plevena kur tarp palmių ir rododendronų...

Vėjas nesmarkus, bet žvarbus. Toli erdvėje stūkso keistai pilki debesys. Gaivu ir šalta. Kiečiau susisupu į kailinius.

Parko dirbtinės upės vanduo tamsus, beveik juodas. Nebe linksmi žalias, kaip vasarą. Ir atrodo tok šaltas, brrr...

Vandeny kažin kas juda. Antys. Rudai keršos antytės ir žaliasparniai, baltais dryžiais gaigalėliai supasi ant vandens, uodegas pakeldami murkdosi po šaltą dumblyną. Ar randa ten nors ką valgomo, ar užkliūva snape kas nors?

— Pili, pili, pili! — šaukiu ir metu vandenin duoną.

Antys iš visų pusių pradeda plaukti artyn. Bet prie kranto neina. Nors pavasarį čia gimusios, per vasarą paskui motiną eilute plaukinėjusios, šimtus žmonių pakrantėse mačiusios, bet neprijunkusios, nepasitikinčios. Duoną godžiai ryja, plačiais snapais gaudydamos plūduriuojančius trupinius.

— Jos labai alkanos, — girdžiu balsą.

Užpakaly prie krūmo stovi berniukas, gal devynerių, ir jaunas šuo, juodmargis kud-

liukas. Šuniukas neramiai žiūri į antį, lenda į krūmą, paskui pamažu iškiša apysmailį snukį, vėl išlenda ir vizgina uodega. Gal kiekčia vandeninius draugystėn, o gal tikrina piktų norų neturįs.

— Ar nori numesti joms duonos?

Berniukas šypsosi ir ištiesia ranką. Prieina prie pat vandens ir atsivėdėjęs nusviedžia.

Antys skubiai paplaukėja tolyn, bet netrukus sustoja, pasisukinėja ir vėl grįžta prie duonos.

— Jau valgo! Kiek daug jų čia!

Jis suskaito dvidešimt penkias, o aš dvidešimt šešias... Sunku skaičiuoti, nes jos plaukinėja, sukinėjasi, maišosi... sparnai raibuoja, kaklai linguoja, uodegos šmykščioja...

Vaikas sumurdo rankas į kišenes. Duonos daugiau nebeturime.

— Joms turi būti labai šalta, ar ne? Radijas sakė, kad snigs. Jos sušals.

— Nesušals. Jos papratusios. O kai pasidarys peršalta, galės nulėkti kur šilčiau.

— Į Floridą?

— Galbūt.

Jis padaužo bato užkulniu žemę.

— Bet jų kojoms tai labai šalta, o!

— Ne, nešalta. Jų kojos ne tokios kaip mūsų. Šalčio nesibijo.

— Tikrai? O rytoj jos dar bus čia?

— Manau, kad bus.

— Tai aš atnešiu joms duonos. Man jų labai gaila.

— Gerai. Tu atnešk. Ir aš atnešiu. Joms patiks.

— Jos geros antytės, gražios. Aš jas myliu.

Ore pradeda lakioti mažytės sniegulaitės. Kaip mažos muselės.

— Kokios mažos sniegulės, — sako vaikas.

— Dar neužaugo. Jos yra sniegulių vaikai.

— Sniegulių vaikai! — jis juokiasi.

Antys dar tebegrobsto duoną. Vaikas sėdasi ant rąstagalio pavandeny. Šuniukas tupia ant žemės, vėl pašoka, pažiūri į savo pono veidą, pavizguoja uodega, paskui vėl pritupia.

Sniegulės pradeda kristi tankiau. Kelios užsikabina šuniukui ant baltų gaurų, kitos krinta berniukui ant paraudusios nosies, tuojau pat ištirpamos.

Vaikas ir šuniukas neatitraukia akių nuo ančių.

* * *

Šaltas pirmasis lapkričio sekmadienis. Žvarbus vėjas visus įtikinėja, kad jau laikas vilktis kailinius, jei nenori sustipėti į kaulą. Plačia Kalifornijos gatve traukia iš visų pusių retai matoma publika: maži ir didoki vaikai, lydimi tėvo, motinos ar abiejų. Smagiai lipa cementiniais Kelly mokyklos laiptais, grūdasi pro sunkiai praveriamas duris, skubina salėn, ieškosi neužimtų vietų,

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, NOVEMBER 19, 1955

kad galėtų susėsti visi kartu eilėje: mama, tėtis, dukterys ir sūnūs...

Dar toli iki vaidinimo pradžios, bet jau salė pusiau pilna. Daugiausia vaikai. Vieni ramiai sėdi suoluose, šalia tėvų. Mergaitės papurenusios šventadieniškas sukneles, berniukai rimtai įrėmę smakrus į naujus kaklaryšius. Kiti žvalgosi, nerimsta.

— Mama, va ten Nijolė, mano draugė. Aš eisiu ten!

— Aš noriu eiti pas Vytą. Jis sėdi va ten...

— Labas, ponai! Su visa šeimyna, kaip matau?

— Nori visi. Pernai buvo, tai taip jiems patiko...

— Kiek tau, mažyte, metų?

— Ketveli.

— Kaip tavo Rūta užaugo! Būčiau nepažinusi.

— Čia ne Rūta, bet Milda. Rūta jau mane praaugo...

— Kaip tas laikas bėga... Rodos, kada čia tik tokia pupa...

Už rankų susiėmusios, vaikštinėja suolų tarpais mažosios mergytės, droviai juokiasi. Rimtosios nesijudina iš suolų. Sėdi tiesiog kaip stabukai ir seka visus didelėmis akimis.

Šviesos keletą kartų blykstelė. Žada pradėti vaidinimą.

Bet praėjus dar minūtei — nepradeda. Mažieji žiūrovai tuojau išreiškia savo nekantrumą plodami. Nereikia ir stebėtis: juk jau laukė teatro visus metus. Visų akys ant uždangos. Vos ji tik krusteli, plojimai pasmarkėja ir dar smarkiau sugriaudžia, kai, jai prasiskleidus, pasirodo spalvotos dekoracijos.

Scenoje čiulba paukščiai. Plojimai nutyla. Visi klausosi susikaupę. Kas čia tik bus?

Scenoje darosi visokie dyvai. Juokingas kepėjas valgo ketverius pusryčius, jo išdykęs sūnelis sugalvoja visokių klastų kaimyno kalvio Marytei...

Vaikai žiūri, stebisi, visa sie-la persikėlė į vaizduotės pasaulį. O jau ramučiai, o mandagūs! Nereiklūs, nekritiški. Ar bereikia geresnės publikos?

Jie džiaugiasi, gailisi, pykta... Linksmi juokiasi, kai po mišką juokingai šokinėja kiškiai ir voveraitė...

Antrame veiksme jau jų simpatijos aiškios. Palinksta į gerųjų žmonių pusę, tvirtai nusistato prieš neteisinguosius.

— Kur nuėjo Marytė? Ar nematėte, vaikučiai? — klausia susirūpinęs kalvis publikos.

— Ten, ten!! — rodo ir šaukia iš pirmųjų suolų.

— Ar neišduosite manęs? — vėl klausia jis.

— Neišduosime, ne! — tvirtai šaukia iš visų suolų.

Trečiame veiksme visi mažieji žiūrovai pasidaro teisėjais. Jie pasižada mauroti ir būbauti, kai tik išgirsia scenoje netiesią kalbant.

— Mūūū, būūū! — gėdina jie melagi.

Pagaliam patys prisizada nemeluoti, tiesą mylėti.

Idomūs dalykai dedasi ir šiapus uždangos.

Vienur mažiulė, dar kojomis grindų nesiekianti, staiposi per pryšakinių galvas, pagaliau

klaupiasi ant savo krėslo ir, užsikvempusi ant pryšakinės atramos, įremia išplėstas akis į sceną... Kitur trys bernučeliai nerimsta sėdynėse, pamatę zuikius: ir juokiasi, ir kumšisi vienas kitą, ir kojomis trepena... Aiškiai matyti, norėtusi ir jiems zuikiais pašokuoti... Užpakaly mažytė žiūrovė kartą nuo karto šnibžda:

— Mama, o ką ji dabar pasakė? O ką ji dabar sakė?

Jai atrodo, kad kai kada artistės pertyliai kalba. O taip norėtusi viską išgirsti, norėtusi ir jai suprasti, kodėl staiga visi suklinka juoku...

Pagaliam negailestinga uždanga paskutinį kartą paslepia scenoje visus: bloguosius, kurie pasitaisė, geruosius, kurie toliau laimingai gyvena...

— Nu, ar patiko? Ar buvo įdomu? — klausinėja mamos, tėtės ir pažįstami.

— O, labai, labai! Patiko, patiko! — užtikrina visi.

Šypsosi tėvai, žiūrėdami į linksmas, žibančias mažųjų akis. O vaikai linksmi: skruostai rausta, akys gyvos, judrios, lūpos nepaliaudamos čiauškia, pasakoja, kaip ten buvo, kas geriausiai patiko...

Ir vėl tuščia salė. Visi išvaikščiojo. Juk ir išalkta ir pavargta — skubu namo. Namie bus dar daugiau kalbos, aiškinimosi, juokimosi, prisiminimų...

O kada vėl susirinks? Ar turės laukti vėl metus?

Kas matė ano sekmadienio vaikų džiaugsmą ir sekė jų sceną užburtą elgesį, tam širdis džiaugėsi ir skaudėjo. Džiaugėsi, kad mažiesiems suteikta malonumo, palinksminta jų širdelės. Bet liūdėjo, kad to palinksmavimo taip maža, taip reta. Vieną kartą metuos? Argi tai gana?

Tėvai ir motinos, kurie aną vakarą matė džiaugsmingas akutes, nepraleis jau nė vieno vaidinimo savo vaikams. Juk taip greitai jie užauga... Taip greitai prabėga vaikiškas susižavėjimas, nekaltas tikėjimas pasakų vaidiniais. O iš scenos taip lengva palenkti jauną sielą gėriui ir grožiui ir lietuviškam žodžiui...

Visi laukiame kito vaikų teatro.

CHICAGO'S ŠVARIASIAUSIAS IR MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

Aleksas Brinas

GENERAL CONTRACTOR

- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas,
Greitas ir sąžiningas darbas

4339 S. Hermitage Ave.

FR 6-3922 LA 3-9719